

VITA ACADEMICA

2018 NR 2 (95)

KWIECIEŃ-CZERWIEC

Biuletyn informacyjny Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

ISSN 1842-2244

*Nowych wyzwań
się nie lękamy!*

W numerze

Z życia uczelni

Wydarzyło się	3
Uroczystości beatyfikacyjne Hanny Chrzanowskiej 28 IV 2018	7
<i>Siostra naszego Boga – w przeddzień beatyfikacji Hanny Chrzanowskiej</i> – konferencja naukowa 12 IV 2018	7
Wywiad z Heleną Matogą, wicepostulatorką procesu beatyfikacyjnego ..	10
<i>Siostra naszego Boga – konferencja w przeddzień beatyfikacji Hanny Chrzanowskiej</i> (fragmenty wywiadów przeprowadzonych z uczestnikami)	11
Władze Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie – po wyborczym posiedzeniu Senatu 19 III 2018	12
Wywiad z ks. prof. dr. hab. Wojciechem Misztalem, prorektorem ds. rozwoju i polityki kadrowej UPJPII	16
Wybory do Senatu UPJPII pracowników niebędących nauczycielami akademickimi 9 V 2018	17
Procesja św. Stanisława z udziałem władz UPJPII	18
Kardynał Giuseppe Versaldi odwiedził UPJPII w Krakowie	19
Abp Marek Jędraszewski i abp Grzegorz Rys – Małopolecie Roku 2017	19
130-lecie Akademii Muzycznej w Krakowie, 10-lecie Międzyuczelnianego Instytutu Muzyki Kościelnej	21
Pierwsza obrona pracy doktorskiej z nauk o rodzinie w UPJPII w Krakowie (i w Polsce)	23
W Krakowie odbył się XVIII Festiwal Nauki i Sztuki z udziałem pracowników i studentów Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie	26
XI Krakowskie Dni Integracji	28
<i>Skarby Krakowskiej Kapituły</i> – konserwacja i ekspozycja dzieł Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie	29
E-learning na UPJPII – kolejny rok za nami	32
Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII współorganizatorem Małopolskiego Konkursu Historycznego	33
Warsztaty przechodzą do historii!	35
<i>Historia ma przyszłość</i> – historyczne warsztaty e-learningowe dla młodzieży	36
Czego uczą nas filozofowie? – V Interdyscyplinarne Warsztaty Filozoficzne dla Młodzieży	38
<i>Synergia na styku mediów i nowych technologii</i> – warsztaty dla przyszłych dziennikarzy i specjalistów zakresu komunikacji społecznej	40
IDiKS partnerem I Ogólnopolskiej Edycji Booktrailer Film Festival ...	41
Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej gościł 720 dzieci w ramach współpracy Uniwersytetu Dzieci i Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie	42
Dni Otwarte Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII w Krakowie (21–23 marca 2018)	43
Przedświąteczne spotkanie	44

VITA ACADEMICA

Biuletyn Informacyjny
Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

Redakcja

31-002 Kraków, ul. Kanoniczna 25
tel. 12 421 68 48, wew. 626; faks 12 422 86 26
e-mail: rzecznik@upjp2.edu.pl

Redaktor naczelna

Marta Mastyło

Redakcja językowa

Katarzyna Kastelik

Opracowanie graficzne

Wydawnictwo Naukowe

Zdjęcie na okładce

Krzysztof Młczyński

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych
oraz zastrzega sobie prawo do skróżeń
i redakcyjnego opracowania tekstów przyjętych do druku.

Numer zamknięto 21 września 2018 r.

Nakład 1000 egz., ISSN 1842-2244

Wydawca: Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie
Wydawnictwo Naukowe

In memoriam ks. prof. dr. hab. Jana Kowalskiego (1930–2018)	46

Goście i partnerzy UPJPII

Rektorzy uczelni krakowskich i uczelni chorwackich w Osijeku	48
Mołdawia	50
Kolejne ośrodki w Czechach we współpracy z UPJPII	50
Spotkanie z Konsulem Generalnym Stanów Zjednoczonych w Krakowie Walterem Braunohlerem	51
Kontynuacja współpracy UPJPII z Ignatianum	52
Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII będzie współpracował z Festiwałem Folkloru Ziem Górskich w Zakopanem 9 V 2018	53
UPJPII objął patronat nad Szkołami Sióstr Prezentek	55
UPJPII objął patronat nad VII Liceum Ogólnokształcącym im. Zofii Nałkowskiej w Krakowie 13 III 2018	55

Konferencje

18. Dni Tischnerowskie 18–21 kwietnia 2018	56
<i>Proces kurii krakowskiej w 65. rocznicę</i> – sesja naukowa	57
<i>Służba publiczna – współczesne wyzwania</i> – konferencja w Senacie RP ..	60
<i>W Senacie RP</i> – seminarium naukowe i spotkanie z marszałkiem senatu	61
Wspólna troska o rodzinę	62
<i>Felicjanki – „sercem i modlitwą”</i>	63
Sesja naukowa poświęcona osobie bp. Karola Pękała z okazji 50. rocznicy jego śmierci	66
<i>Niepodległość. Idee. Fakty. Perspektywy</i> – ogólnopolska konferencja naukowa 21–22 maja 2018 r.	68
Profesorowie i studenci z Ruhr-Universität Bochum na UPJPII w Krakowie	69
<i>W poszukiwaniu fundamentów Nauk o Mediach</i> – konferencja naukowa w Polskiej Akademii Umiejętności z udziałem pracowników IDiKS UPJPII w Krakowie	70
Największy w Polsce kongres profesjonalistów PR	73
Koło Naukowe Komunikacji Wizerunkowej UPJPII podczas ogólnopolskiej konferencji – <i>Włącz się na PR</i>	74
4. Filozofia w Górach	75

Erasmus

ERASMUS	76
Staż w ramach programu Erasmus+ – Ośrodek Dokumentacji i Studium Pontyfikatu Jana Pawła II w Rzymie	77
Praktyki absolwenckie Erasmus+ – Museo Diocesano di Monreale, Sycylia, Włochy 2017/2018	77

Studenci

Dzień Rodzicielstwa Zastępczego	78
Jeremiasz w Pradze	79
Spotkanie Koła Naukowego Komunikacji Wizerunkowej	80
Wiosna rozkwitła na uczelni wraz z kwiatami!	80
„To tylko woda”	81
Studenckie Spotkanie Wielkanocne	82

Uniwersytet Trzeciego Wieku

Sluchacze Uniwersytetu Trzeciego Wieku na Drodze Krzyżowej	83
Sluchacze Uniwersytetu Trzeciego Wieku na Maryjnym Szlaku	84

Sukcesy pracowników i studentów UPJPII	86

wydarzyło się

- **27 lutego 2018** Ks. prof. dr hab. Andrzej Witko – profesor UPJPII dyrektorem Muzeum Archidiecezjalnego Kardynała Karola Wojtyły w Krakowie
- **1 marca 2018** UPJPII objął patronat nad Szkołami Sióstr Prezentelek
- **5 marca 2018** Sesja z okazji 50. rocznicy śmierci bp. Karola Pękali zorganizowana przez Wydział Teologiczny, Sekcja w Tarnowie
- **8 marca 2018** *Praca i życie Sióstr Felicjanek* – ogólnopolska konferencja naukowa *Modlitwa – Zdrowie – Komunikacja* z cyklu „W Społeczno-Medialnej Sieci” zorganizowana przez Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII
- **9 marca 2018** *Psychoterapia osób duchownych i zakonnych* – konferencja zorganizowana przez Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie oraz Akademię Ignatianum
- **11–13 marca 2018** *Naucz nas, Panie, liczyć dni nasze* – Wielkopostne Rekolekcje Akademickie dla studentów i pracowników UPJPII organizowane przez Duszpasterstwo Akademickie Patmos UPJPII
- **13 marca 2018** UPJPII objął patronat nad VII Liceum Ogólnokształcącym im. Zofii Nałkowskiej w Krakowie
- **14–16 marca 2018** Dni Kariery na UPJPII
- **15 marca 2018** *Jan Paweł II a solidarność* – wykład z cyklu „Jan Paweł II. Posługa myślenia” organizowany przez Ośrodek Badań nad Myślą Jana Pawła II UPJPII w Krakowie, Instytut Myśli Józefa Tischnera, Instytut Dialogu Międzykulturowego im. Jana Pawła
- **17 marca 2018** *Siedem Słów Chrystusa na Krzyżu* – koncert pasyjny
- **18 marca 2018** *Lilia* – spektakl taneczny na chwałę Matki Bożej w Jaworznie
- **19 marca 2018** Wyborcze posiedzenie Senatu. Wybór władz UPJPII na kadencję 2018–2020
- **19 marca 2018** *Raport specjalny nt. rodzin dzieci z zespołem Downa* – konferencja prasowa na UPJPII zorganizowana przez Poradnię Bioetyczną
- **19 i 20 marca 2018** *Gadu – gadu, czyli o sztuce komunikacji* – bezpłatne warsztaty dla młodzieży na UPJPII
- **20 marca 2018** *W poszukiwaniu fundamentów nauk o mediach* – konferencja zorganizowana przez Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII, Wydział Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii Uniwersytetu Warszawskiego, Komisję Medioznawczą Polskiej Akademii Umiejętności oraz Towarzystwo Studiów Dziennikarskich
- **21–23 marca 2018** Dni otwarte Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII
- **23 marca 2018** *Droga Krzyżowa z Muzyką* – przygotowana przez Międzyuczelniany Instytut Muzyki Kościelnej UPJPII w Krakowie, Akademię Muzyczną w Krakowie, Koło Naukowe Studentów MIMK Congaudeant oraz Parafię Matki Bożej Ostrobramskiej w Krakowie
- **24–25 marca 2018** *Prawdziwe media – uczciwość i prawda w mediach* – XII Konferencja Etyki Mediów zorganizowana przez IDiKS i Polskie Towarzystwo Komunikacji Społecznej
- **24–25 marca 2018** 130-lecie Akademii Muzycznej w Krakowie, 10-lecie Międzyuczelnianego Instytutu Muzyki Kościelnej
- **27 marca 2018** Przedświąteczne spotkanie pracowników UPJPII
- **27 marca 2018** Spotkanie modlitewne z chórem Psalmodia
- **5 kwietnia 2018** *Newmanalia – odkrywając ortodoksję* – IV Ogólnopolska Studencko-Doktorancka Konferencja Naukowa zorganizowana przez Koło Naukowe Teologów UPJPII
- **7 kwietnia 2018** Dzień Otwarty Wydziału Filozoficznego UPJPII
- **7 kwietnia 2018** *Zmaganie o młodego człowieka i kto sędziuje ten mecz?* – sympozjum z cyklu „Dialogi o wychowaniu” zorganizowane przez Wyższe Seminarium Duchowne

wydarzyło się

- Towarzystwa Salezjańskiego w Krakowie razem z Salezjańską Inspektorią św. Jacka
- **8 kwietnia 2018** *Katyń, Smoleńsk – Pamiętamy!* – koncert organowy w Toronto z udziałem dr. hab. Witolda Zalewskiego
  - **11 kwietnia 2018** *Młodzi i wartości: perspektywy społeczno-pedagogiczne* – międzynarodowe seminarium naukowe w Senacie RP, wśród inicjatorów wydarzenia m.in. ks. prof. dr hab. Józef Stala
  - **11 kwietnia 2018** *WYD 2016 Kraków. The Largest European Event of the 21st Century* – premiera książki dr Pauliny Guzik i Cecylia O'Reilly
  - **11 kwietnia 2018** *Rodzina wobec nieuleczalnej choroby dziecka* s. Grzegorza Godawy NAJLEPSZĄ KSIĄŻKĄ NA WIOSNĘ 2018!
  - **12 kwietnia 2018** *Siostra naszego Boga* – międzynarodowe sympozjum zorganizowane przez Instytut Nauk o Rodzinie i Instytut Pracy Socjalnej na Wydziale Nauk Społecznych
  - **12 kwietnia 2018** *Niewyrównany rachunek. Niemiecka grabież polskich dóbr kultury w czasie wojny* – spotkanie z Magdaleną Ogórek zorganizowane przez Sekcję Historii Mówionej, Studencko-Doktoranckie Koło Naukowe Phronesis UPJPII
  - **14 kwietnia 2018** Wydawnictwo Naukowe UPJPII wyróżnione FENIKSEM 2018 za serię „Źródła do Dziejów Kultury Duchowej w Polsce”
  - **14 kwietnia 2018** Zakończenie cyklu warsztatów telewizyjnych i radiowych organizowanych w Instytucie Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII we współpracy z Fundacją Uniwersytet Dzieci
  - **14–15 kwietnia 2018** Złota struna – Grand Prix XX Jubileuszowego Ogólnopolskiego Konkursu Chórów w Niepołomicach dla Krakowskiego Chóru Żeńskiego Psalmodia
  - **16 kwietnia 2018** *O Bogu, który sobie nie pójdzie* – publikacja autorstwa ks. dr. hab. Marcina Godawy – spotkanie prezentujące książkę
  - **17 kwietnia 2018** *Ekumenizm doktrynalny: schyłek czy nowy początek?* – konferencja naukowa zorganizowana przez Instytut Teologii Fundamentalnej, Ekumenii i Dialogu Wydziału Teologicznego UPJPII
  - **18–21 czerwca 2018** 18. Dni Tischnerowskie *Wolność i Słowo*
  - **19 kwietnia 2018** *O dialogu z islamem* – wykład dr Sylwii Górznej (Akademia Pomorska, Słupsk) z cyklu „Jan Paweł II. Posługa myślenia” organizowany przez Ośrodek Badań nad Myślą Jana Pawła II UPJPII w Krakowie, Instytut Myśli Józefa Tischnera, Instytut Dialogu Międzykulturowego im. Jana Pawła II
  - **19 kwietnia 2018** Spotkanie z Janiną Ochojską, współorganizowane przez Instytut Pracy Socjalnej UPJPII
  - **21 kwietnia 2018** Zakończenie Warsztatów Historycznych dla młodzieży szkół średnich *Historia człowieka – człowiek w historii*
  - **22 kwietnia 2018** Wielkanocny koncert organowy Witolda Zalewskiego
  - **23 kwietnia 2018** *Resurrexi* – koncert studentów Międzyuczelnianego Instytutu Muzyki Kościelnej
  - **25 kwietnia 2018** *Ulepszanie człowieka – perspektywa filozoficzna* – ogólnopolska konferencja naukowa zorganizowana przez Wydział Filozoficzny UPJPII w Krakowie oraz Wydział Filozoficzny Akademii Ignatianum w Krakowie
  - **26 kwietnia 2018** Dzień Otwarty Instytutu Historii Sztuki i Kultury UPJPII
  - **28 kwietnia 2018** Spotkanie z o. prof. Zdzisławem Kijasem, prof. UPJPII, autorem powieści *Tam, gdzie rodzi się życie* oraz *Nawet szarość istnieje*
  - **5 maja 2018** *Wpływ papieża Polaka, św. Jana Pawła II, na chorwacką społeczność* – polsko-chorwacka konferencja, część II – Split
  - **8 maja 2018** *Życie pełne pasji* – spotkanie z Jaśkiem Melą, prezesem Fundacji Poza Horyzonty zorganizowane przez Małopolski Klub Pracownika Socjalnego działający w Instytucie Pracy Socjalnej UPJPII w Krakowie

- **9 maja 2018** Podpisanie porozumienia o współpracy pomiędzy Instytutem Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII a Festiwalem Folkloru Ziem Górskich w Zakopanem
- **16 maja 2018** *Sto lat polskiej polityki społecznej. Aktualne wyzwania i zadania rządu i samorządu – perspektywa małopolska* – regionalna konferencja naukowa Katedry Polityki Społecznej w Instytucie Pracy Socjalnej UPJPII

- **17 maja 2018** *Kościół wobec osób wykluczonych (Die Kirche gegenüber den Ausgeschlossenen). Refleksja pastoralnoteologiczna* – międzynarodowa konferencja naukowa zorganizowana przez Wydział Teologiczny UPJPII oraz Katholisch-Theologische Fakultät Ruhr Universität Bochum
- **17–18 maja 2018** *Jak osiągnąć sukces? Kariery w Europie na przestrzeni stuleci* – IV Konferencja Naukowa zorganizowana przez Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII oraz Koło Naukowe Historyków Studentów i Doktorantów UPJPII

- **9 maja 2018** *Sebastian Petrycy z Pilzna – 400 lat od polskiego wydania „Etyki nikomachejskiej”* – ogólnopolska konferencja naukowa zorganizowana przez Katedrę Filozofii Człowieka Wydziału Filozoficznego UPJPII
- **17–19 maja 2018** XVIII Festiwal Nauki i Sztuki w Krakowie

- **9 maja 2018** Wybory do Senatu UPJPII pracowników niebędących nauczycielami akademickimi
- **10 maja 2018** *Jan Paweł II i Edyta Stein* – wykład ks. prof. dr. hab. Wojciecha Zyzaka z cyklu „Jan Paweł II. Posługa myślenia” organizowany przez Ośrodek Badań nad Myślą Jana Pawła II Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, Instytut Myśli Józefa Tischnera oraz Instytut Dialogu Międzykulturowego im. Jana Pawła

- **11 maja 2018** *Jak pisać o trudnej historii? Relacje polsko-żydowskie w czasie okupacji niemieckiej* – panel dyskusyjny Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII w Krakowie oraz Koła Naukowego Phronesis
- **18 maja 2018** Rozpoczęcie obchodów 40. rocznicy wyboru Ojca św. Jana Pawła II na Stolicę Piotrową w sanktuarium św. Jana Pawła II na Białych Morzach. Msza św. z okazji 98. urodzin Papieża Polaka pod przewodnictwem metropolity krakowskiego abp. Marka Jędraszewskiego

- **11–13 maja 2018** 82. OPA. Ogólnopolska Pielgrzymka Akademicka na Jasną Górę z udziałem przedstawicieli UPJPII
- **21 maja 2018** „*W mroku uczonej niewiedzy*” Karola Tarnowskiego – rozmowa o książce w Instytucie Myśli Józefa Tischnera w Krakowie

- **12 maja 2018** Kardynał Giuseppe Versaldi odwiedził UPJPII w Krakowie
- **21–22 maja 2018** *Niepodległość. Idee, fakty, perspektywy* – studencko-doktorancka ogólnopolska konferencja naukowa zorganizowana przez Koło Naukowe Phronesis UPJPII w Krakowie wraz z Sekcją Historii Mówionej

- **12 maja 2018** Dzień Otwarty Wyższego Seminarium Duchownego w Krakowie. Klerycy zapraszają na trening w „siłowni ducha”!
- **22 maja 2018** *Republika Mołdawii – sytuacja polityczna i ekonomiczna, a także perspektywy rozwoju społecznego* – wykład gościnny prof. dr. Valentina Constantinova z Universitatea de Stat din Tiraspol w Kiszyniowie zorganizowany przez Instytut
- **14 maja 2018** Uroczystość wręczenia tytułu Małopolanina Roku 2017 abp. Markowi Jędraszewskiemu i abp. Grzegorzowi Rysiowi

wydarzyło się

Pracy Socjalnej we współpracy z Instytutem Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII

- **22–23 maja 2018** Wykłady otwarte w ramach programu CEEPUS – wygłoszone przez dr. Ljudevita Ježića z Wydziału Humanistyki i Nauk Społecznych Uniwersytetu w Zagrzebiu (Katedra Filozofii) zaproszonego przez Wydział Filozoficzny oraz Centrum Naukowo-Badawcze i Współpracy Międzynarodowej UPJPII
- **23–24 maja 2018** *Pokój – szukajmy dróg. Humanistyka „duchowa” wobec wyzwań współczesności* – międzynarodowa konferencja naukowa zorganizowana przez Instytut Teologii Duchowości UPJPII w Krakowie oraz Moscow State Linguistic University
- **24–25 maja 2018** *Prawdziwe media – uczciwość i prawda w mediach* – XII Konferencja Naukowa Etyki Mediów
- **24–25 maja 2018** *Drogi ku niepodległości i troska o wolność w II Rzeczypospolitej w świetle archiwaliów kościelnych* – ogólnopolska konferencja naukowa zorganizowana przez Katedrę Archiwistyki i Nauk Pomocniczych Historii Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII w Krakowie oraz Sekcję Historyczną Polskiego Towarzystwa Teologicznego w Krakowie
- **25 maja 2018** *Transgraniczność – społeczność – współpraca* – konferencja naukowa w Nowym Sączu zorganizowana przez Województwo Małopolskie i UPJPII w Krakowie
- **28–29 maja 2018** Wykłady otwarte prof. Tomasa Sodeiki z Uniwersytetu Wileńskiego (Katedra Filozofii Religii) zorganizowane przez Wydział Filozoficzny UPJPII
- **29 maja 2018** *Broń atomowa a przetrwanie ludzkości (dwie minuty do północy)* – wykład otwarty i dyskusja z Johnem Hallamem zaproszonym przez Koło Naukowe Studentów Filozofii UPJPII
- **4 czerwca 2018** Porozumienie o współpracy pomiędzy UPJPII w Krakowie a Muzeum Narodowym w Krakowie
- **3–6 czerwca 2018** *Eugene Trubetsky: Icon and Philosophy* – konferencja naukowa zorganizowana przez Katedrę Filozofii Religii Wydziału Filozoficznego UPJPII, Instytut Edyty Stein w Granadzie oraz Centrum Badań Chrześcijańskiego Wschodu w Granadzie
- **4–5 czerwca 2018** *Rok 1968 – 50 lat od rewolucji antropologicznej* – ogólnopolska konferencja naukowa zorga-

nizowana przez Katedrę Filozofii Człowieka Wydziału Filozoficznego UPJPII

- **6 czerwca 2018** *Muzealia w Konserwacji* – konferencja naukowa zorganizowana przez Koło Naukowe Studentów Historii Sztuki i Kultury UPJPII
- **6–7 czerwca 2018** *Dobre serce widoczne w każdej kropelce* – Uczelniane Dni Krwiodawstwa
- **7 czerwca 2018** UPJPII w Krakowie objął patronat nad XLIII Liceum Ogólnokształcącym im. Zofii Chrzczanowskiej w Krakowie
- **7–8 czerwca 2018** *Reformy, instytucje, obyczaje – konflikty na przestrzeni dziejów* – I Międzynarodowa Konferencja Doktorancka zorganizowana przez Koło Naukowe Doktorantów Historii Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII
- **8 czerwca 2018** Uroczystości ku czci św. Jadwigi Królowej w katedrze wawelskiej współorganizowane przez UPJPII
- **8 czerwca 2018** *Wdowa? Sierota? Obcokrajowiec? Aktualność myśli E. Levinasa i F. Rosenzweiga* – sympozjum naukowe zorganizowane przez Instytut Filozofii Akademii Ignatianum w Krakowie oraz Katedrę Filozofii Religii Wydziału Filozoficznego UPJPII ■

Uroczystości beatyfikacyjne Hanny Chrzanowskiej 28 IV 2018

Beatyfikacja Hanny Chrzanowskiej

HANNA CHRZANOWSKA (1902–1973)

Uroczystości beatyfikacyjne służebnicy Bożej Hanny Chrzanowskiej odbyły się w sobotę 28 kwietnia 2018 r., w przeddzień rocznicy jej śmierci, w sanktuarium Bożego Miłosierdzia w krakowskich Łagiewnikach. Przewodniczył ks. kard. Angelo Amato, prefekt Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych.

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie czynnie włączył się w przygotowanie uroczystości beatyfikacyjnej. Instytut Nauk o Rodzinie i Instytut Pracy Socjalnej na Wydziale Nauk Społecznych zorganizowały 12 kwietnia br. w auli UPJPII międzynarodowe sympozjum pt. *Życie i dzieło Hanny Chrzanowskiej*. Chór Psalmodia Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II oraz chór Między-

uczelnianego Instytutu Muzyki Kościelnej Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego, koordynowane przez dr. hab. Witolda Zalewskiego, dyrektora Instytutu, podjęły zadanie przygotowania muzyki liturgicznej na uroczystość beatyfikacyjną. Obsługę medialną zapewnił Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Wydziału Nauk Społecznych pod wodzą ks. dr. hab. Michała Drożdża, prof. UPJPII, dyrektora Instytutu. Studenci z JP2TV zarejestrowali m.in. konferencję *Siostra naszego Boga*, nagrali wywiady z ks. kardynałem Stanisławem Dziwiszem, Heleną Matogą – wicepostulatorką procesu beatyfikacyjnego, rejestrowali również msze św. przygotowujące do uroczystości beatyfikacyjnej. ■

Siostra naszego Boga – w przeddzień beatyfikacji Hanny Chrzanowskiej – konferencja naukowa 12 IV 2018

tekst: Justyna Walicka | Archidiecezja Krakowska

zdjęcia: Joanna Adamik | Archidiecezja Krakowska

Wydział Nauk Społecznych UPJPII w Krakowie oraz Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Oddział Małopolski zorganizowały konferencję naukową *Siostra naszego Boga – w przeddzień beatyfikacji Hanny Chrzanowskiej*. Odbędzie się ona 12 kwietnia 2018 r. w siedzibie uczelni przy ul. Bernardyńskiej 3.

„Życzę państwu, aby postać Hanny Chrzanowskiej państwa inspirowała w tym, jak szukać szczególnej syntezy osobistego życia, poświęcenia się dla innych i tego co najważniejsze – wiary i miłości wypływających z bliskości wobec naszego Zbawiciela” – mówił, rozpoczynając konferencję *Siostra naszego Boga – w przeddzień beatyfikacji Hanny Chrzanowskiej*, abp Marek Jędraszewski.

Metropolita krakowski w słowie wstępnym wskazał na bliską zażyłość Jana Pawła II ze św. bratem Albertem, ale ponieważ różniły ich pokolenia, była to jedynie bliskość serca.

„Między Hanną Chrzanowską a Karolem Wojtyłą było pewne przesunięcie pokoleniowe, ale była możliwość spotkania. I w książce, do której chciałbym teraz nawiązać, znalazłem dwa listy mówiące o nich, o tej ich bliskości, ich służbie drugiemu człowiekowi, służbie, która wyrasta z jak najbardziej głębokich pokładów wiary w Boga. Jest to przejmujący dokument, mówiący o tym, jak wokół świętego już Jana Pawła II gromadzili się także inni święci, łączyło ich wspólne umiłowanie drugiego człowieka, zwłaszcza tego, który jest najbardziej potrzebujący – czeka na obecność i wsparcie. Widzimy, jak ci ludzie wiążą się wiarą, modlitwą i czynem” – mówił metropolita.

Następnie cytował list Hanny Chrzanowskiej, który pi-

sała do arcybiskupa Wojtyły z Krynicy, gdzie przebywała, by podbudować swoje zdrowie. Dzieliła się w nim m.in. swoimi duchowymi przemyśleniami na temat Listu św. Jakuba i Księgi Mądrości, które czytała oraz zapewniała o modlitwie.

Na zakończenie metropolita życzył zebranych owocnych obrad. „Życzę państwu, aby dzisiejsza konferencja była jeszcze jedną okazją, by nie tylko poznać postać służebnicy Bożej Hanny Chrzanowskiej i jeszcze bardziej zrozumieć jej rolę w najbliższym otoczeniu arcybiskupa Karola Wojtyły, ale by ta postać państwa inspirowała w tym, jak szukać szczególnej syntezy osobistego życia, poświęcenia się dla innych i tego, co najważniejsze – wiary i miłości wypływających z bliskości wobec naszego Zbawiciela.

Rektor UPJPII, ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak, wyznał, że na szczególną więź między Karolem Wojtyłą a Hanną Chrzanowską patrzy poprzez pryzmat Bożego miłosierdzia. Przypomniał, że Jan Paweł II w ostatniej modlitwie, jaką przygotował na niedzielę 3 kwietnia (dzień wcześniej zmarł), pisał: „Jak bardzo świat potrzebuje zrozumienia i przyjęcia Bożego miłosierdzia”. Ks. prof. Zyzak podkreślił zarazem, że Hanna Chrzanowska czerpała z Bożego miłosierdzia, ale dla nas jest wzorem przekazywania tego miłosierdzia dalej.

Konferencja składała się z dwóch części. Pierwszą z nich stanowiły przede wszystkim wykłady, w drugiej odbył się panel dyskusyjny. Konferencja została zorganizowana, aby jeszcze bardziej przybliżyć i poszerzyć wiedzę na temat życia i działalności Hanny Chrzanowskiej, której beatyfikacja odbyła się 28 kwietnia w Łagiewnikach. ■

Wywiad z Heleną Matogą, wicepostulatorką procesu beatyfikacyjnego Hanny Chrzanowskiej

rozmawiały: Karolina Suder, Agata Stachnik
zdjęcie: Joanna Adamik

Dzień dobry Państwu, gościem JP2TV jest Pani Helena Matoga, pielęgniarka oraz wicepostulatorka procesu beatyfikacyjnego Hanny Chrzanowskiej.

Pani Heleno, znała Pani przyszlą błogosławioną osobiście, w jakich okolicznościach miała Pani okazję z nią współpracować?

Spotkałam się z nią jako uczennica, bardzo młoda szesnastoletnia dziewczyna. W szkole panował reżim, więc myśmy najpierw badały, że tak powiem, wszystkie nasze nauczycielki, ale Hanna trafiła do nas od razu. Przede wszystkim zwracała się do nas bardzo często „dziewczynki”. I to nas ujęło, dlatego że obowiązywała taka forma „panno taka, panno Kowalska”, a ona mówiła do nas „dziewczynki”. Bardzo ją lubiliśmy, więcej – pokochałyśmy ją od razu, przy czym nie zdawałyśmy sobie sprawy, że jest to człowiek tak głęboko religijny. Hanna od początku nas sobą ujęła. Była dla nas mamą.

Jaką osobą prywatnie była Hanna Chrzanowska i kim była dla Pani?

Była osobą bardzo stanowczą, pewną tego wszystkiego, co robi, co mówi, ale jeżeli podchodziło się do niej osobiście, to zawsze z jakimś takim uczuciem się nachylała, słuchała uważnie i decydowała, co dalej.

Co było szczególnego w jej opiece nad chorymi? Czy była jakaś sytuacja, która szczególnie zapadła Pani w pamięci?

Było to takie ciepło. Pamiętam pierwszą pacjentkę, którą zajmowałam się, Hanna demonstrowała mi, co mam robić, jak mam wykonać opatrunek, była przy tym bardzo skupiona. Kiedy podchodził mąż i pytał, to bardzo ciepło z nim rozmawiała, podobnie zresztą jak z pacjentką, ale wciąż pozostając skupiona na tym, co ja robię.

Czego się Pani od niej nauczyła?

Jej lekcje – na pewno tak, ale przede wszystkim to jak mnie wprowadzała w ramach praktyki, do takich trudniejszych przypadków. Robiła to osobiście w przypadku każdej z uczennic. Bardzo ważny był dla mnie jej stosunek do pacjentów i pacjentów do niej. Witali ją zawsze z ogromną radością. To było naprawdę wzruszające.

Jak narodziła się idea, aby rozpocząć proces beatyfikacji Hanny Chrzanowskiej? Jak to się stało, że Pani została wicepostulatorką tego procesu?

Moja koleżanka prawniczka, z mojej klasy, pielęgniarka mówi: „Ja mogę jakieś pisma pomóc pisać. Mogę się zająć tą sprawą od strony prawnej. A Ty, Hala pomożesz”. Ja mówię „oczywiście, oczywiście, pomogę”. Dołączyła do nas jeszcze jedna koleżanka. Ksiądz kardynał zatwierdził postulatora, którym był proboszcz Parafii św. Mikołaja – ks. Antoni Sołtyś i wicepostulatora – mnie. Koleżanka, która zgłosiła ten akces, z uwagi na to, że jest prawnikiem, została notariuszem procesu. Do jej obowiązków należało być obecną i protokołować wszystkie zeznania świadków, a do moich obowiązków należało znajdowanie świadków i koordynowanie przesłuchań.

Jak wiadomo, do beatyfikacji potrzebny jest cud. Co nim było w przypadku Hanny Chrzanowskiej?

Zdarzały się łaski opisywane, ale taki cud miał miejsce i dotyczył pielęgniarki. Właśnie tej, która wysunęła wnioszek. Okazuje się, że kobieta cierpiała na naczyniaka. Aż pewnej nocy naczyniak pękł. Ponieważ była porażona, stan nieoperacyjny, więc przeniesiono ją na oddział zachowawczy do szpitala Rydygiera. Mamy takie świadectwo, pewnej nocy przyśniła się jej Hanna Chrzanowska, która podniosła ją na duchu. Powiedziała, że będzie dobrze. Ona obudziła się w zupełnie innym stanie. Wcześniej była i depresja, i jakieś takie stany niedobrej świadomości, i te porażenia. I ona obudziła się z innym nastawieniem. Zaczęła opowiadać o tym śnie i bardzo szybko zaczęły cofać się te dolegliwości.

Dało się odczuć w osobistych spotkaniach, że Hanna Chrzanowska jest już święta za życia?

Takim bardzo pięknym świadectwem jest rozmowa pana prof. Kazimierza Boczara. Kiedy przywiózł pacjenta do Trzebini i obserwował krzątającą się wśród innych nadjeżdżających pacjentów Hannę, siedział na ławce i zwrócił się do pani, która siedziała obok: „Proszę pani, tak patrzę..., jeżeli są na ziemi święci, to ta kobieta nią jest”. Nie wiedział, do kogo mówi, a to była akurat kuzynka Pani Hanny – Maria Niklewiczowa. Był też pan, który zaraz przyszedł po śmierci Hanny do domu na różaniec, modlić się. Dotykał Hannę, mówił „zmarła święta”. Takim dowodem na to, jak głęboko religijnym człowiekiem była Hanna, była nasza msza dyplomowa, którą zamówiliśmy u oo. jezuitów. Zaprosiliśmy na nią oczywiście całe grono naszych nauczycieli, przysłała tylko Hanna Chrzanowska. Razem z nami przystąpiła do Eucharystii. ■

Siostra naszego Boga – konferencja w przeddzień beatyfikacji Hanny Chrzanowskiej (fragmenty wywiadów przeprowadzonych z uczestnikami)

realizacja: Karolina Suder, Kamil Stańko

Ks. dr hab. Antoni Świerczek: Hanna Chrzanowska na wzór brata Alberta pozostawiła swoją karierę naukową, aby poświęcić się człowiekowi choremu, tak jak brat Albert zostawił swoją karierę artystyczną, żeby całkowicie oddać się będącemu w potrzebie. Jest postacią, która przybliżyła nam człowieka. Można powiedzieć, upomina się o człowieka najbardziej potrzebującego. Dla nas jako Uniwersytetu Papieskiego człowiek zawsze powinien być na pierwszym miejscu, tego uczy nas nasz święty patron – Jan Paweł II, który walczył swoim słowem i swoją postawą o godność każdego człowieka.

Ks. bp Jan Zając: Co było przemawiające, to jej otwarte serce. Otwarte na człowieka, ale też i wymagania stawiane sobie, żeby tę posługę wypełniać jak najowocniej, ale zawsze, żeby to było czynione właśnie z radością, a nie tylko z poświęceniem i wielkim męczeństwem.

Red. Marzena Florkowska: Ona dostrzegała człowieka ze wszystkimi, ze wszystkimi dosłownie jego potrzebami, a równocześnie postrzegała tego człowieka w całej pełni. Czyli ona widziała, że jest to np. młoda dziewczyna, która potrzebuje towarzystwa młodych ludzi, która marzy, siedząc w domu z tą swoją niepełnosprawnością, żeby mieć na przykład nową bluzkę albo nową fryzurę, a może makijaż, albo że chciałaby pojechać do teatru czy do kina. I ona to tym osobom zapewniała.

Ks. dr hab. Grzegorz Godawa: Rozmawiałem z jedną, z drugą panią spośród dzisiejszych prelegentek i one mówiły, że Chrzanowska była dobra, ale była trochę szorstka. Szorstko mówiła, ale też miała głos niespecjalnie atrakcyjny, więc myślę, że to trochę pokazuje, jaka ona była. Była osobą niezwykłego dynamizmu, miłości i dobroci, ale to była taka miłość, która chwilami jest szorstka, ale w pewnych sytuacjach taka szorstkość jest potrzebna.

Ks. prof. dr hab. Łukasz Kamiński: Zaczynam od końca, to znaczy od pogrzebu. My wolontariusze staliśmy gdzieś na zewnątrz, tłoczyliśmy się, bo tyle ludzi przyszło, gromadząc się na trawniczku, który jest dookoła kościoła

siostr i nagle zaczęło przegłądać, przyświecać lekko słońce, przestał padać deszcz i pomyślałem sobie – jest to dla mnie znak z nieba, i że w ogóle jeżeli coś rozumiem, czym ma być świętość, to ta kobieta była święta, pierwszy raz w życiu spotkałem człowieka świętego. ■

Władze Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie – po wyborczym posiedzeniu Senatu 19 III 2018

W dniu 19 marca 2018 r. na nadzwyczajnym posiedzeniu Senatu Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie dokonano wyboru rektora i prorektorów Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie na kadencję 2018–2020.

Stolica Apostolska zatwierdziła wybór rektora UPJP II. Funkcję tę pełnić będzie obecnie urzędujący rektor, ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak.

Dokonano także wyboru prorektorów:

Prorektor ds. potencjału naukowego i współpracy międzynarodowej – ks. prof. dr hab. Józef Stala (pełniący obecnie tę funkcję)

Prorektor ds. rozwoju i polityki kadrowej – ks. dr hab. Antoni Świerczek (dziekan Wydziału Nauk Społecznych UPJP II)

Prorektor ds. studenckich i dydaktyki – ks. dr hab. Robert Tyrała, prof. UPJP II (prodziekan Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJP II)

REKTOR

Jego Magnificencja

Ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak

Ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak, ur. 17 czerwca 1969 r. w Żywcu. W latach: 1987–1993 – studia teologiczne na PAT; 1993 – święcenia kapłańskie dla diecezji bielsko-żywieckiej; 1993–1996 – wikary w Parafii św. Józefa Robotnika w Oświęcimiu; 1996–2000 – studia doktoranckie na KUL (doktorat z teologii duchowości); 2001–2003 – wikary w Parafii św. Maksymiliana w Bielsku-Białej i wykłady w Instytucie Teologicznym św. Jana Kantego w Bielsku; 2003–2006 – badania naukowe w Niemczech, w Kolonii; 2006 – habilitacja na PAT; 2006–2007 – badania naukowe we Francji, w Avignonie; 2007 zatrudnienie na PAT w Krakowie; 2009 – redaktor naczelny „Polonia Sacra”; 2010 – prodziekan Wydziału Teologicznego UPJPII; 2012 – dziekan Wydziału Teologicznego UPJPII. Funkcję rektora pełni od września 2014 r.

Najważniejsze publikacje: *Błogosławiona Celina Borzęcka – zmartwychwstanka*, Kraków 2010; *Kapłaństwo prezbiterów. Studium nauczania Jana Pawła II*, Kraków 2010; *Co mam czynić, aby osiągnąć życie wieczne? Duchowość chrześcijańska na świeckiej drodze życia*, Kraków 2008; *Fundamentalna rola wiary w życiu i pismach św. Teresy Benedykty od Krzyża (Edyty Stein)*, Kraków 2005; *Wiara w ujęciu Józefa Ratzingera, obecnego papieża Benedykta XVI*, Kraków 2005; *Bł. siostra Sancja Janina Szymkowiak – serafitka*, Kraków 2002; *Kobieta według Edyty Stein – świętej siostry Teresy Benedykty od Krzyża*, Kraków 2002; *Zjednoczenie z Bogiem w życiu Ojca Pio (Francesco Forgione). Studium na podstawie jego pism*, Kraków 2000.

Ks. prof. dr hab. Józef Stala

Prorektor ds. potencjału naukowego i współpracy międzynarodowej

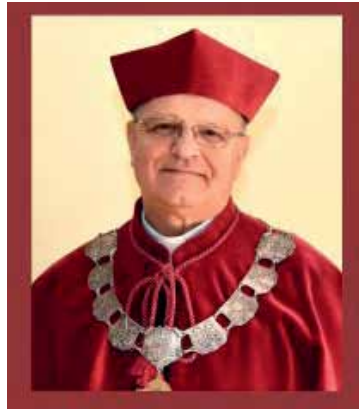
Urodzony 6 grudnia 1966 r. W latach: 1991 – tytuł zawodowy magistra teologii (PAT); 1998 – stopień naukowy doktora nauk teologicznych (ATK); 2005 – stopień naukowy doktora habilitowanego nauk teologicznych w zakresie katechetyki (PAT); 2011 – tytuł profesora nauk teologicznych (UPJPII) – profesor zwyczajny UPJPII w Krakowie. W latach

2010–2014 prodziekan do spraw nauki, rozwoju i współpracy zagranicznej Wydziału Teologicznego, Sekcja w Tarnowie. Kierownik Katedry Nauk Pedagogiczno-Katechetycznych, wykładowca katechetyki i kierownik pedagogizacji na tymże wydziale. Członek Europejskiej Ekipy Katechetycznej (EEC), Europejskiego Stowarzyszenia Teologii Katolickiej

(ESTK), Stowarzyszenia Katechetów Polskich, Polskiego Stowarzyszenia Familiologicznego, Polskiego Towarzystwa Teologicznego i Tarnowskiego Towarzystwa Naukowego. Redaktor naczelny międzynarodowego periodyku naukowego „The Person and the Challenges”. Ekspert (nauki teologiczne i nauki o rodzinie) Polskiej Komisji Akredytacyjnej (PKA). Rzecznik Komisji Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski do spraw oceny programów nauczania religii i podręczników katechetycznych.

Uczestnik i organizator konferencji, sympozjów i kongresów katechetycznych oraz edukacyjnych w Polsce i za granicą. Autor i redaktor wielu publikacji z zakresu katechetyki, pedagogiki i edukacji, a szczególnie katechezy rodzinnej, nauk o rodzinie, edukacji religijnej i wychowania. Współredaktor i współautor podręczników do nauczania religii.

Funkcję prorektora pełni od września 2014 r.

Ks. dr hab. Antoni Świerczek

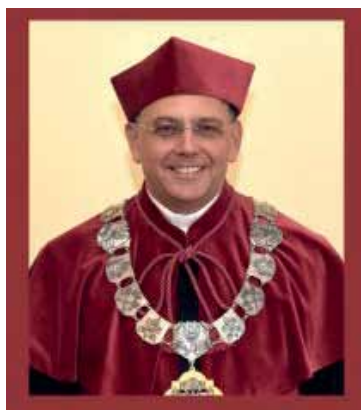
Prorektor ds. rozwoju i polityki kadrowej

Ks. dr hab. Antoni Świerczek, ur. 24 kwietnia 1959 r. w Biernej k. Żywca. Wstąpił do Wyższego Seminarium Duchownego w Krakowie oraz rozpoczął studia na Papieskim Wydziale Teologicznym, a następnie Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. W latach: 1983 – przyjął święcenia diakonatu; 1984 – święcenia kapłańskie; 1984 – stopień magistra teologii. Po ukończeniu seminarium pracował jako wikariusz w Jaworznie (1984–1988) oraz w Nowej Hucie-Czyżyny (1988–1990). Równocześnie w latach 1988–1990 kontynuował studia licencjackie na Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. Stopień licencjata teologii uzyskał w 1991 r. Jeszcze w roku 1990 rozpoczął studia doktoranckie w Instytucie Katolickim w Paryżu, które ukończył w 1993 r. W latach 1993–1997 – referent Wydziału Duszpasterstwa Rodzin Kurii Metropolitalnej w Krakowie; od 1996 – asystent przy Katedrze Teologii Moralnej na Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. Lata 1997–1999 – kontynuacja studiów w Paryżu, w Instytucie Katolickim; 1999 – tytuł doktora nauk teologicznych na Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie; 2013 – tytuł doktora habilitowanego nauk teologicznych w zakresie teologii moralnej na Wydziale Teologicznym UPJPII w Krakowie. Pracując jako wykładowca na PAT od 1996, a następnie UPJP II w Krakowie, równocześnie był kierownikiem Studium Teologii Rodziny Archidiecezji Krakowskiej (1999–2017), dyrektorem Wydawnictwa św.

Stanisława BM Archidiecezji Krakowskiej (2001–2005) oraz kierownikiem Katedry Nauki o Rodzinie przy Wydziale Teologicznym PAT (2005–2008). Lata 2008–2014 – prodziekana na Wydziale Nauk Społecznych UPJPII; 2014 – dziekan tegoż wydziału.

Konsultor Rady Naukowej Konferencji Episkopatu Polski, członek Stowarzyszenia Moralistów Polskich oraz Stowarzyszenia Familiologów Polskich. Prowadzi wykłady na Wydziale Teologicznym i Wydziale Nauk Społecznych UPJPII z teologii małżeństwa i rodziny, etyki życia małżeńskiego i rodzinnego, poradnictwa przyparafialnego. Promotor ponad 30 licencjatów (licencjat zawodowy) oraz ponad 60 magistrów. Zainteresowania naukowe skupiają się głównie wokół problematyki małżeństwa i rodziny. Podejmując wskazane powyżej zagadnienia, opublikował następujące książki: *Budził zaufanie i ukazywał Boga. O życiu i posłudze księdza Jana Marszałka*, Kraków 2004; *Spowiednik wobec wymogów etyki seksualnej. Posługa w konfesjonale*, Kraków 2009; *Wolne związki w świetle nauczania Kościoła o małżeństwie*, Kraków 2013; *Rodzina silna Bogiem. Teologiczno-duszpasterska refleksja na temat rodziny*, Kraków 2013; *Cień wieży Babel. Obraz Rodziny w ponowoczesności*, Kraków 2017. Jest również autorem ponad 30 artykułów naukowych podejmujących zagadnienia związane z teologią małżeństwa i rodziny.

Ks. dr hab. Robert Tyrała
Prorektor ds. studenckich i dydaktyki

Ks. dr hab. Robert Tyrała, ur. 1965 r. W latach: 1984–1990 – studia teologiczne na PAT w Krakowie; 1990 – stopień magistra teologii; 1992–1997 studia na Akademii Muzycznej w Krakowie (Wydział Wychowania Muzycznego); 1996 – stopień licencjata teologii (po mgr) na PAT; 1997 – stopień magistra sztuki; 1998 oraz 2003 – stypendia naukowe z zakresu chorału gregoriańskiego w opactwie oo. Benedyktynów w Solesmes we Francji; 2003/2004 – stypendium naukowe w Papieskim Instytucie Muzyki Kościelnej w Rzymie (fundacja Renovabis); 1998–2000 – studia na Podyplomowym Studium Chórmistrzowskim Akademii Muzycznej w Bydgoszczy; 2000 – doktorat z liturgiki na Wydziale Teologicznym Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie; 2010 – habilitacja z nauk humanistycznych na Wydziale Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII w Krakowie; od 2016 – profesor nadzwyczajny UPJPII. W latach 1997–2005 – wykładowca w Archidiecezjalnej Szkole Organistowskiej w Krakowie; od 1997 – praca na Akademii Muzycznej w Krakowie (od 2005 – kierownik Katedry Muzyki Religijnej); od 2000 – praca na UPJPII w Krakowie; lata 2006–2009, 2016–2018 – prodiakan Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego; od 2005 – przewodniczący Archidiecezjalnej Komisji Muzyki Kościelnej w Krakowie; od 2006 – członek Zespołu ds. Transmisji Telewizyjnych Konferencji Episkopatu Polski; od 2012 – konsultor Podkomisji ds. Muzyki Kościelnej

Konferencji Episkopatu Polski; 2004–2009 – prezydent Polskiej Federacji Pueri Cantores (w tym samym czasie asystent Federacji Międzynarodowej); 2009–2017 – prezydent Międzynarodowej Federacji Pueri Cantores; od 2017 – prezydent honorowy Międzynarodowej Federacji Pueri Cantores; od 2011 – kanonik gremialny Kapituły Metropolitalnej w Krakowie na Wawelu; zasiada w Radzie Programowej Festiwalu Gaude Mater w Częstochowie oraz Festival Zelioli w Lecco we Włoszech; organizator: koncertów i sympozjów muzyki kościelnej, kongresów w Polsce i za granicą; pomysłodawca i organizator Dni Muzyki Kościelnej w archidiecezji krakowskiej (organizowane są od 2005); zasiada w radzie naukowej czasopism: „Studia Hildegardiana Sariensia” (Żory), „Musica Ecclesiastica” (Opole) oraz rocznika „Thesaurus Musicae Sacrae” (Uniwersytet Muzyczny im. Fryderyka Chopina w Warszawie). W 2009 – odznaczony przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego brązowym medalem Gloria Artis; 2015 – nagroda Przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski „Srebrna Piszczalka” za zasługi dla rozwoju muzyki kościelnej w Polsce; 2016 – tytuł Fellow of Royal School of Church Music od Anglikańskiego Kościoła za zasługi w dziedzinie muzyki kościelnej na forum międzynarodowym; 2018 – Złota Odznaka Honorowa Województwa Małopolskiego – Krzyż Małopolski.

Nowi prorektorzy pełnią swoje funkcje od 1 września 2018 r.

Ks. dr hab. Antoni Świerczek zastąpił na stanowisku ks. prof. dr hab. Wojciecha Misztala, który pełniąc funkcje prorektora przez dwie kadencje, nie mógł po raz trzeci kandydować.

Ks. dr hab. Robert Tyrała, prof. UPJPII, zastąpił za stanowisku ks. prof. dr hab. Janusza Mastalskiego, który objął funkcję rektora Wyższego Seminarium Duchownego Archidiecezji Krakowskiej, a jak sam mówi – „pogodzić odpowiedzialnie obu tych funkcji nie sposób”.

Ks. rektor Wojciech Zyzak podczas ostatniego przedwakacyjnego posiedzenia Senatu podziękował w imieniu swoim i całej wspólnoty akademickiej UPJPII w Krakowie obu prorektorom i senatorom za pracę i wysiłek włożony w rozwój uczelni. ■

Wywiad z ks. prof. dr. hab. Wojciechem Misztalem, prorektorem ds. rozwoju i polityki kadrowej UPJPII

rozmawiała: Agata Wróblewska

zdjęcia: Agata Jedynak

Czy mógłby ksiądz nakreślić zakres swoich zainteresowań naukowych?

Zawsze mnie interesowało Misterium Paschalne, zwłaszcza zmartwychwstanie Chrystusa i następujące później zesłanie Ducha Świętego. To był i jest bardzo ważny element moich zainteresowań. Później, w związku z różnymi zadaniami, jakie przede mną stawały, studiowałem teologię biblijną dużo szerzej, zwłaszcza duchowość św. Pawła, duchowość nowotestamentalną. Następnie trzeba było się zająć teologią, duchowością relacji społecznych, duchowością w mediach – bardzo szeroko rozumianych, w skład których wchodzi także internet, media społecznościowe.

Jakie były główne etapy drogi naukowej księdza profesora?

Było ich sporo. W Krakowie studiowałem rok na Akademii Medycznej – pamiętam zdziwienie ks. rektora w seminarium, gdy przyszedłem na pierwszym roku zwołać się po odbiór nagrody rektorskiej z Akademii Medycznej. Ksiądz rektor miał wtedy potwierdzenie, że nie dlatego jestem w seminarium, iż miałbym sobie nie poradzić na innych studiach. W Wyższym Seminarium Duchownym w Kielcach miałem szczęście trafić na bardzo wysokiej klasy profesorów – to mogłem porównać w czasie studiów zagranicznych, gdy rozmawiałem z kolegami z Francji, z Włoch i innych krajów. Później przyszły studia z teologii biblijnej w Instytucie Katolickim w Paryżu; był to zamysł ówczesnego biskupa kieleckiego ks. bp. Stanisława Szymeckiego, żeby były podstawy biblijne. Myślę, że było to bardzo dobre posunięcie, ponieważ nadało to kształt późniejszym studiom z duchowości.

Proszę jeszcze opowiedzieć o studiach zagranicznych, nie wszyscy wiedzą, że doktorat summa cum laude (z najwyższą pochwałą) uzyskał ksiądz na Uniwersytecie Gregoriańskim w Rzymie.

Licencjat kanoniczny pisałem u profesora, który nazywał się Charles Perrot, czyli fonetycznie jak ten sławny bajkopisarz Charles Perrault. Do tej pory podziwiam wiedzę i pracowitość ks. prof. Perrota. Widzę też jego potężną sylwetkę czy uginającą się drabinę w bibliotece, gdy biega po książki (były to lata 90. ubiegłego stulecia, internet stawał pierwsze kroczyki gdzieś w Ameryce). Natomiast w Rzymie studiowałem pod kierunkiem o. prof. Ernesta R. Martineza, też wybitnego specjalisty, skromnego, dobrego i uczciwego człowieka, który zaproponował, żeby duchowość oprzeć na tym, co zrobił ks. prof. Charles Perrot, co mi pokazał u św. Pawła – życie w Chrystusie, życie w Duchu Świętego, życie w Bogu Ojcu. Z takich rzeczy, które bardzo miło wspominać, to np. jak przebiegała korekta doktoratu, który pisałem po francusku. Wiadomo, że tego języka musiałem się nauczyć (jeszcze w Paryżu), ale nie mogłem się czuć jak native speaker. Mieszkając u Francuzów, spotkałem przypadkiem siostrę zakonną, emerytkę Belgijkę, czyli frankofonkę, która jako wolontariusz

oprowadzała pielgrzymów francuskojęzycznych po Bazylice św. Piotra w Rzymie. Ona bardzo chętnie podjęła się korekty tego doktoratu, mówiąc: „Wociek, ja to zrobię” (oni nie wymawiają „h”). Natomiast dowiedziałem się później, jak ona to robiła. Pierwszą i drugą korektę wykonała w autobusie rzymskim; nie wiem, czy państwo rozumiecie: nieraz autobusy rzymskie to w sumie ogromny tłok! Ona, widząc wyraz mojej twarzy, gdy mi o tym powiedziała, tłumaczyła, że ma zawsze miejsce siedzące, bo jej ustępują... Ale była to bardzo solidnie zrobiona korekta, nikt później nie miał do niej uwag. To taki ważny epizod ze studiów, bo uczyłem się zasad komunikacji ludzkiej, języka, jak też tego, że w różnych sytuacjach można pomóc drugiemu, byleby była dobra wola. Jeszcze jedna rzecz: ja też nauczyłem czegoś s. Jeanne Vermeulen – nauczyłem ją pić czarną, gorącą herbatę. Mówiła, że bardzo dobrze gasi pragnienie!

Obecnie pełni ksiądz funkcję prorektora ds. rozwoju i polityki kadrowej a także jest ksiądz kierownikiem Katedry Duchowości Mediów i Relacji Społecznych, czyli łączy pracę dydaktyka z pracą urzędniczą. Jak ksiądz się odnajduje w tej sytuacji?

Jak ja się odnajduję, a jak to postrzegają inni, to są dwie różne rzeczy. Właściwie całe życie aż do pierwszej kadencji prorektorskiej zajmowałem się teorią, nauką – poza krótkim okresem duszpasterskim i czasem, gdy byłem ojcem duchownym w seminarium – to była książka, pisanie, czytanie, artykuły itd. Natomiast praca w administracji pozwoliła mi dużo lepiej poznać, czym jest uczelnia, jak ona działa, jak ważna jest współpraca między naukowcami i administracją oraz jak ważną rolę mają do spełnienia pracownicy administracyjni. Jest to przepiękne doświadczenie; bardzo polubiłem tę pracę ze względu na kontakt z różnymi osobami na uczelni. Ja jestem spoza środowiska krakowskiego, toteż te dwie kadencje były, są dla mnie wyróżnieniem, ale także szansą, abym w tę uczelnię wszedł dużo lepiej. I właściwie teraz znam pracowników z imienia i nazwiska, z twarzy – myślę, że większość. Nie chcę powiedzieć, że wszystkich, ale większość, co też świadczy o tym, że nie ma barier w kontaktach z pracownikami.

Co jest kluczowe dla rozwoju uczelni wg księdza profesora?

Statut zakłada dwie kadencje prorektorskie jedna po drugiej i koniec. Nie chciałbym w tej chwili składać żadnych deklaracji, żeby nie utrudniać życia mojemu następcy. Przez te parę lat starałem się zwracać uwagę na zachowanie naszej specyfiki; mamy bardzo ważną misję – użyję tu określeń oficjalnych – wobec Kościoła, wobec ludzi młodych, także wobec ludzi starszych, np. z naszego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Cieszę się m.in. z tego, że udało mi się przekonać do zorganizowania dla nich zajęć, studiów na Wydziale Teologicznym. Myślę, że inne wydziały naszego Uniwersytetu też mogą się tu włączyć. Bardzo dobrze, że uczelnia stara się tę misję realizować, dostrzegając i wychodząc naprzeciw różnym potrzebom studentów, doktorantów i pracowników. Jest to stały program.

Udaje się księdzu zamknąć za sobą drzwi biura, zostawić pracę i znaleźć czas wolny tylko dla siebie, dla własnych pasji?

U mnie w życiu jest wszystko połączone, przeplata się. Przychodzą różne myśli i w czasie pracy, zajęć, i w czasie odpoczynku. Bardzo dużo pomysłów przychodzi w czasie spacerów. Chodzę często przez np. Kazimierz, żeby nie od razu wsiadać do tramwaju lub wcześniej z niego wysiąść w drodze do pracy, albo wracając z niej, jest to rekreacja, ale także czas intensywnych przemyśleń.

Może ksiądz zdradzić, przy jakiej muzyce wypoczywa i z jaką lekturą?

Zwykle nie słucham muzyki osobno, bardzo lubię w tle muzykę gregoriańską, klasyczną. Wtedy łatwiej mi coś robić. Nie mam listy książek, które będę czytał, jest to raczej bardzo wyrwykowe, a może lepiej powiedzieć tak: związane z różnymi problemami, które pojawiają się – np. naukowymi. Staram się radzić sobie z wyzwaniem i obawą, jaka mi towarzyszyła jeszcze w czasie studiów: „Kiedy ja zdążę z tym wszystkim się zapoznać, tyle ciekawych rzeczy! Czasu nie starcza”.

Dziękuję bardzo za rozmowę. ■

Wybory do Senatu UPJPII pracowników niebędących nauczycielami akademickimi 9 V 2018

9 maja 2018 r. odbyły się wybory do Senatu Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie przedstawiciele pracowników niebędących nauczycielami akademickimi. Po

przeliczeniu głosów pracowników niebędących nauczycielami akademickimi reprezentować będą w Senacie: s. Barbara Bonar i Małgorzata Sroka

Procesja św. Stanisława z udziałem władz UPJPII

zdjęcia: Joanna Adamik

Wniedzielę 13 maja br., o godz. 9.00, z katedry na Wawelu do bazyliki oo. paulinów wyruszyła tradycyjna procesja ku czci św. Stanisława Biskupa i Męczennika, głównego patrona Polski i archidiecezji krakowskiej. O godz. 10.00 rozpoczęła się na Skałce Msza św., której przewodniczył kard. Giuseppe Versaldi, prefekt Kongregacji Edukacji Katolickiej. Homilię wygłosił metropolita poznański abp Stanisław Gądecki, przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski.

Wspólnie z nuncjuszem apostolskim w Polsce abp. Salvatore Pennacchio, metropolitą krakowskim abp. Markiem Jędraszewskim, z przedstawicielami Episkopatu Polski, a także znaczących instytucji, szkół wyższych, wspólnot i stowarzyszeń archidiecezji krakowskiej oraz Małopolski, nade wszystko dziękowano za otrzymane dary i proszono o potrzebne łaski dla naszej Ojczyzny w setną rocznicę odzyskania niepodległości. ■

Kardynał Giuseppe Versaldi odwiedził UPJPII w Krakowie

zdjęcie: Marta Mastyló

Kard. Giuseppe Versaldi, prefekt Kongregacji ds. Wychowania Katolickiego, który przybył do Polski na zaproszenie metropolity krakowskiego abp. Marka Jędraszewskiego, aby poprowadzić procesję ku czci św. Stanisława i przewodniczyć Mszy św. na Skałce w niedzielę 13 maja, odwiedził UPJPII w Krakowie.

Kard. Versaldi spotkał się w rektoracie z władzami uczelni. W spotkaniu uczestniczyli m.in. rektor UPJPII, ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak, ks. prof. dr hab. Józef Stala, prorektor ds. potencjału naukowego i współpracy międzynarodowej, a także nowi prorektorzy: ks. dr hab. Antoni Świerczek, dziekan Wydziału Nauk Społecznych UPJPII oraz ks. dr hab. Robert Tyrała, prof. UPJPII, prodziekan Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII.

Rozmowa z kard. Versaldim dotyczyła głównie misji uczelni katolickich. Zdaniem kardynała kierunki, które winny

wyznaczać myślenie o wyższych uczelniach kościelnych to: tożsamość – współpraca – rozeznanie.

Na pamiątkę pobytu w Krakowie kard. Versaldiemu rektor UPJPII wręczył jeden z najpiękniejszych symboli Krakowa – szopkę krakowską.

Kardynał pielgrzymował także do sanktuarium Pasyjno-Maryjnego w Kalwarii Zebrzydowskiej. Po modlitwie przed Cudownym Obrazem Matki Bożej Kalwaryjskiej kardynał, w obecności kustosa o. Konrada Cholewy i br. Samuela Portki, zwiedził sanktuarium, a także kościół Grobu Matki Bożej na kalwaryjskich Drózkach. Odwiedził także Wyższe Seminarium Duchowne oo. Bernardynów, które przed rokiem, za jego pozwoleniem, zostało afiliowane do Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie na kolejne 10 lat. ■

Abp Marek Jędraszewski i abp Grzegorz Ryś – Małopolskie Roku 2017

tekst: Marta Mastyló

zdjęcia: Joanna Adamik

WAuli Collegium Novum uroczysto wręczono tytuły Małopolanina Roku 2017 abp. Markowi Jędraszewskiemu, metropolicie krakowskiemu, Wielkiemu Kanclerzowi UPJPII oraz abp. Grzegorzowi Rysiowi, metropolicie łódzkiemu, profesorowi naszego uniwersytetu. Nagroda przyznawana jest przez Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski – największą regionalną organizację samorządów terytorialnych w Polsce.

Metropolita krakowski nawiązał do wypowiedzi przewodniczącego Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski – Stanisława Barczyka, który mówił, witając honorowanych tytułem arcybiskupów, o wielkim dziedzictwie Kościoła i Małopolski. Abp Marek Jędraszewski odniósł się do przypadającej w tym roku rocznicy 40-lecia wyboru Karola Wojtyły na papieża i stulecia odzyskania przez Polskę niepodległości. Przypomniał poemat Karola Wojtyły z 1974 r. *Mysząc Ojczyzna*, w którym przyszły papież mówi o „wyławianiu siebie z polskiej ziemi”, a także słowa Ojca św., które ten skierował do wiernych, kończąc swoją pierwszą papieską pielgrzymkę do ojczyzny w czerwcu 1979 r.: „Zanim stąd odejdę – proszę was, abyście całe to duchowe dziedzictwo, któremu na imię Polska, raz jeszcze przyjęli z wiarą, nadzieją i miłością [...] Abyście nigdy nie zwątpili i nie znużyli się, i nie zniechęcili, abyście nie podcinali sami tych korzeni, z których wyrastamy”.

Osobą, którą wspominał arcybiskup, był także gen. Ignacy Ledóchowski, postać, z którą spotkał się, przygotowując

publikację o jego siostrze – św. Julii Urszuli Ledóchowskiej. Generał żył w latach 1871–1945, wywodził się z rodu o wielkich tradycjach patriotycznych. Ich dziadek walczył m.in. w powstaniu listopadowym. Arcybiskup zapoznał uczestników uroczystości z historią życia bohatera, mówił o jego udziale w I wojnie światowej, podczas której walczył na frontach rosyjskim, polskim i włoskim, co opisała jego żona Paulina w swoich pamiętnikach. Mówił także o związkach Ledóchowskiego z Krakowem, działalności w Armii Krajowej podczas II wojny światowej, aresztowaniu przez gestapo, pobycie w więzieniu na Montelupich i przyznaniu się do działalności w Armii Krajowej, za co został skazany i przewieziony do niemieckiego nazistowskiego obozu w Gross-Rosen, a w lutym 1945 do kolejnego w górach Harzu, gdzie 6 marca 1945 r. umarł w opinii świętości. Arcybiskup dodał, że dwie córki Pauliny i Ignacego Ledóchowskich zostały urszulankami szarymi. Jedną z nich opiekowała się matką do końca jej życia w domu zakonnym położonym niedaleko Poznania.

„Dziękuję państwu tą refleksją, bo tutaj losy wielkopolskie i małopolskie bardzo się przeplatają, a jednocześnie bardzo głęboko nawiązują do czasu, w którym Pan Bóg dał nam życie” – powiedział na zakończenie metropolita krakowski.

Laureatem nagrody Małopolanin Roku 2017 został także abp Grzegorz Ryś. „Małopolska to jest moja mała ojczyzna. Słowo ojczyzna w naszym języku bierze się ze słowa ojciec,

pierwsza forma to była ojcowizna. W języku migowym ojciec jest pokazywany w ten sposób – uczy myśleć i daje jeść. Z tych dwóch funkcji Małopolski względem mojej skromnej osoby zawsze wyżej ceniłem tę pierwszą, że Małopolska uczy myśleć. W tym sensie ta mała ojczyzna, ta mała ojcowizna jest dla każdego z nas, którzy tu urodziliśmy się, którzyśmy tu wyrosli – mistrzynią. Ona chyba znacznie lepiej uczy niż rządzi. Niekoniecznie Małopolanie są najlepsi w zarządzaniu, w organizowaniu, ale w myśleniu są dobrzy”. Tu arcybiskup sięgnął do przykładu historycznego z czasów rozbitcia dzielnicowego, gdy po nim tworzyła się od nowa Polska. „Myśl, która poprzedziła zjednoczenie Polski, narodziła się w Krakowie i to Kapituła Krakowska była stróżem regaliów Bolesława Śmiałego. To w Krakowie powstała ta wielka tradycja mówiąca o ciele św. Stanisława, które się zrosło po rozsiekaniu przez królewskich rycerzy. I cała ta tradycja, która pracowała na myślenie o Polsce w kategoriach jedności, ona żyła w Krakowie. Ostatecznie pierwsi władcy, którzy jednoczyli Polskę, nie byli stąd – Przemysław II nie był stąd, Władysław Łokietek nie był stąd, ale myślenie było stąd”.

Małopolska może też uczyć poprzez dzieła sztuki. Fundamentalne lekcje dają freski u franciszkanów czy augustianów. Głębokiego myślenia teologicznego uczy nas tryptyk w Łopusznej, romańskie kościoły w Krakowie, np. kościół Najświętszego Salwatora, ale też św. Mikołaja w Wysocicach, gdzie unikatowy kamienny portal (w wiejskim kościele) stanowi syntezę chrystologii, eklezjologii. „Małopolska jest też mistrzynią w legendach o Matce Boskiej Ludzmińskiej. Kto je w życiu przeczytał jest na pewno mądrzejszy”.

W kulturze Małopolski, zdaniem arcybiskupa, są lekcje absolutnie fundamentalne:

1. Seria miejsc: Wawel, Lublin, Sandomierz, Wiślica – gdzie znajdują się cykle malarskie właściwe dla wschodnich kościołów, które uczą oddychać dwoma płucami, uczą ekumenizmu.

2. Marsz pamięci z placu Bohaterów Getta na teren dawnego obozu w Płaszowie.

Arcybiskup przypomniał, że ul. św. Anny pierwotnie nazywała się ulicą Żydowską i blisko była najstarsza krakowska synagoga. „Dziękuję, że Pan Bóg przygotował mnie właśnie tu, w Krakowie na tę Łódź, bo ekumenizm i dialog chrześcijański i polsko-żydowski są bardzo ważne w Łodzi. To tematy o ogromnej wadze” – mówił.

„Powiedziałem o tym, co ja zawdzięczam Małopolsce, do końca nie wiem, co ona mogłaby mi zawdzięczać, żeby mnie w ten sposób honorowała. Nie mam wielkiego poczucia, żebym coś takiego wielkiego zrobił dla Małopolski. Byłem tu księdzem 30 lat. Być może ta nagroda jest potwierdzeniem tego, co Kościół mówi sam o sobie, odczytuje w stosunku do siebie, co jest jego funkcją w świecie, [...] Kościół ma być skutecznym narzędziem zjednoczenia człowieka z Bogiem i jedności całego rodzaju ludzkiego [...] To jest misja Kościoła – tworzyć miejsca spotkania i samemu bywać we wszystkich miejscach rzeczywistych spotkań ludzi. Tam gdzie można budować jedność między ludźmi bez żadnego udawania. [...] To jest wpisane w misję Kościoła – zbierać ludzi, nie rozpraszać. [...] Jeśli państwo choć trochę odbieracie tak to moje 30 lat bycia księdzem w diecezji krakowskiej, jako posługę jednania, to chwała Bogu. Dziękuję za to wyróżnienie”.

Federacja Regionalnych Związków Gmin i Powiatów Małopolski przyznała także tytuł Człowieka Roku 2017. Otrzymali go: Zofia Romaszewska – społeczny doradca prezydenta Rzeczypospolitej, doceniona wraz z mężem Zbigniewem Romaszewskim, zasłużona uczestniczka opozycji demokratycznej w PRL oraz Andrzej Wielowiejski – marszałek Senatu RP I kadencji, doradca i działacz Solidarności. ■

130-lecie Akademii Muzycznej w Krakowie, 10-lecie Międzyuczelnianego Instytutu Muzyki Kościelnej

tekst: prof. Wiesław Delimat
zdjęcia: Bogdan Świerzowski

Vivat Academia, vivat Professores!

Międzyuczelniany Instytut Muzyki Kościelnej, który powstał w 2008 r., świętuje swój pierwszy jubileusz 10-lecia działalności. Jubileusz ten, którego uroczyste obchody zaplanowano na listopad, wpisuje się w inny, znacznie donioślejszy – 130-lecie istnienia Akademii Muzycznej w Krakowie. Akademia, a wcześniej Konserwatorium Muzyczne i Państwowa Wyższa Szkoła Muzyczna, jest uczelnią, która wykształciła rzesze wybitnych artystów, wśród nich: instrumentalistów, dyrygentów, teoretyków, pedagogów, a także muzyków kościelnych. Kształceniem tych ostatnich od dziesięciu lat zajmuje się Międzyuczelniany Instytut Muzyki Kościelnej, który tworzą wspólnie studenci i pedagodzy Akademii Muzycznej oraz Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Działania Instytutu, harmonijnie wplecione w proces dydaktyczny obu uczelni, zaowocowały wypromowaniem wielu organistów, dyrygentów i animatorów życia muzycznego polskich świątyń.

24 lutego 2018 r., podczas uroczystej Mszy św. koncelebrowanej w bazylice Mariackiej pod przewodnictwem ks. kard. Stanisława Dziwisza, byłego metropolity krakowskiego, studenci i pedagodzy dziękowali Bogu za minione lata i prosili o dalszą pomyślność dla uczelni. Uroczystości jubileuszowe Akademii Muzycznej nie mogły odbyć się bez zaangażowania studentów i pedagogów naszego Instytutu, którzy ubogacili liturgię swym śpiewem i grą.

Chór Instytutu, złożony ze studentów i wykładowców, kierowany przez jego pedagogów: o. dr. Dawida Kusza i prof. Wiesława Delimata, wykonał kompozycje Thomasa Ludovica a Viadany, Mikołaja Gomółki, Antona Brucknera, Collina Mawby oraz Dawida Kusza. Nie zabrakło także chorału gregoriańskiego. Przy organach bazyliki Mariackiej zasiedli mgr Marek Pawełek oraz dr Henryk Jan Botor, który swoimi improwizacjami stworzył wyjątkowo uroczysty i podniosły nastrój.

Druga część jubileuszowych uroczystości miała miejsce dzień później i odbyła się w Filharmonii Krakowskiej. Podczas uroczystego koncertu głos zabierali politycy, przedstawiciele władz państwowych, wojewódzkich i miejskich. Było wiele życzeń i gratulacji.

Były także podziękowania osobom szczególnie zasłużonym dla uczelni. Jedną z nich jest ks. dr hab. Robert Tyrała, prof. UPJPII, współtwórca i pierwszy wieloletni dyrektor Międzyuczelnianego Instytutu Muzyki Kościelnej. W uznaniu wybitnych zasług dla uczelni, a tym samym dla Instytutu, jako jedna z trzech osób, odebrał Złotą Odznakę Honorową Województwa Małopolskiego – Krzyż Małopolski,

nadany mu przez Marszałka Województwa Małopolskiego. To osobiste wyróżnienie Księdza Profesora, z którego wszyscy ogromnie się cieszymy, jest dowodem uznania, jakim cieszy się on w środowisku muzycznym uczelni, naszego miasta i regionu. Wyróżnienie to odbieramy jednak także jako wyraz uznania dla działań, jakie podejmował w przeszłości i podejmuje dziś, kierowany już przez nowego dyrektora, dr. hab. Witolda Zalewskiego, Międzyuczelniany Instytut Muzyki Kościelnej.

Siła oddziaływania muzyki kościelnej leży w jedności i wspólnym działaniu. Trwająca 10 lat ścisła współpraca Akademii Muzycznej i Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie wydała wiele cennych owoców. Nasze uczelnie łączą wspólne ideały i cele, ale także ludzie – studenci i profesorowie. Osobą, która szczególnie wpisała się w dzieje naszych uczelni, a tym samym Instytutu, jest emerytowany papież – Benedykt XVI, któremu przed kilkunastoma miesiącami obie uczelnie nadały tytuł honorowy: doktora honoris causa. Papież przyjął wyróżnienie

z rąk dwóch rektorów. Z okazji 130-lecia istnienia Akademii Muzycznej wystosował specjalny list, którego treść została odczytana podczas liturgii w bazylice Mariackiej. Wspominając uroczystość w Castel Gandolfo, jeszcze raz podziękował uczelni, życząc jej Bożej opieki na kolejne lata. Pisał: „W czasie pełnej zmian historii, w której Wasza Ojczyzna musiała znosić wiele cierpienia, a pomimo tego zawsze zachowała swoją godność, utrzymaliście Państwo dzięki muzyce siłę pokoju i pojednania. Z całego serca życzę Państwu, abyście nadal mogli być posłańcami

piękną i dobra w świecie, który tego usilnie potrzebuje”.

Międzyuczelniany Instytut Muzyki Kościelnej świętuje więc dziś jubileusz Akademii Muzycznej, ciesząc się wspólną historią, wspólnymi działaniami, a nade wszystko osobami, które wpisały się w jego dzieje i splotły działania krakowskich uczelni. Oby ta piękna i cenna współpraca trwała przez długie lata.

Plurimos annos!

Krzyż Małopolski przyznawany jest przez Zarząd Województwa Małopolskiego w drodze uchwały osobom fizycznym, prawnym oraz jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej za aktywne działania na rzecz społeczności lokalnych, przyczyniające się do rozwijania społeczeństwa obywatelskiego, wzbogacające tym samym dorobek regionu. ■

Pierwsza obrona pracy doktorskiej z nauk o rodzinie w UPJPII w Krakowie (i w Polsce)

Autorką pierwszej pracy doktorskiej z zakresu nauki o rodzinie jest Ewa Poźniak. Tematem, któremu poświęciła swoje badania, są *Rodzinne, społeczno-religijne konteksty starzenia się. Studium empiryczne na przykładzie słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku w województwie podkarpackim*. Praca powstawała pod kierunkiem ks. dr. hab. Janusza Mierzwę, prof. PWSZ im. J. Grodka w Sanoku. Promotorem pomocniczym był ks. dr Marcin Cholewa z UPJPII w Krakowie.

Historyczna obrona odbywała się 28 maja 2018 r.
W Komisji zasiadli:

Ks. dr hab. Antoni Świerczek – dziekan WNS UPJPII
Ks. prof. dr hab. Janusz Mierzwa – promotor UPJPII
Ks. dr Marcin Cholewa – promotor pomocniczy UPJPII
Ks. prof. Piotr Morciniec – recenzent
Ks. prof. Jarosław Koral – recenzent
Ks. prof. dr hab. Janusz Mastalski – prorektor UPJPII
Ks. prof. dr hab. Tomasz Bolesław Jelonek – UPJPII
Dr hab. Małgorzata Duda – prof. UPJPII
Ks. prof. dr hab. Andrzej Zwoliński – UPJPII
Ks. dr hab. Grzegorz Godawa – UPJPII
Ks. dr hab. Andrzej Muszala – prof. UPJPII
Ks. dr Bolesław Karcz – sekretarz Komisji

Rodzinne, społeczno-religijne konteksty starzenia się. Studium empiryczne na przykładzie słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku w województwie podkarpackim

tekst: Ewa Poźniak
zdjęcia: Marta Mastyló

Bezpośrednią inspiracją do zajęcia się procesem starzenia był List Ojca św. Jana Pawła II skierowany do osób starszych, w którym Papież wyszedł naprzeciw trudnym pytaniom, dzieląc się swoimi myślami i treściami biblijnymi dotyczącymi „jesieni” życia ludzkiego. Ponadto obserwacja współczesnych procesów społecznych i demograficznych skłoniła mnie do zgłębienia niektórych kontekstów proce-

su starzenia się osób żyjących w moim bliskim środowisku lokalnym.

Od wielu lat prowadzę zajęcia ze studentami Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Jana Grodka w Sanoku i zajmuję się także geriatrią i pielęgniarstwem geriatrycznym. Stąd też moje zainteresowania badawcze, które zwieńczyłam pracą naukową pod kierunkiem ks. prof. nadzw. dr. hab.

Janusza Mierzwy oraz ks. dr. Marcina Cholewy – dyrektora Instytutu Nauk o Rodzinie UPJPII w Krakowie.

Celem pracy była analiza procesu starzenia się człowieka w trzech wymiarach: rodzinnym, społecznym i religijnym. Dokonano podsumowania publikacji z zakresu tematu rozprawy oraz przeprowadzono empiryczne badania wśród słuchaczy Uniwersytetów III Wieku w województwie podkarpackim. Narzędziem badawczym był autorski kwestionariusz ankiety zawierający 72 pytania. Badaniami objęto 333 słuchaczy z 14 UTW działających na Podkarpaciu. Podstawowy problem badawczy został zawarty w pytaniu: „Jakie konteksty starzenia się człowieka, postrzegane przez słuchaczy Uniwersytetów III Wieku w województwie podkarpackim, są istotne dla słuchaczy w trzech wymiarach: rodzinnym, społecznym i religijnym?”. A oto kilka z wniosków końcowych wynikających z przeprowadzonych badań:

1. O pozycji osoby starszej w społeczeństwie decyduje głównie posiadanie grona przyjaciół, dobre relacje z rodziną oraz wykształcenie.

2. Dotrzymanie towarzystwa, robienie zakupów oraz pomoc w czynnościach domowych i dotarciu do lekarza to najczęściej wymieniane rodzaje pomocy udzielane osobie starszej w czasie odwiedzin, sąsiedztwa oraz wspólnego zamieszkiwania.

3. Rodzina (po zdrowiu) jest największą wartością dla każdego człowieka, zapewnia pomoc, opiekę i udziela wsparcia w przetrwaniu trudności życiowych.

4. Osoby starsze, uczestnicząc w wychowaniu wnuków, czują się potrzebne, a przekazując tradycje, zwyczaje i zasady religijne, kształtują system wartości młodego pokolenia.

5. O wysokiej pozycji osoby starszej w rodzinie decyduje szacunek i miłość okazywane przez najbliższych oraz możliwość decydowania o sprawach rodzinnych.

6. Aktywność religijna pozwala łagodzić samotność, akceptować starość oraz traktować śmierć jako naturalny etap życia.

7. Obawy związane ze starością najczęściej dotyczą chorób przewlekłych i niepełnosprawności, a obecność najbliższych daje poczucie pewności i pomocy w chwilach trudnych.

8. Samotność, choroby przewlekłe oraz problemy finansowe to trudności najbardziej uciążliwe dla osoby starszej.

9. Aktywność osób starszych polega głównie na działalności w organizacjach kościelnych i towarzystwach.

10. Aktywność osób starszych w organizacjach kościelnych i towarzystwach odgrywa dużą rolę w przeciwdziałaniu samotności oraz wzmacnia poczucie użyteczności.

11. Obyczaje i zwyczaje rodzinne, tradycje, patriotyzm oraz zasady religijne to, według badanych, najbardziej cenne wartości przekazywane przez osoby starsze.

12. Przejście na emeryturę oraz zakończenie pracy zawo-

dowej nie oznacza zaprzestania aktywności, ponieważ daje większe możliwości realizowania pozazawodowych zainteresowań, poświęcania czasu rodzinie i przyjaciołom oraz pomagania osobom z najbliższego otoczenia.

13. Udział w zajęciach UTW umożliwia rozwijanie zainteresowań i zachowanie aktywności, co stanowi ważny element w przygotowaniu do starości oraz decyduje o pozycji osoby starszej w społeczeństwie.

Uniwersytety Trzeciego Wieku są jedną z instytucji wspierających aktywność seniorów. Zajmują się nie tylko upowszechnianiem i popularyzacją wiedzy w różnych dziedzinach, ale stwarzają możliwość samorealizacji, integracji, nawiązania znajomości i przyjaźni oraz dają szansę na twórczy i aktywny rozwój w sferze pozamaterialnej. Aktywność osób starszych przeciwstawia się starości pasywnej będącej niekorzystnym zjawiskiem, zarówno dla jednostki, jak i społeczeństwa oraz pozwala zapobiegać osamotnieniu i izolacji społecznej. Na ten aspekt zwracał uwagę Jan Paweł II, mówiąc: „Wiem, że nasz materialistyczny i hedonistyczny świat często stara się Was odizolować, drodzy Bracia i Siostry, spotkacie się z problemami samotności, braku serdeczności i zrozumienia”. Sposób, w jaki UTW wpisuje się w życiową aktywność starszego człowieka, sprawia, że życie może być satysfakcjonujące i udane wbrew funkcjonującym w społeczeństwie opiniom o starzeniu się i starości.

UPJPII w Krakowie jest uczelnią, która rozwija myśl i nauczanie naszego Wielkiego Rodaka – Świętego Jana Pawła II. Jego słowa, kierowane zwłaszcza do rodzin, posiadają ponadczasową wartość. Budując rodzinę w oparciu o nie, można oczekiwać bezpiecznej i szczęśliwej przyszłości. Nawet gdyby zdarzyły się trudności lub różnorakie kryzysy w rodzinie – zawsze warto sięgnąć po papieskie nauczanie albo pomodlić się przez jego wstawiennictwo u Boga, gdyż został Patronem rodzin z całego świata. Przede wszystkim te czynniki skłoniły mnie, aby wybrać tę właśnie uczelnię, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, aby pogłębić nauczanie papieskie i sfinalizować pracę naukową.

Papież w poetycki sposób opisał proces starzenia się, jako przemijanie, w *Tryptyku Rzymskim*. Podczas gdy cała natura i cała przyroda przyjmuje to przemijanie jako normalny proces, to człowiek „zdumiewa się” tym procesem. To zdumienie prowadzi do poszukiwań, dociekań, badań, gdyż tęskni za wiecznością. To przemijanie, a także zdumienie i poszukiwanie ma sens – cytując św. Jana Pawła II.

Ewa Poźniak, ur. w Jurowcach, jest absolwentką Wydziału Pielęgniarstwa Akademii Medycznej w Lublinie, ukończyła także Studia Podyplomowe z Geriatrii i Opieki Długoterminowej UJ w Krakowie. Obecnie jest dyrektorem Instytutu Medycznego w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. J. Grodka w Sanoku. ■

W Krakowie odbył się XVIII Festiwal Nauki i Sztuki z udziałem pracowników i studentów Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

tekst: Klaudia Cymanow-Sosin, Marta Mastyló
zdjęcia: Justyna Kastelik, Agata Jedynak

Przygotowania do festiwalu zostały uwieńczone prezentacją, jaka dokonała się na dwóch płaszczyznach podczas sobotniego spotkania z przyszłymi studentami naszego uniwersytetu, jego miłośnikami i szeroką publicznością, która zaglądała tego dnia do namiotu UPJPiI.

Dużym zainteresowaniem cieszyły się zarówno występy na scenie pod Ratuszem, jak i na płaszczyźnie medialnej – podczas relacji, jaka pojawiła się na antenie Telewizji Kraków i innych mediów, a której bohaterami byli uczestnicy Festiwalu Nauki i Sztuki. Rozmowę na temat tego, co wyróżnia nasz uniwersytet na tle innych uczelni, przeprowadziła z dr Klaudią Cymanow-Sosin, z-cą dyrektora IDiKS UPJPiI ds. public relations, red. Alicją Popiel z TVP Kraków. Wspomniane zostały wielowiekowe zasługi uniwersytetu w dążeniu do prawdy, poszukiwaniu jej korzeni i fundamentów, a także szerzeniu nauki opartej na etycznych podstawach nie tylko wśród młodych studentów, ale i w ramach

takich aktywności, jak Uniwersytet Dzieci czy Uniwersytet Trzeciego Wieku. Była też mowa o łączeniu tradycji z nowoczesnością. W ramach prezentacji Akademickiego Centrum Medialnego studenci wraz z akademikami zaprezentowali m.in. profesjonalne narzędzia będące połączeniem wirtualnej rzeczywistości (VR) z rzeczywistością rozszerzoną (AR), np. samodzielne urządzenie holograficzne, dzięki któremu można pracować nad zaawansowanymi rozwiązaniami graficznymi w technologii 3D, a dzięki wersji deweloperskiej tworzyć samemu aplikacje i projekty wykorzystujące nowe technologie. Dzieci, które pojawiły się w namiocie UPJPiI, doceniły też możliwości, jakie zaprezentowali studenci, demonstrując kamerę rejestrującą obraz w 360°, tj. urządzenie pozwalające na nagrywanie filmów i robienie zdjęć sferycznych w jakości 4K. Młodzi profesjonaliści z Koła Naukowego Komunikacji Wizerunkowej i Dziennikarskiego Koła Naukowego udowodnili, że w połączeniu z posiadanymi

okularami w rzeczywistości wirtualnej można tworzyć profesjonalne reportaże i filmy w technologii 360°. Widzowie, młodzi fascynaci nowych technologii i przechodnie byli bardzo zainteresowani przebiegiem spotkania.

UPJPII oferował w te dni znacznie więcej, by wspomnieć takie przedsięwzięcia, jak „Rozum mocny wiarą”, warsztaty filozoficzne „Dostrzec niedostrzegalne”, grę terenową skierowaną do uczniów szkół podstawowych, „Warsztat małego iluminatora”, pokazy walk średniowiecznych – „Drużyna Lugiów”, różne gry i zabawy, a także „Szkołę Tańca Jane Austen – pokaz tańców XIX-wiecznych”. Dodatkowo odbyły się „Krótkie lekcje z zagadnień prawa kanonicznego”, pre-

zentacja instytucji pomocy rodzinom z różnymi rodzajami problemów, a także koncert muzyki organowej i zwiedzanie uniwersyteckiej Pracowni Inwentaryzacji i Digitalizacji Zabytków UPJPII w Krakowie, która realizuje projekt *Sakralne Dziedzictwo Małopolski*, dzięki któremu bezcenne dzieła sztuki sakralnej z terenu archidiecezji krakowskiej zostaną w pełni zdigitalizowane i udostępnione na powstającym w tym celu portalu internetowym.

Za rok kolejny festiwal. Pozostaje mieć nadzieję, że wraz z rozwojem naszego uniwersytetu będziemy mieli coraz więcej możliwości zachęcania młodych ludzi do wybrania UPJPII jako swojej Alma Mater. ■

XI Krakowskie Dni Integracji

tekst: Ewa Rak, Aldona Jakubowska

zdjęcia: Aldona Jakubowska

W dniach 16–20 kwietnia br. w ramach XI Krakowskich Dni Integracji odbył się szereg ciekawych wydarzeń, których celem była integracja, a także zwiększenie świadomości środowisk akademickich na temat niepełnosprawności.

Krakowskie Dni Integracji organizowane są przez 8 krakowskich uczelni, które działają w ramach Porozumienia Biur ds. Osób Niepełnosprawnych. Współpraca daje wymierne efekty. Krakowskie Dni Integracji są znanym wydarzeniem, w które angażuje się krakowskie środowisko studenckie, a rzeczowe seminaria i warsztaty przyciągają gości z całej Polski. Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych UPJPII w Krakowie jest jednym z organizatorów.

Na szczególną uwagę zasługuje rozpoczynająca Krakowskie Dni Integracji konferencja *Odpowiedzialne wsparcie a zrównoważony rozwój* zorganizowana przez Dział ds. Osób Niepełnosprawnych UJ we współpracy z biurami ds. Osób Niepełnosprawnych AGH i UE w Krakowie. „Niepełnosprawność to nie problem – to nieodkryty potencjał w rozwoju cywilizacyjnym i gospodarczym Polski”. Do dialogu na temat problemów osób z niepełnosprawnościami zaproszone zostały m.in. Barbara Imiołczyk i Anna Błaszczak-Banasiak z Biura Rzecznika Praw Obywatelskich. Obie panie otrzymały nagrody Integralia – „za działania na rzecz osób z mniejszymi szansami, a w szczególności osób z niepełnosprawnościami”.

Nagrodę Indywidualną Integralia z ramienia UPJPII w tym roku otrzymała Sekcja Charytatywna Dziennikarskiego Koła Naukowego. Studenci zrzeszeni w Sekcji zostali wyróżnieni w dowód uznania za wsparcie studentów z niepeł-

nosprawnościami w ich funkcjonowaniu na uczelni, a także za umiejętność dostrzegania potrzeb drugiego człowieka.

W planie tegorocznych Krakowskich Dni Integracji można było znaleźć wiele ciekawych warsztatów, szkoleń i seminariów. Organizatorzy, Biura ds. Osób Niepełnosprawnych krakowskich uczelni, zapraszali między innymi na wydarzenia: „Zdrowie z natury, szlaki sensoryczne wokół nas”, „Zobacz niepełnosprawność”, „Student w kryzysie psychicznym”, „Jak pomóc, żeby nie zaszkodzić? – Kurs udzielania Pierwszej Pomocy”, „Impreza wiosenna”, „Dzień Sportu”, „Gra miejska”, „Konkurs fotograficzny”. Wstęp na wszystkie wydarzenia był bezpłatny.

19 kwietnia w hali SWFiS AGH odbył się dzień Sportu, w ramach którego przeprowadzono rozgrywkę koszykówki na wózkach. Tym razem członkami drużyn były osoby, które na co dzień nie mają problemów wynikających z niepełnosprawności ruchowej. Niecodzienne wyzwanie podjęli studenci Wydziału Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej, którzy na czele z mgr. Michałem Znamirowskim godnie reprezentowali UPJPII.

Corocznie Krakowskie Dni Integracji poprzedza inne sportowe wydarzenie – Bieg Kościuszkowski, mający ponad 40-letnią tradycję, bieg sztafetowy studentów z niepełnosprawnościami. Reprezentacja UPJPII zajęła 4 miejsce.

Informacje na temat przyszłorocznych Krakowskich Dni Integracji będzie można znaleźć między innymi na stronie internetowej i Fb Biura ds. Osób Niepełnosprawnych UPJPII w Krakowie. Zapraszamy do udziału. ■

Skarby Krakowskiej Kapituły – konserwacja i ekspozycja dzieł Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

tekst: Natalia Krupa

zdjęcia: ks. Piotr Guzik, Łukasz Michalak

Kapitularz to pomieszczenie usytuowane w sercu Archiwum Krakowskiej Kapituły Katedralnej, które stanowi reprezentacyjną salę zebrań kanoników Kapituły. W literaturze przedmiotu, w źródłach archiwalnych jedwabne obicie służące do dekoracji kapitularka pojawia się w XVII w., kiedy to tkanina nazywana jest „jedwabną tapetą” czy „boazerią z tkaniną wschodnią”. Materiały źródłowe dostarczają wielu informacji na temat problemów związanych z użytkowaniem sali, w tym kłopotów dotyczących ogrzewania, zmian w aranżacji przestrzeni, funkcji pomieszczenia, a co za tym idzie licznych prac remontowo-budowlanych odbywających się kolejno na przestrzeni lat. Zapisy te pozwalają wyobrazić sobie, jak przytoczone wydarzenia mogły odbić się na stanie i kondycji zabytkowej tkaniny. Ostatni remont kapitularka prowadzony był dzięki dofinansowaniu Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa przy dużym udziałzie

le wkładu własnego parafii katedralnej i Kapituły. Prace te przyczyniły się do odnowienia magazynów i części reprezentacyjnej, w tym wystroju wnętrza. Prace konserwatorskie nie objęły jedwabnego obicia, które zostało odjęte od ścian, zabezpieczone i zdeponowane na terenie parafii katedralnej.

W latach 2017–2020 UPJPII w Krakowie realizuje projekt związany z konserwacją dziedzictwa Kapituły, finansowany ze środków unijnych, *Konserwacja unikatowych w skali światowej zabytków związanych z historią Krakowskiej Kapituły Metropolitalnej oraz udostępnienie ich w przestrzeni wystawienniczej w postaci interaktywnej multimedialnej ekspozycji dostosowanej do potrzeb różnorodnych grup docelowych* (Oś 6. Dziedzictwo Regionalne, Działanie 6.1 Rozwój dziedzictwa kulturowego i naturalnego, Poddziałanie 6.1.1 Ochrona i opieka nad zabytkami – kierownik dr Natalia Krupa).

Celem bezpośrednim realizacji projektu jest konserwacja zabytków związanych z historią Krakowskiej Kapituły Katedralnej. Głównym zadaniem jest natomiast finalizacja prac konserwatorskich w kapitulniku Krakowskiej Kapituły Katedralnej poprzez wykonanie konserwacji tkanin obiciowych ze ścian tego pomieszczenia. Tkaniny obiciowe stanowią niezbędny element wystroju kapitulnika, decydujący o niepowtarzalnym wyglądzie tego pomieszczenia. Wyjątkowa wartość historyczna i artystyczna tkanin, w połączeniu z koniecznością niezwłocznego podjęcia prac konserwatorskich, finalizujących zabiegi związane z konserwacją i restauracją pomieszczenia kapitulnika świadczą dobitnie o ważności projektu.

Jedwabne tkaniny dekoracyjne, określane jako wyrób włoski, datowane są na okres XVII stulecia. Na kompletny stan rzeczowy zabytku składają się 53 bryty tkaniny o różnym wymiarze zainstalowane w drewnianej boazerii. Czterdzieści pasów w kolorze czerwonym i zielonym stanowi bezpośrednio obicie, a pozostałe 13 elementów to ponadwymiarowy fragment materiału, na który składają się makaty (częściowo przeznaczone do skarbca katedralnego) i pozostałości po wymianie i przelokowaniu brytów w obrębie obicia.

Stan zachowania tkanin obiciowych jest krytyczny, na przestrzeni blisko 6000 dcm² znajdują się ubytki i przetarcia sięgające 80% całości powierzchni, co oznacza, że tylko 20% zachowało nienaruszoną strukturę. Tak skomplikowana konserwacja, której bieg dyktuje czas realizacji projektu, wymusił wybranie na polskim rynku najlepszego merytorycznie zespołu samodzielnych konserwatorów, już posiadających znaczne doświadczenie zawodowe. Prace nad konserwacją rozpoczęły się w 2017 r., od kiedy to na terenie Pracowni Badań i Konserwacji Tkanin Zabytkowych UPJPII realizowane są prace wykonawcze.

Na stan zachowania tkanin wpłynęło wiele złożonych czynników. Wieloletnia ekspozycja tkanin, w bardzo trudnych mikroklimatycznie warunkach, spowodowała rozległe zniszczenia mechaniczne, a występujące w przeszłości na przestrzeni wielu lat fluktuacje poziomów temperatury i wilgotności wpłynęły na zmiany fizyczne w strukturze materiałów i przyspieszyły proces degradacji. Wpływ czynników kształtujących klimat, tworzących kontekst, w jakim znajdował się obiekt, wiązał się z przyspieszonym procesem starzenia włókien naturalnych. Procesowi temu towarzyszyły stopniowa utrata wytrzymałości oraz elastyczności jedwabiu, który stał się kruchy i łamliwy, nieodporny na czynniki mechaniczne.

Poważnym problemem w ocenie stanu zachowania tkanin były dawne naprawy zidentyfikowane na całej powierzchni obicia ściennego. Nawarstwiający się ściegi naprawcze wskazują, że spośród nich można zidentyfikować co najmniej kilku autorów napraw i co najmniej kilka warstw gęstej sieci tzw. przehaftowań, przesłaniających oryginalną tkaninę. Fakt ten był ogniskiem wielu problemów, a brak możliwości oceny faktycznego stanu zachowania tkanin

zdecydowanie utrudnił realizację, szacowanie czasu realizacji czy obranie metody prac.

Dlatego też prace odbywają się pod ścisłą kontrolą konserwatorskich służb sprawujących nadzór nad restaurowanymi obiektami, czego efektem są częste komisje konserwatorskie zmierzające do ustaleń programu czy harmonogramu prac wobec prowadzonych działań.

W 2011 r. w Pracowni Konserwacji Tkanin katedry na Wawelu wykonano konserwację trzech brytów w ramach sprawdzenia metody i obranego programu prac. Przeprowadzona konserwacja miała stanowić rodzaj badań pilotażowych, by realizacja całościowa była jak najlepiej zaplanowana i nie wprowadzała niespodzianek wykonawczych w momencie, gdy prace konserwatorskie uzależnione są od procesu postępującego w projekcie czasu, gdzie dotacje należy rozliczyć terminowo. Proces oczyszczania tkanin z dawnych napraw ujawnił jednak bardzo trudny stan faktyczny tkaniny oryginalnej, wskazując na konieczność dostosowania techniki pracy do stanu zachowania tkaniny, indywidualnie względem brytu czy wręcz ekranu ściennego.

Zadaniu związanemu z konserwacją tkanin towarzyszy proces gromadzenia danych w ramach przygotowywanej obszernej dokumentacji konserwatorskiej. Prace badawcze prowadzi zespół Pracowni Badań i Konserwacji Tkanin Zabytkowych UPJPII przy współpracy z podmiotami zewnętrznymi reprezentowanymi przez nowoczesne jednostki badawcze specjalizujące się w badaniach nad tekstyliami pod nadzorem merytorycznym kierownika projektu dr Natalii Krupy. Proces prowadzenia dokumentacji konserwatorskiej wiąże się z trzema konsekwentnie prowadzonymi dziedzinami badań: dokumentacją rysunkową, dokumentacją fotograficzną, dokumentacją opisową. W toku prowadzonych prac działania te stanowią kluczowy element konserwacji, gdyż od sposobu prowadzenia dokumentacji zależy jakość i ilość przekazanych o zabytku informacji, m.in. o jego wyglądzie, stanie zachowania czy sposobie prowadzenia napraw w przeszłości.

Do zadań zespołu należy przede wszystkim wykonywanie: rysunków rekonstrukcji deseni, rysunków tkanin wspomagających montaż, rysunków stratygraficznych, rysunków rozkładu nawarstwień wtórnych, zestawienia materiałów pierwotnych i wtórnych, identyfikacja materiałów – praca realizowana jest przy mikroskopie fluorescencyjnym, gdzie analizowana jest każda odpruwana nitka i jej parametry. Całość rekonstruuje historię zabytku i zmiany zachodzące w jego obrębie na przestrzeni wieków.

Dokumentacji opisowej i rysunkowej towarzyszą zabiegi nowoczesnej digitalizacji z możliwością badania mikrostruktury tkaniny i jej stratygrafii dzięki zastosowaniu mikroskopii cyfrowej, w tym najbardziej nowoczesnego w badaniu tekstyliów zautomatyzowanego mikroskopu cyfrowego Smartzoom współpracującego z oprogramowaniem 3D.

Na tym polu istotnym elementem dokumentacji jest

możliwość koordynowania interdyscyplinarnej współpracy naukowej z przedstawicielami nauk ścisłych na drodze cyklicznego wykonywania istotnych dla konserwacji badań wskazujących rozwiązania problemów, umożliwiających dobór odpowiedniej metody pracy czy ukazujących wariantowe podejście do realizacji.

Istotnym elementem finalnym prac konserwatorskich będzie instalacja tkanin w drewnianej boazerii w miejscu pierwotnej ekspozycji. Ponadto opracowanie strategii ochrony dla pomieszczenia kapitulacza. Strategia zarządzania mikroklimatem w pomieszczeniach muzealnych jest obecnie standardem. Poznanie aktualnych i historycznych warunków mikroklimatycznych w oparciu o monitoring pozwala na podejmowanie adekwatnych działań doraźnych i długoterminowych. Umożliwia wytworzenie energooszczędnej i skutecznej strategii zapewnienia warunków sprzyjających bezpiecznemu przechowywaniu i ekspozowaniu dzieł sztuki, pozwala także na spełnienie warunków i zaleceń konserwatorskich, niezbędnych do zabezpieczenia zabytków po procesie konserwacji.

Innymi obiektami, których konserwacja przeprowadzona zostanie w ramach projektu, są: kapa koronacyjna, dwa ornaty określane jako dar Anny Jagiellonki, ornat biskupa Gamrata i archiwalia. Ponadto przeprowadzone zostaną prace remontowo-budowlane w wybranych częściach, najbardziej tego wymagających, Domu Długosza.

Efekty projektu udostępnione będą w przestrzeni wystawienniczej za pomocą interaktywnej multimedialnej ekspozycji *Skarby Krakowskiej Kapituły – konserwacja i ekspozycja*. Wystawa dostosowana będzie do potrzeb różnorodnych grup odbiorców, w tym: dzieci i młodzieży szkolnej, studentów i pracowników naukowych, osób niewidomych i niedowidzących. Stworzenie ekspozycji multimedialnej, na której będzie można obejrzeć zdigitalizowane pomieszczenie kapitulacza wraz z wybranymi zabytkami, pozwoli pokazać znaczenie wkładu Krakowskiej Kapituły Katedralnej w rozwój kultury polskiej i europejskiej. Punktem wyjścia będą zabytki znajdujące się w zbiorach Kapituły Krakowskiej, które na potrzeby ekspozycji zostaną sfotografowane i udostępnione za pomocą multimediiów. ■

E-learning na UPJPII – kolejny rok za nami

tekst: Bogusława Frontczak

Zakończyliśmy kolejny rok akademicki, pora zatem na podsumowanie pracy zespołu pełnomocników rektora ds. nauczania na odległość. W semestrze letnim przywitaliśmy w naszym gronie dr Joannę Małochę, która pełni

kim na podstawowych szkoleniach z obsługi platformy Moodle. Takich szkoleń odbyło się 6, a brało w nich udział 42 pracowników naszego uniwersytetu. Szkolenia, nazwane *Moodle dla początkujących*, skupiały się na podstawowych

aspektach obsługi platformy e-learningowej i miały formę wyłącznie praktyczną. Celem szkolenia było zdobycie umiejętności zbudowania prostego kursu na platformie z wykorzystaniem zasobów („plik”, „adres url”, „książka”) i aktywności („Test”). Warto zwrócić uwagę, że w tym roku po raz pierwszy przeprowadzono także szkolenia dla studentów studiów doktoranckich Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego (5 spotkań). Z pewnością szkolenia na podstawowym poziomie powtórzymy jeszcze

funkcję pełnomocnika na Wydziale Historii i Dziedzictwa Kulturowego. Po półrocznej przerwie do funkcji przewodniczącego zespołu wrócił ksiądz dr Roman Mazur.

W tym roku skoncentrowaliśmy się przede wszystkim

w kolejnym roku akademickim, a ponadto proponujemy naszym pracownikom szkolenie na poziomie zaawansowanym, gdzie pokazane zostaną dalsze możliwości platformy. Mamy również nadzieję, że uda nam się zaproponować

Państwu szkolenia z innych narzędzi przydatnych w pracy nauczyciela akademickiego.

Mówiąc o działaniach e-learningowych, koniecznie należy wspomnieć o Historycznych Warsztatach E-learningowych dla młodzieży *Historia ma przyszłość*, które w całości miały formę warsztatów on-line, a przeznaczone były dla uczniów szkół średnich. Prowadzącymi te warsztaty byli dr Joanna Małocha oraz kierowana przez nią grupa doktorantów. Cieszy nas liczba uczestników warsztatów – 130 osób.

W Międzywydziałowym Studium Języków Obcych, 25 maja 2018 r., z inicjatywy Lidii Kosiniak zebrała się grupa pasjonatów e-learningu, wykładowców języków obcych, aby w miłej i niezobowiązującej atmosferze wymienić się doświadczeniami i radami dotyczącymi pracy na platformie. Spotkanie, nazwane roboczo *E-learningiem przy kawie*, było również okazją do pokazania i przetestowania narzędzi on-line przydatnych w pracy nauczyciela akademickiego (Quizziz, Memrise, Kahoot).

Dzięki staraniom dr. hab. Krzysztofa Gurby kilkoro

pracowników naszej uczelni zostało członkami European Distance and E-learning Network (EDEN), stowarzyszenia skupiającego instytucje i osoby indywidualne wykorzystujące e-learning w edukacji. Dwie przedstawicielki zespołu pełnomocników rektora ds. nauczania na odległość (dr Joanna Małocha i pisząca te słowa Bogusława Frontczak) 4–5 czerwca brały udział w IX Ogólnopolskiej Konferencji MoodleMoot, która od kilku już lat gromadzi pasjonatów nauczania na odległość. MoodleMoot to forum wymiany doświadczeń dla nauczycieli i trenerów korzystających w swojej pracy z platformy Moodle. Głównym tematem tegorocznego spotkania było wykorzystanie webinarów w edukacji.

Zachęcamy wszystkich pracowników UPJPII do prowadzenia zajęć z zastosowaniem metod nauczania na odległość. Warto podkreślić, że możemy korzystać z najnowszej wersji platformy Moodle – 3.5, która daje do dyspozycji wykładowców interesujące narzędzia dydaktyczne i umożliwia skuteczniejsze i ciekawsze przekazywanie wiedzy. ■

Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII współorganizatorem Małopolskiego Konkursu Historycznego

tekst: Monika Graczyk

zdjęcia: Magdalena Ficoń, Monika Szopa

Małopolski Konkurs Historyczny dla uczniów gimnazjów i klas dotychczasowych gimnazjów prowadzonych w szkołach innego typu odbył się już po raz kolejny na terenie naszego województwa. Ta edycja była jednak wyjątkowa ze względu na współpracę, jaką przy jego organizacji krakowskie Kuratorium Oświaty podjęło z Wydziałem Historii i Dziedzictwa Kulturowego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

Na każdym z trzech etapów (szkolnym, rejonowym i wojewódzkim) osobami odpowiedzialnymi za merytoryczną i metodyczną poprawność testów sprawdzających wiedzę konkursowiczów z zakresu tematu *Polska w dobie królów elekcyjnych (1573–1795) na tle wydarzeń z historii powszechnej* byli pracownicy Katedry Archiwistyki i Nauk Pomocniczych Historii UPJPII: dr hab. Marian Wołkowski-Wolski, prof. UPJPII; dr hab. Lucyna Rotter oraz dr Joanna Małocha.

Konkurs miał na celu popularyzację wśród uczniów wiedzy historycznej oraz zachęcenie ich do poznawania przeszłości własnej Ojczyzny w kontekście dziejów powszechnych. W szczególności zaś miał się przyczynić do doskonalenia umiejętności historycznych młodzieży poprzez rozwijanie myślenia o charakterze przyczynowo-skutkowym i analityczno-syntetycznym, dostrzeganie zmian

zachodzących na przestrzeni wieków w funkcjonowaniu społeczeństw oraz wykorzystywanie zdobytej wiedzy dla lepszego rozumienia problemów współczesnego świata, a także rozwijanie umiejętności sprawnego posługiwania się różnorodnymi źródłami. Zmagania konkursowe służyły ponadto kształtowaniu u uczestników postaw patriotyzmu i poszanowania dla dziedzictwa cywilizacyjnego różnych kręgów kulturowych oraz promowaniu uczniów szczególnie uzdolnionych i zainteresowanych historią.

Do etapu rejonowego zakwalifikowało się 495 uczestników, z których wyłoniono 95 osób. Etap wojewódzki wyłonił 83 finalistów, a wśród nich 8 laureatów: Piotra Banaśkiewicza, Marka Bugno, Małgorzatę Orawiec, Szymona Satera, Antoniego Siwulaka, Bartłomieja Tajaka, Paulinę Zielińską. Uroczyste wręczenie nagród, dokonane przez wicekurator Halinę Cimer oraz prodziekana WHiDK dr. Tomasza Graffa odbyło się 12 kwietnia 2018 r. w budynku biblioteki UPJPII w Krakowie. Spotkanie ubogacił wykład dr hab. Lucyny Rotter „*Nam strój niedbały nie przystoi*” – o modzie w dobie królów elekcyjnych słów parę. Zebrani mieli także możliwość zwiedzenia pracowni bibliotecznych oraz zapoznania się z najcenniejszą częścią zgromadzonych tam księgozbiorów. ■

Warsztaty przechodzą do historii!

Zakończenie Warsztatów Historycznych dla młodzieży szkół średnich *Historia człowieka – człowiek w historii*

tekst: Magdalena Ficoń
zdjęcia: Katarzyna Nenko

W roku akademickim 2017/2018 Instytut Historii Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII w Krakowie po raz kolejny zorganizował Warsztaty Historyczne skierowane do młodzieży szkół średnich. Tegoroczne spotkania odbywały się pod hasłem *Historia człowieka – człowiek w historii*.

Warsztaty odbywały się raz w miesiącu, począwszy od października 2017 r., aż po kwiecień 2018 r. Każde spotkanie składało się z dwóch części. Część pierwszą stanowiła sesja edukacyjna prowadzona w formie wykładu lub prelekcji, poświęcona tematyce danego warsztatu, prezentująca zjawiska społeczne lub kulturowe, przybliżająca dziedzictwo kulturowe nie tylko Polski, ale również Europy i świata. Sesje edukacyjne prowadzone były przez kadrę naukową naszego uniwersytetu oraz zaproszonych gości. Częścią drugą było wyjście poza uniwersyteckie mury. Młodzi adepci nauki mogli zajrzeć w miejsca, które zwykle pozostają niedostępne dla przeciętnych turystów czy mieszkańców Krakowa.

Warsztaty spotkały się z dużym zainteresowaniem ze strony młodzieży. Chęć uczestnictwa zadeklarowało ponad 100 osób, jednak ze względów organizacyjnych i ograniczeń lokalowych w miejscach, które planowano odwiedzić, możliwe było przyjęcie tylko połowy chętnych. Przez wzgląd

na duże zainteresowanie przyszłoroczną edycją podjęto już kroki mające na celu umożliwienie uczestnictwa jak największej liczbie osób.

W ramach sześciu spotkań uczniowie odwiedzili Instytut Pamięci Narodowej, Muzeum Lotnictwa, Kamienicę Hipolitów, Teatr im. Juliusza Słowackiego, klasztor oo. dominikanów, klasztor i archiwum oo. karmelitów oraz Muzeum Inżynierii.

Zaplanowany cykl spotkań zakończony został 21 kwietnia 2018 r. O godz. 9.45 w sali 201 przy ul. Franciszkańskiej 1 zgromadzili się uczestnicy warsztatów wraz z nauczycielami. Po przywitaniu przez kierownika Warsztatów, dr. hab. Józefa C. Kałużnego, uczniowie przystąpili do testu wiedzy. Następnie w ramach odstresowania się i oczekiwania na wyniki zwiedzili pod okiem dr. hab. Jacka Górskiego Muzeum Archeologiczne oraz odbyli spacer ul. Kanoniczą, zapoznając się z budynkami uniwersytetu. Po powrocie na ul. Franciszkańską nastąpiło uroczyste ogłoszenie wyników oraz wręczenie nagród i dyplomów. Trzy osoby, które uzyskały najlepszy wynik (**Piotr Dziadyk**, **Mikołaj Migas** i **Kacper Szewczyk**) nagrodzone zostały cennymi nagrodami rzeczowymi oraz indeksami naszego Wydziału, gwarantującymi im miejsce pośród naszej społeczności akade-

mickiej. Indeksy i nagrody zostały wręczone przez ks. prof. dr. hab. Jacka Urbana, dziekana WHiDK oraz dr. hab. Józefa C. Kałużnego, kierownika Warsztatów.

Mamy nadzieję, że uczestnictwo w Warsztatach pozwoliło nie tylko na ubogacenie wiedzy i umiejętności, ale stało się także okazją do zawarcia ciekawych znajomości z rówieś-

nikami o podobnych zainteresowaniach. Liczymy również na to, że Warsztaty Historyczne pozwoliły na rozwinięcie fascynacji zarówno historią jako dziedziną humanistyczną, jak i środowiskiem uniwersyteckim, do którego poznawania i włączenia się chcieliśmy w ten sposób zaprosić. ■

Historia ma przyszłość – historyczne warsztaty e-learningowe dla młodzieży

tekst i zdjęcia: Katarzyna Nenko

Moda, powieści (bestsellery), film, podróże, sport... czy jest coś co łączy wymienione rzeczy? Odpowiedzi zapewne znajdzie się kilka, ale to, co w tym wypadku będzie je spajać, to HISTORIA. Co więcej, historia w połączeniu z każdą z tych rzeczy może stać się nie tylko możliwością rozwijania swoich pasji czy hobby, ale także być szansą na przyszłość, na dobrą karierę zawodową. Bo są dziedziny, gdzie pomoc historyka jest nieodzownym elementem: czy wiesz, jak często twórcy filmów czy projektanci mody sięgają po wiedzę historyczną? Takie właśnie przedstawienie historii było głównym motywem zorganizowanych przez Instytut Historii Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII w Krakowie warsztatów historycznych e-learningowych dla młodzieży pt. *Historia ma przyszłość*.

Warsztaty e-learningowe, zorganizowane w roku akade-

mickim 2017/2018, adresowane były do młodzieży szkół ponadgimnazjalnych. Ich głównym celem było uświadomienie młodzieży, iż znajomość historii często stanowi atut w poszukiwaniu pracy oraz ułatwia efektywne działanie w zakresie wielu dziedzin życia społecznego, politycznego, ekonomicznego i kulturalnego. Warsztaty posłużyły wzbogaceniu wiedzy i poszerzeniu horyzontów uczestników, a zarazem stanowiły cenną okazję do zapoznania się ze środowiskiem akademickim.

Warsztaty historyczne miały także swoje odwzorowanie w nowoczesnej formie. Zastosowano bowiem nowoczesne rozwiązania technologiczne tzw. metodę blended learning, która stanowi połączenie zdalnego nauczania na platformie edukacyjnej Moodle oraz tradycyjnego wykładu w sali akademickiej w czasie finału warsztatów. W takiej formie

zostały przygotowane po raz pierwszy.

Projekt warsztatów spotkał się z bardzo dużym zainteresowaniem ze strony młodzieży. Chęć uczestnictwa zgłosiło ponad 130 osób. Zgłoszenia otrzymano z ok. 30 szkół (m.in. z Bochni, Bodzentyna, Brzegu, Dąbrowy Górniczej,

Gliwic, Krakowa, Krosna, Łańcuta, Nowego Sącza, Opatowa, Otmuchowa, Ropczyc, Rybnika, Skarżyska-Kamiennej, Staszowa, Tarnowa, Zakopanego). Uczestnicy czynnie korzystali z zamieszczonych na platformie Moodle materiałów dydaktycznych (tekstów, filmów, quizów), opracowa-

nych przez pracowników i doktorantów Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego. Zagadnienia obejmowały osiem tematów: *Modna historia – nauka kostiumologii jako droga do sukcesu w branży modowej* (mgr Anna Domin); *Czy historyk może pisać powieści?... I dlaczego tak często są to bestsellery?* (mgr Magdalena Ficoń); *Kolekcjoner, rzemieślnik, rekonstruktor, czyli jak zarobić na pasji do przeszłości* (mgr Szymon Jarosiński); *Historyk na planie filmowym, czyli bez kogo nie może powstać dobry film kostiumowy?* (dr Joanna Małocha); *Szara eminencja w spódnicy, czyli o kobiecej sile przebicia* (mgr Katarzyna Matyja); *Historia poszerza horyzonty, czyli jak zostać wielkim podróżnikiem* (mgr Katarzyna Nenka); *Twoja babcia lubiła slow food, zanim stało się to modne – kuchnia dla hipstera* (mgr Marcin Rdzak); *Messiego i Ronaldo droga do sławy, wielkie derby i multimedaliści, czyli nie samym kibicowaniem zajmuje się historyk na arenach sportowych* (mgr Sylwia Sperling). Na ich podstawie, zgodnie z regulaminem, młodzież była zobowiązana do rozwiązania zadań konkursowych z trzech modułów, zaś dla autorów trzech najlepszych prac przewidziano nagrody w postaci indeksu na Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII. Do rozwiązania wszystkich zadań konkursowych przystąpiło 49 osób. Trzeba przy tej okazji podkreślić wysoki poziom prezentowany przez uczestników.

Warsztaty sfinalizowano 17 marca 2018 r., w auli budynku dydaktycznego UPJPII przy ul. Bernardyńskiej 3. Indeksy

oraz nagrody rzeczowe w postaci sprzętu elektronicznego otrzymali: **Gabriela Czuba** (I miejsce), **Joanna Mrozek** (II miejsce), **Agnieszka Bogdał** (III miejsce) oraz **Anna Mrówka** (IV miejsce – dodatkowe). Ponadto przyznano wyróżnienia dla **Nikoli Durkalec** oraz **Kacpra Świderskiego**, którzy zgodnie z regulaminem warsztatów otrzymali nagrody książkowe. Wszystkim uczestnikom wręczono zaświadczenia pozwalające na ubieganie się o otrzymanie wyższej oceny z historii podczas klasyfikacji semestralnej. Stosowne zaświadczenia otrzymali także nauczyciele-opiekunowie z każdej placówki oświatowej. Dodatkowo **I Liceum Ogólnokształcące Dwujęzyczne w Gliwicach**, której uczniowie sumarycznie zdobyli największą liczbę punktów, otrzymało wyróżnienie w formie egzemplarzy książek do biblioteki szkolnej. Uroczystość rozdania nagród zakończył wykład prodziekana WHiDK dr. Tomasza Graffa i jego syna Karola pt. *Życie codzienne studentów w dawnym Krakowie*.

Na rok akademicki 2018/2019 jest planowana kolejna edycja warsztatów. Szczegóły zostaną podane wkrótce. Zapraszamy do śledzenia strony internetowej Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego, na której publikowane są informacje o aktualnych konkursach i wydarzeniach organizowanych przez w/w jednostkę. Mamy nadzieję, że kolejna edycja warsztatów będzie cieszyć się równie dużym zainteresowaniem. ■

Czego uczą nas filozofowie?

V Interdyscyplinarne Warsztaty Filozoficzne dla Młodzieży

tekst: Jakub Synowiec

W tegorocznej edycji Interdyscyplinarnych Warsztatów Filozoficznych dla Młodzieży udział wzięło 180 uczniów z 42 szkół z całej Polski. Uczestnicy Warsztatów realizowali 14 tematów, dzięki którym mogli podnieść swoje umiejętności i kompetencje filozoficzne:

1. Immanuel Kant o moralności.
2. Robert Spaemann o różnicy między kimś a czymś.
3. O Pitagorasie i pitagorejczykach.
4. Cyceon o przyjaźni.
5. Roman Ingarden o odpowiedzialności.

Poziom prac był bardzo wysoki, stąd między 30 finalistami było mniej niż 10 punktów różnicy. Również w finale wyniki były bardzo zbliżone. Podobnie zacięta okazała się rywalizacja szkół, a o wygranej przesądziły niecałe 2 punkty!

Zwycięzcą został **Mikołaj Tatomir** z XIII Liceum Ogólnokształcącego w Krakowie im. Bohaterów Westerplatte (opiekun: Ewa Węglarz). Nagrodą za zwycięstwo w warsztatach jest indeks na studia filozoficzne na UPJPII oraz stypendium w wysokości 500 zł miesięcznie. Wynik końcowy:

6. Maurice Merleau-Ponty o ciele.
7. Święty Tomasz z Akwinu o magii, alchemii i astrologii.
8. Galileusz o nauce.
9. Roman Ingarden o tym, czym dla człowieka jest czas.
10. Skutecznie czy rzeczowo? Artur Schopenhauer o przekonywaniu.
11. Whitehead o naturze.
12. Czego filozofia może nauczyć o szczęściu.
13. Jacek Filek o sprzedajności zła.
14. Viktor Emil Frankl o woli sensu.

76.58 punktu.

Drugie miejsce zajęła **Dorota Banaś** z I Liceum Ogólnokształcącego im. Władysława Orkana w Limanowej (opiekun: Anna Smaga-Trojanowska). Nagrodą za drugie miejsce jest indeks na studia filozoficzne na UPJPII oraz stypendium w wysokości 200 zł miesięcznie. Wynik końcowy: **76.0** punktów.

Trzecie miejsce zajął **Adrian Rutka** z Zespołu Szkół Budowlanych w Tarnowie (opiekun: Angelika Czaykowska-

Nowak). Nagrodą za trzecie miejsce jest indeks na studia filozoficzne na UPJPII oraz stypendium w wysokości 100 zł miesięcznie. Wynik końcowy: **74.75** punktu.

Czwarte miejsce ex aequo zajęli – **Piotr Litwin** z II Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Śniadeckiego w Kielcach (opiekun: Krzysztof Kwiecień) oraz **Maria Konior** z IV Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki w Krakowie (opiekun: Karolina Kniotek). Nagrodą za zajęcie czwartego miejsca jest indeks na studia filozoficzne. Wynik końcowy: **74** punkty.

Laureaci i finaliści otrzymali ponadto starannie dobrane nagrody książkowe, które można traktować jako kolejny etap warsztatów.

W konkursie szkół zwyciężyli uczniowie z **Technikum nr 4 w Zespole Szkół Mechaniczno-Elektrycznych w Tarnowie** (opiekun: Marta Dziurok). Szkoła zdobyła łącznie **376.5** punktu. Nagrodą za drużynowe zwycięstwo są

książki dla szkolnej biblioteki. Drugie miejsce zajęło **I Liceum Ogólnokształcące im. Władysława Orkana w Limanowej** (opiekun: Anna Smaga-Trojanowska). Szkoła zdobyła łącznie **374.76** punktu. Trzecie miejsce zajął **Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Marii Konopnickiej w Nowym Sączu** – **359.5** punktu.

Dziękujemy wszystkim uczestnikom, uczniom, którzy poświęcili swój czas i energię na spotkanie z filozofią. Jesteśmy przekonani, że warsztaty będą miały wpływ na podniesienie jakości myślenia i zachęcą do kontynuowania filozoficznej przygody. Dziękujemy również nauczycielom, którzy towarzyszyli i wspierali uczniów w rozwijaniu ich ponadprogramowych zainteresowań. Zebraliśmy sporo informacji zwrotnych i postaramy się jeszcze bardziej udoskonalić warsztaty, o czym przekonacie się Państwo w 6. edycji, na którą już dziś zapraszamy! ■

Synergia na styku mediów i nowych technologii – warsztaty dla przyszłych dziennikarzy i specjalistów z zakresu komunikacji społecznej

tekst i zdjęcia: Klaudia Cymanow-Sosin, Dawid Kaczmarczyk

W **We** wtorek, 15 maja, odbyły się warsztaty dla studentów Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej z wykorzystywania narzędzi Google w pracy w mediach. Spotkanie, w którym uczestniczyli wraz ze studentami dr hab. Krzysztof Gurba, prodiakan WNS, dr Klaudia Cymanow-Sosin, z-ca dyrektora IDiKS, a także dr Dorota Narewska, Barbara Pajchert i Dawid Kaczmarek, prowadził Daniel Rząsa – teaching fellow odpowiedzialny za region Europy Środkowo-Wschodniej inicjatywy Google News Lab.

Podczas warsztatów zorganizowanych przez Edukacyjne Laboratorium Mediów Społecznościowych działające w strukturach Akademickiego Centrum Medialnego, którego dyrektorem jest ks. dr. hab. Michał Drożdż, studenci poznali aplikacje i nowe technologie Google, które mogą pomóc w dziennikarskiej pracy. Spotkanie podzielone było na kilka części tematycznych, które obejmowały takie zagadnienia, jak: weryfikacja informacji, dziennikarstwo danych, prezentacja najlepszych praktyk ze świata, informacje o doszkalananiu on-line i gdzie znaleźć potrzebne do tego narzędzia, a także jak wykorzystywać takie aplikacje, jak Google Trends, Docs, Earth Pro, Scholar, Maps i podobne.

W trakcie spotkania prowadzący ilustrował omawia-

ne treści licznymi przykładami, omawiając jednocześnie zmiany, jakie zauważane są dzisiaj w dziennikarstwie. Jak zaznaczył Daniel Rząsa: „Dla Googla dziennikarz i pracownicy mediów są szczególnie ważną grupą zawodową, dlatego coraz więcej narzędzi przygotowywanych jest z myślą właśnie o nich”. W spotkaniu aktywnie uczestniczyli studenci, współtworząc to wydarzenie – padło kilka bardzo interesujących pytań i głosów w dyskusji.

Google News Lab to program treningowy adresowany do redakcji i studentów dziennikarstwa na całym świecie. Więcej informacji i szkoleń on-line można znaleźć na stronie internetowej <https://newsinitiative.withgoogle.com/training/>.

„Inicjatywy takie jak te, za które jesteśmy wdzięczni wszystkim, związanym z ACM, to świetny przykład, jak nauka i innowacje technologiczne mogą ze sobą współpracować. Synergia na styku nowych mediów i technologii medialnych to także podpowiedź dla samych prowadzących, w jakim kierunku należy kształcić studentów przyszłych lat dziennikarstwa i komunikacji społecznej” – podsumowała spotkanie dr Klaudia Cymanow-Sosin w rozmowie z naszym gościem. ■

IDiKS partnerem I Ogólnopolskiej Edycji Booktrailer Film Festiwal

tekst: Anna Miśkowiec – koordynator projektu

zdjęcia: Kamila Kurnat, Aleksandra Sadowicz

6 kwietnia 2018 r. w Nowym Targu miała miejsce gala finałowa I Ogólnopolskiej Edycji Booktrailer Film Festival. Konkurs został zorganizowany przez nauczycieli i uczniów Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 2 im. św. Jadwigi Królowej. Patronat nad polską edycją festiwalu objęły następujące instytucje: Małopolski Kurator Oświaty, Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII w Krakowie, Centrum Badań Edukacyjnych i Kształcenia Ustawicznego Wydziału Polonistyki UJ, Starosta Powiatu Nowotarskiego. Patronat medialny nad wydarzeniem sprawowały m.in. media UPJPII w Krakowie, czyli Radio Bonus i JP2TV.

Booktrailer to krótki film, którego celem jest zachęcenie widza do sięgnięcia po prezentowaną książkę. To forma, która łączy literaturę z filmowymi środkami wyrazu. Narodził się w 2007 r. w Liceo scientifico di Stato A. Calini w Brescii, we Włoszech. Jego pomysłodawczynią jest nauczycielka języka włoskiego Laura Forcella. Szkolny konkurs przekształcił się w ogólnokrajowy festiwal, a od 2017 w festiwal międzynarodowy.

Należy podkreślić, że pierwsza polska edycja konkursu spotkała się z bardzo dużym zainteresowaniem. Nadesłano 53 filmy nie tylko z Małopolski, ale i z Górnego i Dolnego Śląska, Warmii i Mazur, Podlasia, Lubelszczyzny, Pomorza, Wielkopolski, województwa łódzkiego, Mazowsza. Jury ekspertów, pośród których znaleźli się reprezentanci środowi-

ska akademickiego (w tym dwie przedstawicielki Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII w Krakowie – dr Katarzyna Drąg i dr Klaudia Cymanow-Sosin), wyłoniło dziesięć prac, które zaprezentowano podczas gali finałowej.

Gala zgromadziła ponad 400 gości. W trakcie uroczystości przedstawiono dziesięć filmów zakwalifikowanych przez jury do finału, przyznano nagrodę publiczności oraz uhonorowano laureatów, którzy otrzymali rekomendację jury do udziału w eliminacjach międzynarodowych we Włoszech. Uczestnikom festiwalu gratulował dyrektor Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII w Krakowie ks. prof. Michał Drożdż. Zwycięzcami konkursu okazali się uczniowie Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Łęczycy, w województwie łódzkim.

Udział pracowników Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII w Krakowie w pracy jury oraz przebiegu gali finałowej jest kolejnym ważnym przejawem współpracy pomiędzy Instytutem a Zespołem Szkół Ogólnokształcących nr 2 im. św. Jadwigi Królowej w Nowym Targu, która została zainicjowana kilka lat temu podpisaniem umowy partnerskiej. Mamy nadzieję, że Booktrailer Film Festiwal będzie organizowany cyklicznie i będzie cieszył się patronatem Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII w Krakowie oraz udziałem uniwersyteckich mediów. ■

Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej gościł 720 dzieci w ramach współpracy Uniwersytetu Dzieci i Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

14 kwietnia 2018 r. zakończył się cykl warsztatów telewizyjnych i radiowych organizowanych w Instytucie Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII we współpracy z Fundacją Uniwersytet Dzieci.

Pracownicy Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej: dr Klaudia Cymanow-Sosin (koordynator warsztatów telewizyjnych), dr Katarzyna Drąg (koordynator warsztatów radiowych) oraz red. Dominika Baraniec (współprowadząca warsztaty radiowe) przygotowały w oparciu o Metodę Pytań i Doświadczeń, wedle której UD prowadzi zajęcia już od ponad dekady, warsztaty dotyczące kontaktu z mediami oraz prawidłowego zachowania w mediach i umiejętnego korzystania z nowoczesnych narzędzi komunikacyjnych.

W Akademickim Centrum Medialnym, które powstało staraniem ks. dr. hab. Michała Drożdża, obecnego dyrektora ACM, przyjęto łącznie 720 młodych studentów wraz z ich opiekunami. W ciągu pięciu sobót zorganizowanych zostało 20 warsztatów dla grupy telewizyjnej i tyle samo dla grupy radiowej. Podczas zajęć obecni byli także wolontariusze, stażyści, koordynatorzy z UD oraz nasi studenci i absolwenci: mgr Piotr Ćwik, Adam Płonka, Artur Pucia i Michał Jeleń (w studiu telewizyjnym) oraz Dominika Kowalczyk, Wojciech Sidorowicz w studiu radiowym.

Zajęcia miały charakter praktyczny, ale uczestniczący zostali wprowadzeni w świat mediów także poprzez dyskusję dotyczącą motywacji i celów pracy w mediach i z mediami. Przed zajęciami opracowane zostały scenariusze metodyczne, które posłużą w przyszłości rodzicom, opiekunom i nauczycielom w pracy z uczniami zainteresowanymi mediami i komunikacją społeczną. Wspomniana Metoda Pytań i Doświadczeń, która pojawia się w scenariuszach lekcji Fundacji Uniwersytet Dzieci, ma na celu rozwijanie potencjału twórczego i intelektualnego dzieci po to, by korzystając w pełni ze swoich talentów, wiedzy i możliwości, rozumiały świat, w którym żyją i potrafiły w nim działać. Zajęcia prowadzone są przez wybranych naukowców z największych polskich uczelni. Wypracowane przez nich metody na zasadzie współpracy w ramach tzw. dobrych praktyk z powodzeniem wykorzystywane są w szkole i na co dzień. Autorzy scenariuszy udostępniają je bezpłatnie w serwisie na stronach UD. Doświadczenia współpracy z uczestnikami warsztatów udowodniły po raz kolejny, że dzieci najlepiej uczą się wtedy, gdy są zaintrygowane ciekawą treścią i oryginalną formą. Jak stwierdzają specjaliści z UD, analizując wyniki pracy doświadczonych naukowców, „poprzez rozbudzenie entuzjazmu rozwijamy chęci i zdolności poznawania, zachęcamy do poszukiwania własnych zainteresowań, rozpoznawania talentów i podążania za swoją pasją. Pracując

z dziećmi, opieramy się na schemacie: hipoteza – doświadczenia – wnioski. Poprzez samodzielne przeprowadzanie doświadczeń i innych działań poznawczych uczymy dzieci samodzielności i precyzji myślenia. We współczesnym świecie niezwykle ważne są zdolności twórcze oraz umiejętność skutecznego działania. Dlatego ważnym elementem zajęć jest praca projektowa, wykorzystująca możliwości pracy zespołowej.

Praca metodą projektu oparta jest na schemacie „Pomysł – plan – przebieg – podsumowanie”. W praktyce Metoda Pytań i Doświadczeń na początku zakłada rozbudzenie ciekawości uczestników. Realizacja tematu odbywa się za pomocą wciągającej opowieści, intrygujących przedmiotów, czy interesującej prezentacji. W ten sposób osoba prowadząca zajęcia rozbudza ciekawość i motywuje uczestników do kolejnych działań. Następnie prowadzący wykorzystuje element, który wzbudza ciekawość dzieci, np. opowiadanie, intrygujący przedmiot, interesującą prezentację, niestandardową aktywność uczniów. Z kolei prowadzący nawiązuje do zadania, które dzieci wykonały przed zajęciami, jeśli było ono zadane do przygotowania. W drugiej części następuje postawienie zagadnienia, jakim jest pytanie badawcze i podział na zespoły, które mają stworzyć plan działania. Zadaniem prowadzącego jest zachęcenie do dzielenia się dotychczasową wiedzą, odnoszącą się do codziennych doświadczeń i wprowadzenie do świata nauki poprzez to, że prowadzący rozwija takie kwestie, które doprowadzają do postawienia pytania badawczego. W kolejnym etapie następuje przeprowadzenie doświadczeń i podjęcie praktycznych działań. Dzieci, rozpoczynając pracę, stawiają hipotezy, a wykonując doświadczenie, eksperyment, ćwiczenie czy analizę, sprawdzają, czy postawiona hipoteza jest prawdziwa czy nie. Testują rozwiązania, pracują twórczo i myślą krytycznie. Ważną funkcją prowadzącego jest także troska o to, żeby każda osoba miała swoją rolę w zespole. Finalnym działaniem jest etap wyciągania wniosków i odpowiedzi. Przedstawienie wyników na forum to także nauka trudnej sztuki prezentacji, którą uczniowie mogli zdobywać pod okiem specjalistek z zakresu komunikowania.

Nasi studenci uzyskali odpowiedzi na pytania: Jak pracuje się w telewizji i na wizji? Kto może występować w telewizji? Kto przygotowuje programy „do puszek”? Czy w radiu jest cicho czy głośno? Skąd się biorą wiadomości?

W rozmowie z dziećmi i rodzicami, która miała charakter ewaluacyjny, mogliśmy się dowiedzieć, że praca w mediach jest dla dzieci niezwykle ciekawa, ale, jak sami stwierdzali, wymaga skupienia, szybkiego reagowania oraz ogromnej wiedzy. Uczestnicy, którzy niezwykle wysoko ocenili zajęcia, zaznaczyli, że po cyklu warsztatów zdobyli wie-

dzę na temat tego, jak prezentować się na wizji, w jaki sposób wypowiadać się przed kamerą i mówić do mikrofonu, jak rozmawiać z innymi w studiu i wreszcie jak pokonać treść w komunikowaniu się przy użyciu mediów.

Celem pracowników IDiKS było także przekazanie od-

powiednich informacji na temat radzenia sobie z emocjami w mediach, profesjonalnych sposobów zachowania w szeroko rozumianej przestrzeni publicznej oraz budowania relacji z otoczeniem medialnym.

Dni Otwarte Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII w Krakowie (21–23 marca 2018)

tekst: Klaudia Cymanow-Sosin

Wykłady wprowadzające ks. dr. hab. Michała Drożdża, dyrektora IDiKS UPJPII, dr Katarzyny Drąg, z-cy dyrektora IDiKS UPJPII ds. kształcenia oraz dr Klaudii Cymanow-Sosin, z-cy dyrektora IDiKS UPJPII ds. public relations rozpoczynały każdego dnia spotkania z młodzieżą zainteresowaną Instytutem Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII w Krakowie. Prezentacja Telewizji JP2TV, Radia Bonus, Edukacyjnego Laboratorium Mediów Społecznościowych i Laboratorium Medialnej Grafiki Komputerowej oraz spotkania z prowadzącymi zajęcia znalazły się w programie organizowanych przez Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej 21, 22 i 23 marca 2018 r. Dni Otwartych Instytutu.

Dyrekcja z ks. dr. hab. Michałem Drożdżem, prof. UPJPII, na czele, pracownicy, współpracownicy i studenci starszych lat Instytutu zaprosili do zapoznania się z ofertą i bazą naukowo-dydaktyczną, jaką dysponuje Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej na Wydziale Nauk Społecznych UPJPII w Krakowie.

Szereg spotkań miał miejsce przy ul. Franciszkańskiej

1, początkowo w sali nr 111, a następnie w Akademickim Centrum Medialnym. Prezentacja Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej wypadła znakomicie, a wielu uczniów szkół średnich stawiało mnóstwo szczegółowych pytań dotyczących możliwości podjęcia studiów na UPJPII w Krakowie. W murach uczelni znalazło się w tych dniach około 300 osób. Wydarzenie z każdym rokiem cieszy się coraz większym zainteresowaniem młodzieży szkół średnich, zarówno z Krakowa, jak i Nowego Targu, Dębicy, Limanowej, Chrzanowa i innych miast. W czasie wieloletniej współpracy, określonej umowami patronatu akademickiego lub wynikającymi z zainteresowania nauczycieli i uczniów, gościmy setki młodych ludzi z całej Małopolski i sąsiednich województw. W przyszłym roku swój udział zapowiadają licealiści z kolejnych ośrodków. Jesteśmy otwarci na coraz szerszą współpracę i oczekujemy na zgłoszenia do udziału w kolejnych Dniach Otwartych IDiKS. ■

Przedświąteczne spotkanie

zdjęcia: Krzysztof Mleczko

Święta tuż, tuż, nie mogło więc obyć się bez tradycyjnego przedświątecznego spotkania, które nie dość, że zapach i smak świąt przybliży, to jest też wspaniałą sposobnością do podzielenia się nie tylko jajeczkiem, ale i dobrym słowem, które przy wspólnym świątecznym stole zawsze ma wyjątkową moc.

W mury uczelni przy ul. Bernardyńskiej 3 przybyli pracownicy UPJPII, reprezentacja studentów, doktorantów oraz emerytowani pracownicy. Licznie zgromadzonych powitał rektor uniwersytetu, ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak, który do błogosławieństwa i poświęcenia przygotowanych na świąteczny stół pokarmów dołączył słowa wielkiego patrona uczelni Ojca św. Jana Pawła II:

„Ludzkości, która czasami wydaje się zagubiona i opawiana przez moce zła, egoizm i lęk, zmartwychwstały Pan ofiarowuje w darze swą przebaczącą miłość, która daje pojednanie i na nowo otwiera serce na nadzieję. Miłość ta nawraca serca i obdarza pokojem. Jak bardzo świat potrzebuje zrozumienia i przyjęcia Bożego miłosierdzia!” – słowa te napisał papież w ostatnim przed śmiercią rozważaniu na modlitwę południową *Regina Caeli* na niedzielę 3 kwietnia 2005 r. Nie dane było mu już jednak ich wygłosić. Niechaj te, jedne z ostatnich słów św. Jana Pawła II, staną się dla nas drogowskazem nie tylko na najbliższy świąteczny czas. ■

In memoriam ks. prof. dr. hab. Jana Kowalskiego (1930–2018)

tekst: ks. Jan Orzeszyna

14 lutego 2018 r., w 88 roku życia, odszedł do Pana ks. prof. dr. hab. Jan Kowalski, wieloletni wykładowca teologii moralnej i wicerektor Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Częstochowskiej. Wykładał teologię moralną na Wydziale Teologicznym PAT w Krakowie, Papieskim Wydziale Teologicznym we Wrocławiu, w Seminarium Duchownym w Częstochowie oraz w innych seminariach duchownych.

Urodził się 4 czerwca 1930 r. we wsi Krępa k. Miechowa, w parafii Gołcza. Edukację podstawową zdobył w rodzinnej miejscowości oraz w Gołczy. Szkołę średnią skończył w Miechowie. Następnie, idąc za głosem powołania kapłańskiego, wstąpił do Częstochowskiego Seminarium Duchownego w Krakowie. Jako alumn seminarium był zarazem studentem Wydziału Teologicznego UJ. Formację teologiczną uwieńczył magisterium z teologii uzyskanym w 1954 r. na podstawie pracy *Biskup Teodor Kubina o kapitalizmie* napisanej pod kierunkiem ks. prof. Władysława Wichra. Świecenia kapłańskie przyjął 27 czerwca 1954 r. z rąk bp. Zdzisława Golińskiego.

Po krótkim okresie pracy duszpasterskiej w dwóch parafiach: Mierzycach (1954–1956) i Konopiskach (1956–1957) został skierowany przez ówczesnego biskupa częstochowskiego Zdzisława Golińskiego w 1957 r. na specjalistyczne

studia z zakresu teologii moralnej na KUL. Tam pod kierunkiem ks. prof. dr. hab. Władysława Popłatka napisał najpierw pracę licencjacką na temat *Główne problemy moralno-społeczne w pismach ks. bpa Teodora Kubiny*, a następnie w 1967 r. obronił rozprawę doktorską *Nauka Mikołaja z Mościsk o modlitwie wewnętrznej*.

W tym też okresie prowadził wykłady z teologii moralnej w Częstochowskim Seminarium Duchownym w Krakowie, w Instytucie Teologicznym oo. Paulinów na Skałce, w Śląskim Seminarium Duchownym w Krakowie, w Kolegium Teologicznym oo. Dominikanów w Krakowie oraz w Wyższym Seminarium Misyjnym Księży Sercanów w Stadnikach.

W latach 1968–1971 przebywał we Fryburgu szwajcarskim na stypendium naukowym. Pozwoliło mu to zetknąć się ze światem naukowym Europy Zachodniej, poszerzyć horyzonty i nawiązać kontakty z wybitnymi ludźmi nauki ówczesnego świata.

Po powrocie z zagranicy kontynuował wykłady z teologii moralnej w Częstochowskim Seminarium Duchownym, na Papieskim Wydziale Teologicznym w Krakowie, a od 1971 r. wykłady na Papieskim Wydziale Teologicznym we Wrocławiu.

Na Wydziale Teologicznym PAT w Krakowie otrzymał

w 1984 r. stopień doktora habilitowanego, a w 1996 r. tytuł profesora.

W Częstochowskim Wyższym Seminarium Duchownym ks. prof. J. Kowalski pełnił najpierw funkcję ojca duchownego, potem wicerektora, a następnie przez rok pełnił obowiązki rektora tegoż Seminarium. W archidiecezji częstochowskiej udzielał się jako sędzia Sądu Biskupiego. Był krajowym duszpasterzem nauczycieli i wychowawców, członkiem Rady Kapłańskiej, cenzorem, kuratorem Sekcji Mariologiczno-Eklezjologicznej w Częstochowie oraz dyrektorem Częstochowskiego Wydawnictwa Diecezjalnego „Regina Poloniae”.

Doskonale godził te wszystkie obowiązki i funkcje, nie zaniedbując przy tym pracy naukowej, czego najlepszym dowodem jest opublikowanie kilku książek i kilkuset artykułów naukowych i popularno-naukowych. Dokonania naukowe ks. prof. J. Kowalskiego cechuje imponujący rozmach twórczy, rozległe horyzonty myślowe oraz zawsze kompetentne umiejscowienie swoich poglądów na tle koncepcji literatury europejskiej, zwłaszcza francuskiej i niemieckiej. Jego działalność naukowo-badawcza przyczyniła się w niekwestionowanej mierze do ubogacenia rodzimej teologii moralnej, zespalając ją równocześnie z dorobkiem europejskiej myśli teologicznej.

Osobny i znaczący segment twórczości ks. prof. Kowalskiego stanowi jego pisarstwo popularnonaukowe, wystąpienia na krajowych i zagranicznych sympozjach naukowych oraz działalność dydaktyczna. Wypromował 514 magistrów, ponad 50 licencjatów (w znaczeniu kościelnym) i 35 doktorów.

Biorąc pod uwagę wspomniane osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne, należy stwierdzić, że ks. prof. Jan Kowalski był uczonym wnikliwym, niezwykle pracowitym, odznaczającym się szerokim wachlarzem zainteresowań,

zawsze otwartym na aktualne problemy, przemawiającym językiem, w którym czytelnik rozpoznaje współczesność, wnoszącym w dziedzinę teologii moralnej wiele niezwykle wartościowych i ubogacających ją elementów.

Na podkreślenie zasługuje wielkie uznanie dla jego działalności naukowo-dydaktycznej i organizacyjnej potwierdzone licznymi odznaczeniami uniwersyteckimi, kościelnymi i państwowymi. W 2001 r. otrzymał medal „Zasłużony dla Polskiego Towarzystwa Teologicznego w Krakowie”, a w 2002 r. tytuł doktora honoris causa Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu. Od Stolicy Apostolskiej otrzymał godność protonotariusza apostolskiego.

Dowodem uznania jest również prestiżowy medal „Bene Merenti im. Królowej Jadwigi za zasługi dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie”, a także Medal Diecezji Lozanny-Genewy-Fryburga (Szwajcaria) za długoletnią współpracę oraz Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski (Polonia Restituta) za 17 lat kierowania Krajowym Duszpasterstwem Nauczycieli i Wychowawców.

Żegnając ks. prof. dr. hab. Jana Kowalskiego, z podziwem i szacunkiem patrzymy na pięknie zapisane przez niego karty życia. Było to możliwe dzięki głębokiej wierze, wielkim talentom i ogromnej pracowitości. Badania naukowe, praca dydaktyczna, wreszcie jego wieloletnia obecność pośród nas i z nami zasługują na najwyższe uznanie i serdeczną wdzięczność.

Uroczystości pogrzebowe ks. prof. Jana Kowalskiego odbyły się kolejno: 16 lutego w kościele seminaryjnym pw. Jezusa Chrystusa Najwyższego i Wiecznego Kapłana w Częstochowie, 17 lutego w archikatedrze Świętej Rodziny w Częstochowie, 19 lutego w kościele parafialnym pw. Wniebowzięcia NMP w Gołczy k. Miechowa. Zmarły spoczął na tamtejszym cmentarzu parafialnym w grobowcu duszpasterzy. ■

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

Rektorzy uczelni krakowskich i uczelni chorwackich w Osijeku

tekst i zdjęcia: Małgorzata Sיעińska

W dniach 28–30 maja 2018 r. na zaproszenie JM Rektora Uniwersytetu im. Josipa Juraja Strossmayera w Osijeku, Przewodniczącego Konferencji Rektorów Uczelni Chorwackich, prof. dr. Vlado Guberaca, przy współpracy i koordynacji Konsula Honorowego Republiki Chorwacji w Krakowie Pawła Włodarczyka, przedstawiciele Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Krakowa (KRSWK) uczestniczyli w wyjeździe do Osijeku w Chorwacji: Akademia Górniczo-Hutnicza (prorektorzy: prof. dr hab. inż. Jerzy Lis i prof. dr hab. inż. Mirosław Karbowniczek), Akademia Muzyczna (prorektor: prof. dr hab. Andrzej Białko), Akademia Sztuk Pięknych (prorektorzy: dr hab. Bogdan Achimescu, prof. ASP, dr hab. Jan Tutaj, prof. ASP), Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego (rektor: prof. dr hab. Jerzy Malec), Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Tarnowie (rektor: dr hab. inż. Jadwiga Laska, prof. PWSZ), Politechnika Krakowska (rektor: prof. dr hab. inż. Jan Kazior), Uniwersytet Ekonomiczny (rektor: dr hab. Andrzej Chochół, prof. UEK), Uniwersytet Papieski Jana Pawła II (rektor: ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak, prorektor: ks. prof. dr hab. Józef Stala), Uniwersytet Pedagogiczny (prorektor: dr hab. Robert Stawarz, prof. UP), Uniwersytet Jagielloński (prorektor: prof. dr hab. Dorota Malec, sekretarz KRSWK: Małgorzata Sיעińska).

Pobyt miał na celu nawiązanie współpracy pomiędzy uczelniami krakowskimi i chorwackimi, a jego program zo-

stał zaplanowany niezwykle bogato i szczegółowo. Pierwsze spotkanie rektorów odbyło się w maju 2015 r. w Krakowie.

W ramach pobytu goście z Polski uczestniczyli w spotkaniu z rektorami Konferencji Rektorów Uczelni Chorwackich, reprezentantami następujących uczelni chorwackich: University of Osijek, University of Zadar, University of Rijeka, University of Split, University of Dubrownik, University of Pula, Catholic University of Croatia, University of Mostar oraz z dziekanami wszystkich wydziałów Uniwersytetu im. Josipa Juraja Strossmayera w Osijeku. W trakcie spotkań wymieniono się doświadczeniami, przedstawiono multimedialne prezentacje, omówiono oczekiwania i zasady ewentualnej przyszłej współpracy międzyuczelnianej. Powyższe spotkania zaowocowały także podpisaniem umów, porozumień oraz listów intencyjnych przez następujące uczelnie:

1. Akademia Górniczo-Hutnicza: 1. AGH – Josip Juraj Strossmayer University of Osijek – Memorandum of Understanding; 2. AGH – University of Zadar – Memorandum of Understanding. Listy intencyjne dotyczące wyrażenia woli stron do nawiązania współpracy na polu dydaktycznym i naukowym.

2. Politechnika Krakowska: 1. PK – Josip Juraj Strossmayer University of Osijek – Umowa stanowiąca uzupełnienie umowy ramowej zawartej w 2012 r. dotycząca już realizowanej współpracy, obejmująca następujący zakres spraw: wymiana studentów, wymiana nauczycieli akade-

mickich, wspólne badania naukowe i publikacje, wspólne konferencje, seminaria, warsztaty i spotkania, wspólne projekty na temat roli szlaków żeglugi śródlądowej w przewozie ładunków na liniach między Morzami: Czarnym, Bałtyckim i Adriatyckim, wspólne projekty na temat potencjału kolei w międzynarodowym transporcie ładunków na obszarze międzymorza, wspólne projekty podkreślające zasadność rozwoju kolei dużych prędkości na obszarze Międzymorza. Umowę zawarto na czas nieokreślony, z zachowaniem sześciomiesięcznego okresu wypowiedzenia.

niem w imieniu KRSWK oraz wręczył pamiątkowy list JM Rektorowi Vlado Guberacowi.

Ponadto podczas pobytu w Osijeku rektorzy mieli okazję odwiedzić siedzibę rektora Vlado Guberaca w budynku rektoratu na Starym Mieście oraz zwiedzić nowoczesny kampus uniwersytecki. Nieoczekiwanym punktem programu było spotkanie ze studentami kierunku lalkarskiego, którzy przedstawili gościom kilkuminutowy spektakl. Rektorzy reprezentujący Akademię Muzyczną oraz Akademię Sztuk Pięknych spotkali się ze studentami Wydziału Artystycznego Uniwersytetu

3. Uniwersytet Papieski Jana Pawła II: 1. UPJPII – Josip Juraj Strossmayer University of Osijek – Projekt umowy o współpracy międzynarodowej oraz List intencyjny dotyczący podjęcia współpracy we wspólnym przygotowaniu i realizacji projektu *Pole and Croatian are two friends and together they can do wonders*. 2. UPJPII – The University of Zadar – listy intencyjne dotyczące podjęcia współpracy we wspólnym przygotowaniu i realizacji projektów: *Wisdom of the nation – wisdom of history, Stories of the regional and local culture, Concern for man, family, customs and traditions, Pole and Croatian are two friends and together they can do wonders*. 3. UPJPII – The Catholic University of Croatia in Zagreb – listy intencyjne dotyczące podjęcia współpracy we wspólnym przygotowaniu i realizacji projektów: *Wisdom of the nation – wisdom of history, Stories of the regional and local culture, Concern for man, family, customs and traditions, Pole and Croatian are two friends and together they can do wonders*.

Następnie delegacja rektorów z Krakowa wzięła udział w uroczystym posiedzeniu Senatu z okazji święta Uniwersytetu w Osijeku – Dies Academicus, podczas którego JM Rektor UEK prof. Andrzej Chochół wystąpił z krótkim przemówie-

w Osijeku, z którymi rozmawiali na temat przebiegu i organizacji studiów doktoranckich w krakowskich uczelniach artystycznych.

W drodze powrotnej na lotnisko grupa rektorów wraz z konsulem honorowym odwiedziła katedrę św. Piotra w miejscowości Djakovo, której fundatorem był patron Uniwersytetu w Osijeku biskup Josip Juraj Strossmayer. Katedrę w 2003 r. odwiedził papież Jan Paweł II. Dodatkową niespodzianką było powitanie i zaproszenie rektorów na spotkanie do Pałacu Biskupów przez arcybiskupa Duro Hranića.

Uniwersytet Josipa Juraja Strossmayera w Osijeku, założony 31 maja 1975, nosi imię XIX-wiecznego polityka i duchownego chorwackiego. W skład uczelni wchodzi jedenaście wydziałów (Wydział Ekonomiczny, Nauk Pedagogicznych, Filozoficzny, Prawa, Katolicki Wydział Teologiczny w Đakovie, Budownictwa, Elektrotechniki, Informatyki i Technologii Informacyjnych, Inżynierii w Slavonskim Brodzie, Medycyny, Rolniczy, Technologii Żywności) oraz Akademia Sztuki. Na Uniwersytecie kształci się ponad 18 tys. studentów. ■

Mołdawia

tekst: pracownicy CNBiWM

zdjęcia: ks. Bolesław Karcz

25 maja 2018 r. ks. prof. dr hab. Józef Stala, prorektor UPJPII, wraz z ks. prof. dr hab. Andrzejem Zwolińskim, dr hab. Małgorzatą Dudą, prof. UPJPII, ks. dr. Bolesławem Karczem oraz Iwoną Bąk, kierownikiem CNBiWM, spotkali się z przedstawicielami Państwowego Uniwersytetu w Tiraspolu, który reprezentowali: prof. Eduard Coropceanu, rektor, oraz prof. Valentin Constantinov, dyrektor Centrum Historii i Kultury Polskiej. W spotkaniu uczestniczył także dr hab. Ireneusz Światała, prof. UP, dziekan Wydziału Pedagogicznego Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, oraz ks. dr hab. Norbert Pikuła, prof. UP, dyrektor Instytutu Pracy Socjalnej. Uczestnicy spotkania podjęli rozmowy na temat współpracy naszych ośrodków

w zakresie wymiany pracowników naukowo-dydaktycznych i studentów, organizacji wspólnych projektów badawczych i konferencji. Na wiosnę 2019 r. zaplanowano wspólną konferencję w Mołdawii.

Państwowy Uniwersytet w Tiraspolu z siedzibą w Kiszyniowie został założony 1 października 1930 r. W skład uczelni wchodzi pięć wydziałów (Wydział Pedagogiczny, Chemii i Biologii, Geografii, Filologii, Matematyki i Informatyki), funkcjonuje także szkoła doktorska. Uniwersytet kształci studentów w 13 specjalnościach nauk humanistycznych i 29 nauk technicznych. Do tej pory Uniwersytet wykształcił 75 tys. specjalistów. Uczelnia współpracuje z partnerami zagranicznymi z Polski, Rumunii, Rosji i Ukrainy. ■

Kolejne ośrodki w Czechach we współpracy z UPJPII

tekst: Pracownicy CNBiWM

zdjęcia: Iwona Bąk, ks. Mariusz Kuźniar

W dniach 23–24 maja 2018 r. przedstawiciele UPJPII w Krakowie: ks. prof. dr hab. Józef Stala, prorektor, i Iwona Bąk, kierownik CNBiWM, uczestniczyli w rozmowach w Pradze z ks. dr. Mariuszem Kuźniarem, sekretarzem Komisji Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Czech oraz z władzami Svatojánská kolej – Vyšší

Odborná Škola Pedagogická (Wyższa Szkoła Specjalistyczna Przygotowania Pedagogicznego) w Svatý Jan pod Skalou (okolice Pragi). Podczas rozmów ks. dr Kuźniar podkreślał potrzebę ścisłej współpracy z UPJPII w Krakowie, doceniając osiągnięcia naszej Alma Mater zarówno w zakresie kształcenia studentów, jak i formacji chrześcijańskiej.

Zostało podpisane porozumienie o współpracy między UPJPII a Wyższą Szkołą Specjalistyczną Przygotowania Pedagogicznego. Podczas spotkania z rektorem – s. dr Věřą Štěpinovou oraz przedstawicielami uczelni precyzowano możliwe obszary współpracy w zakresie wspólnych projektów, konferencji naukowych, publikacji oraz prowadzonych studiów.

Wyższa Szkoła Specjalistyczna Przygotowania Pedagogicznego mieści się w dawnym klasztorze benedyktynów, który rozwijał się od XV w. do 1785 r., kiedy to cesarz Józef II zlikwidował klasztor, jego majątek sprzedał na licytacji, a sam budynek zamieniono na zakłady przemysłowe (garbarnia, pralnia, fabryka papieru). W latach 1904–1912 funkcjonowało tam sanatorium, a w 1914 r. kompleks klasz-

torny kupiło Zgromadzenie Braci Szkolnych, którzy założyli swoją szkołę funkcjonującą aż do 1942 r., zlikwidowaną przez niemieckiego okupanta. Po II wojnie światowej rząd komunistyczny przejął budynki klasztorne i utworzył tam obóz pracy przymusowej, a później więzienie. Po 1955 r. funkcjonowała tam przez prawie 30 lat szkoła policyjna Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a później archiwum. Dopiero w 1994 r. klasztor został zwrócony Kościołowi i mógł powrócić do realizacji założeń edukacyjnych.

Wyższa Szkoła Specjalistyczna Przygotowania Pedagogicznego kształci przyszłych pedagogów wychowania przedszkolnego i wczesnoszkolnego, w dużym stopniu odwołując się do pedagogiki chrześcijańskiej. ■

Spotkanie z Konsulem Generalnym Stanów Zjednoczonych w Krakowie Walterem Braunohlerem

tekst i zdjęcia: IDiKS

10 stycznia 2018 r. gościem specjalnym Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII był Konsul Generalny Stanów Zjednoczonych w Krakowie Walter Braunohler.

Konsul spotkał się ze studentami w ramach wykładu na temat komunikacji międzykulturowej prowadzonego dla studentów dziennikarstwa przez dr Katarzynę Drąg. Ze spotkania tego skorzystali także studenci programu Erasmus+ oraz uczestnicy wykładów ze stosunków mię-

dzynarodowych prowadzonych przez dr Paulinę Guzik.

Konsul przybliżył temat relacji polsko-amerykańskich, wskazał na rolę kompetencji międzykulturowych w dyplomacji, opowiedział o swojej pracy w korpusie dyplomatycznym USA i Krakowie oraz na poprzednich placówkach, m.in. w Tajlandii, Iraku i Somalii. Studenci mieli szansę na zadawanie pytań i dyskusję o komunikowaniu w odmiennych warunkach kulturowych. Była to także okazja do pytania o różnice i podobieństwa między naszymi nacjami.

Porównania takie budziły serdeczne uśmiechy na twarzach uczestników spotkania i dawały możliwość refleksji na temat

wagi komunikowania międzykulturowego w pracy dziennikarza. ■

Kontynuacja współpracy UPJPII z Ignatianum

tekst: Pracownicy CNBiWM

zdjęcia: Marta Mastyło

12 marca 2018 r. w rektoracie UPJPII w Krakowie z inicjatywy ks. prof. dr. hab. Józefa Stali, prorektora UPJPII, odbyło się spotkanie z dr hab. Bożeną Sieradzką-Baziur, prof. Ignatianum, prorektorem Akademii Ignatianum w Krakowie.

Podczas spotkania prorektorów dwóch kościelnych uczelni Krakowa podjęto rozmowy na temat bliższej współpracy w zakresie wspólnych projektów badawczych, organizacji konferencji, przygotowania publikacji, ale także spotkań studentów. Zbliżone cele i założenia obydwu uczelni powinny zachęcać do systematycznych kontaktów i wzajemnego wsparcia. Niniejsza rozmowa była kontynuacją wcześniejszych spotkań z władzami Akademii Ignatianum.

Prof. B. Sieradzka-Baziur jest profesorem nadzwyczajnym Akademii Ignatianum w Krakowie i w Instytucie Języka Polskiego PAN oraz prorektorem ds. nauki i programów kształcenia w Ignatianum. Jest cenionym specjalistą w zakresie semantyki historycznej, języka osobniczego, terminów i pojęć. Napisała około stu opracowań naukowych, w tym monografię na temat języka Jana Kochanowskiego (2002) oraz Jana Kasprowicza (2006). Jest redaktorem opracowania *Pedagogika rodziny na początku XXI wieku w świetle*

pojęć i terminów (2018) oraz dwujęzycznego podręcznika *Z uśmiechem po polsku do nauki języka polskiego jako obcego dla Japończyków* (Tokio 2004, 2006). ■

Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII będzie współpracował z Festiwalem Folkloru Ziem Górskich w Zakopanem 9 V 2018

tekst: Biuro Komunikacji Społecznej i Promocji Urzędu Miasta Zakopane
zdjęcia: Regina Korczak-Watycha

9 maja podczas konferencji prasowej poświęconej jubileuszowej edycji Międzynarodowego Festiwalu Folkloru Ziem Górskich w Zakopanem zainaugurowana została współpraca z Instytutem Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII w Krakowie.

List intencyjny w tej sprawie uroczyście podpisał burmistrz Leszek Dorula oraz dyrektor IDiKS, ks. prof. Michał Drożdż. Tym samym Instytut stał się nowym partnerem Festiwalu. Studenci Instytutu będą mogli podczas tak dużego wydarzenia zdobyć wiele cennych doświadczeń, ale także skutecznie wspomóc działanie Biura Prasowego Festiwalu. Współpraca obejmie także konkurs fotograficzny „Żywiół Folkloru” oraz konferencję naukową.

„Bardzo się cieszę, że zostaliśmy zaproszeni do współpracy i mam wrażenie, że dotyczy ona szerszego kontekstu. Tutaj w Zakopanem wartości chrześcijańskie, które są dziedzictwem naszej kultury i naszej wiary, są czymś naturalnym. Widać, że przenikają one życie codzienne. Możecie

być dumni z dziedzictwa, które pielęgnowaliście Państwo przez te kilkadziesiąt lat istnienia Festiwalu. Nasze kontakty zaczęły się od pisma z zaproszeniem na Złote Gody Festiwalu. To określenie bardzo nas wzruszyło. Oznacza ono, że świętujecie ten jubileusz bardzo rodzinnie. Takie jest Państwa podejście do tradycji, do folkloru – to dla Was jest życie, codzienność, tożsamość i pewna nisza duchowa. Tym samym Wasz Festiwal przekazuje ważne wartości” – podkreślał dyrektor Instytutu. „W naszej współpracy najbardziej chcielibyśmy skupić się na udziale naszych studentów w pracach Biuraw Prasowego w szerokim zakresie działań medialnych i promocyjnych, także nowych mediów. W naszym Instytucie funkcjonuje Akademickie Centrum Medialne, które dysponuje odpowiednim zapleczem technicznym i osobowym” – wyjaśniała zastępca dyrektora ds. public relations dr Klaudia Cymanow-Sosin, która wraz z zastępcą dyrektora ds. kształcenia dr Katarzyną Drag także reprezentowała podczas konferencji prasowej Instytut. ■

UPJPII objął patronat nad Szkołami Sióstr Prezentek

1 marca br. UPJPII w Krakowie reprezentowany przez JM Rektora ks. prof. dr. hab. Wojciecha Zyzaka oraz Publiczna Szkoła Podstawowa Sióstr Prezentek w Krakowie i Publiczne Liceum Ogólnokształcące Sióstr Prezentek w Krakowie reprezentowane przez s. mgr Ewę Mierzwę, podpisały umowę w sprawie patronatu uczelni nad obiema szkołami.

Umowa zakłada współpracę m.in. w zakresie prowadzenia zajęć i warsztatów dla uczniów obu szkół przez pracowników UPJPII, przy czym w sposób szczególny za ową współpracę odpowiedzialny jest Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego. To informowanie się nawzajem o ważnych wydarzeniach, mających miejsce zarówno na Uniwersytecie, jak i w szkołach (np. inauguracja roku akademickiego, inauguracja roku szkolnego, święta uczel-

niane i szkolne).

Historia Szkół Sióstr Prezentek przy ul. św. Jana sięga 1621 r., kiedy to Zofia z Maciejewskich Czeska postanowiła dwie dziedziczne kamienice przy ul. Szpitalnej w Krakowie oddać w darze jako szkołę dla biednych, osieroconych dziewcząt. Dzieło zatwierdził biskup krakowski Marcin Szyszkowski w 1627 r. Panny zaczęły uczyć się tam czytania, pisania, rachunków, śpiewu, gotowania, szycia, znajomości zasad moralnych i religijnych opartych o Ewangelię. Była to pierwsza w Polsce szkoła żeńska, która nie tylko kształciła, ale wychowywała i przygotowywała do życia. Zofia pragnęła naśladować życie Maryi, jej szkoła funkcjonowała pod wezwaniem Ofiarowania Najświętszej Maryi Panny. I właśnie od łacińskiej nazwy tego święta *praesentatio* pochodzi nazwa i powstałe później zgromadzenie zakonne sióstr prezentek. ■

UPJPII objął patronat nad VII Liceum Ogólnokształcącym im. Zofii Nałkowskiej w Krakowie 13 III 2018

zdjęcia: Marta Mastyło

13 marca br. Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie reprezentowany przez rektora UPJPII, ks. prof. dr. hab. Wojciecha Zyzaka, oraz VII Liceum Ogólnokształcące im. Zofii Nałkowskiej w Krakowie reprezentowane przez dyrektora mgr. Wojciecha Zagórnego podpisały umowę w sprawie patronatu UPJPII nad VII LO. W podpisaniu umowy uczestniczyli także: ks. prof. dr hab. Jacek Urban, dziekan Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego, oraz mgr Michał Zakrzewski, nauczyciel historii sztuki w VII LO.

Umowa zakłada współpracę, m.in. w prowadzeniu zajęć i warsztatów dla uczniów szkoły przez pracowników UPJPII (przy czym w sposób szczególny za ową współpracę odpowiedzialny jest Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego), informowanie się nawzajem o ważnych wydarzeniach, tak mających miejsce na uniwersytecie, jak i w szkole (np. inauguracja roku akademickiego, inauguracja roku szkolnego, święta uczelniczne i szkolne). ■

18. Dni Tischnerowskie 18–21 kwietnia 2018

tekst: organizatorzy

zdjęcia: Jędrzej Kogut

12 marca 2018 r. ksiądz Józef Tischner skończyłby 87 lat. Ktoś powiedział, że kiedy wchodził do jakiegoś pomieszczenia, to jakby się drzwi otwierały w człowieku. Są tacy ludzie, przy których człowiek nie chce pozostać „zamkniętym domem” – zaczyna tęsknić za wolnością, autentycznością, szerokimi horyzontami. Są ludzie, przy których nabiera się ochoty do życia, przy których życie zaczyna inaczej smakować. Taki był Tischner. Nie chodziło tylko o to, co mówił, ale o to, jaki był. Jeśli go brakuje, to przede wszystkim właśnie jako kogoś, kto „otwierał drzwi w człowieku”. Tamtego dnia, w rocznicę urodzin Księdza Profesora, odbyło się spotkanie w Instytucie Myśli Józefa Tischnera przy ul. Sławkowskiej 14 w Krakowie. Przyszli ci, którzy chcieli wspólnie powspominać, tacy, którzy chcieli posłuchać opowieści o jego życiu ilustrowanej archiwalnymi zdjęciami, a i łaknący wysłuchania licznych anegdot, bowiem filozofia dobra i humoru ściśle się w rozumieniu księdza Tischnera łączyły.

Urodzinowe spotkanie było zapowiedzią 18. Dni Tischnerowskich, które odbywały się w dniach 18–21 kwietnia 2018 r. Tematem przewodnim były *Wolność i Słowo*. Wydarzenia krążyły więc wokół zagadnień: jaką rolę pełni słowo w naszym życiu, jakim ograniczeniom podlega i w jaki sposób można za jego pomocą wpływać na rzeczywistość. Żyjemy w świecie pełnym słów, wymieniamy je między sobą częściej niż kiedykolwiek w historii. Czy jednak wiemy, co robimy? Słowa mogą zmieniać znaczenia, ustanawiać nową

rzeczywistość, wywyższać lub poniżać, krzywdzić lub naprawiać krzywdę – a to wszystko sprawia, że obok gromkiego „tak” dla wolności słowa zawsze pojawia się jakieś „ale”. Co zrobić więc z owym „ale”?

Jednym z ważniejszych wydarzeń 18. Dni Tischnerowskich jest ceremonia wręczenia nagrody Znak i Hestii im. ks. Józefa Tischnera oraz spotkanie z laureatami, które prowadzą ks. Adam Boniecki i Henryk Woźniakowski. Laureatami zostali filozof Miłosz Puczydłowski, animator kultury, eseista Krzysztof Czyżewski oraz działacz społeczny Jan Jakub Wygnański. Tegorocznych laureatów wyłoniło jury w składzie: ks. Adam Boniecki (przewodniczący), Władysław Stróżewski, abp Grzegorz Ryś, Piotr M. Śliwicki, Łukasz Tischner (sekretarz), Karolina Wigura oraz Henryk Woźniakowski podczas posiedzenia w dniu 12 marca 2018 r.

Spotkanie uświetnił koncert *Tischner. Mocna nuta* z udziałem m.in. Jorgosa Skoliasa, Joachima Mencla oraz zespołu Trebunie-Tutki.

Wśród spotkań i debat znalazł się wykład, który wygłosił prof. Timothy Garton Ash z Oxford University *Wolne słowo: dziesięć zasad dla połączonego świata*. Profesor wziął też udział w dyskusji w ramach „Jaskini filozofów”. W programie znalazło się również wiele wydarzeń towarzyszących. Tzw. „Strefa Tischnera” zapewniała atrakcje literacko-filozoficzne nie tylko młodzieży, ale i dzieciom (tym, które lubią mieć własne zdanie). ■

Proces kurii krakowskiej w 65. rocznicę – sesja naukowa

tekst: Marta Mastyló
zdjęcia: Joanna Adamik

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie wraz z Oddziałem Instytutu Pamięi Narodowej w Krakowie zorganizowały sesję naukową *Proces kurii krakowskiej w 65. rocznicę*, która odbyła się 25 stycznia 2018 r. w Auli UPJPII przy ul. Bernardyńskiej 3 w Krakowie.

Sesję otworzył ks. prof. dr hab. Józef Stala, prorektor UPJPII w Krakowie oraz dr hab. Filip Musiał, prof. Akademii Ignatianum, dyrektor Oddziału IPN w Krakowie. Moderatorem był ks. prof. dr hab. Jacek Urban. Uczestnicy sesji wysłuchali także słów metropolity krakowskiego abp. prof. Marka Jędraszewskiego, jak również wykładu na czełnika Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej IPN w Krakowie dr. Wojciecha Frazika. Dr hab. Filip Musiał w słowach otwierających konferencję mówił o jej znaczeniu popularyzatorskim. A sam proces kurii krakowskiej określił jako najbardziej skuteczną z konstrukcji propagandowych w diecezji krakowskiej po wojnie. Arcybiskup Marek Jędraszewski przybliżył ogólnopolskie okoliczności procesu krakowskiej kurii: „Na to wydarzenie, moim zdaniem, trzeba patrzeć szerzej. Bo 1953 rok, 65 lat temu, to był chyba najbardziej bolesny rok dla Kościoła w Polsce w konfrontacji z władzą komunistyczną. Najbardziej bolesny i nie bójmy się powiedzieć, Kościół w tym roku był chyba najbardziej upokorzony” – mówił.

Ks. prof. Józef Marecki nakreślił obraz ówczesnej archidiecezji krakowskiej, liczącej ok. 1,2 mln wiernych i około 1000 kapłanów. Przypominał, jak pętla komunizmu od końca lat 40. XX w. stale się zacieśniała. Miejsce niemieckiego okupanta zajęli oficerowie śledczy, ubecy. Z nadzieją patrzono w okno przy ul. Franciszkańskiej, ale i to światło nadziei zgasło, gdy 23 lipca 1951 r. zmarł kardynał Adam Stefan Sapieha. Próbowano skompromitować jego osobę. Przesłuchano niemal wszystkich proboszczów z diecezji, każąc im zeznawać przeciwko kurii i przeciwko krakowskiemu biskupowi. „Czekali na korytarzach po kilka godzin na stojąco, przesłuchanie trwało od kilku do kilkunastu godzin, przepełnione wyzwiskami..., to były nieludzkie metody” – mówił.

„W latach 1952–1953 zamierzano przeprowadzić atak decydujący, który miał złamać Kościół. W aresztach znalazło się około tysiąca kapłanów, we wrześniu 1953 r. uwięziono prymasa Polski kard. Stefana Wyszyńskiego, a także dyrektora jego sekretariatu bp. Antoniego Baraniaka. Szczególnie intensywnie prowadzono akcje represyjne w tych diecezjach, które zdecydowanie przeciwstawiły się sowietyzacji Polski. W 1952 r. z Katowic wygnano biskupów Stanisława Adamskiego, Herberta Bednorza i Juliana Bieńka. We wrześniu 1953 r., po głośnym procesie pokazo-

wym, skazano na dwanaście lat więzienia biskupa kieleckiego Czesława Kaczmarka. Nieco wcześniej, jesienią 1952 r., celem ataku stała się kuria krakowska. Proces duchownych Kurii Metropolitalnej w Krakowie był elementem większego planu realizowanego w całym kraju. Kościół krakowski konsekwentnie opierał się komunistycznej władzy. Postać zmarłego latem 1951 r. kardynała Adama Stefana Sapiehy odgrywała tu niebagatelną rolę. Książe Niezłomny nie ugiął się ani przed niemieckimi nazistami, ani przed komunistami. Śmierć metropolity ośmieliła jednak władze „ludowej” Polski. Czekało wszakże na pretekst, który pozwoliłby na frontalne uderzenie. Niespodziewanie pojawiła się wymarzona okazja – możliwość oskarżenia krakowskich duchownych o działalność wywiadowczą” – pisze Filip Musiał w broszurce *Sprawa księdza Józefa Lelity* wydanej z okazji rocznicy.

W styczniu 1953 r. na ławie oskarżonych w tak zwanym procesie kurii krakowskiej zasiadło siedem osób: czterech księży (ks. Józef Lelito, ks. Franciszek Szymonek, ks.

Wit Brzycki, ks. Jan Pochopień) oraz trzy osoby świeckie (Edward Chachlica, Michał Kowalik, Stefania Rospond). Wszyscy oskarżeni zostali o działalność szpiegowską, sam proces był jaskrawym przejawem represji władz PRL wobec Kościoła katolickiego.

Podczas śledztwa starano się rozbić psychicznie oskarżonych, doprowadzając do ich skrajnego wyczerpania nerwowego i fizycznego. Nie wiedzieli, o co są oskarżani, byli zdeorientowani, kazano im podpisywać sfigowane protokoły przesłuchań. Tygodniowe stójki, z biciem po twarzy, nerkach, kopaniem, targaniem za włosy, pluciem w twarz, groźenie skrzywdzeniem najbliższych, to były codzienne metody śledczych (ze wspomnień Edwarda Chachlicy). „Wydawało się, że to będzie koniec Kościoła – mówił ks. prof. Józef Marecki – ale siła krakowskiego Kościoła była nie tylko w duchowieństwie mocnym, pięknym, wspaniałym, ale przede wszystkim w wiernych, którzy potrafili swą tożsamość religijną zachować”. ■

Śłużba publiczna – współczesne wyzwania – konferencja w Senacie RP

tekst: ks. prof. Tadeusz Borutka

17 kwietnia 2018 r. w Senacie RP odbyła się konferencja *Śłużba publiczna – współczesne wyzwania*. Konferencję zorganizował Instytut Myśli Schumana, Parlamentarny Zespół Krzewienia Idei Roberta Schumana oraz Senat RP.

W spotkaniu wzięły udział osoby pełniące służbę publiczną zarówno w sferze polityki, jak i na poziomie władzy wykonawczej, ustawodawczej i sądowniczej, administracji rządowej i samorządowej oraz w samorządach zawodowych i służbach mundurowych. Uczestnicy podjęli próbę odpowiedzi na pytanie, co kryje się współcześnie pod pojęciem służby publicznej i czy w zderzeniu z nowoczesnością postawa służebna nadal jest potrzebna? Zastanawiano się nad wyzwaniami stojącymi przed sektorem publicznym w Polsce, a także nad tym, jak sprawić, aby punkt widzenia Polski był uwzględniany w polityce europejskiej. Dyskutowano o tym, czy Robert Schuman, twórca zjednoczonej Europy, może stanowić dziś wzór osoby w służbie publicznej, a jego myśli i koncepcje mogą ożywić debatę na temat przyszłości Europy.

Wśród prelegentów byli m.in. ks. prof. dr hab. Tadeusz Borutka z UPJPII, prof. dr hab. Stanisław Gebhardt – prezes Fundacji im. Ignacego Jana Paderewskiego (współpracownik Roberta Schumana), Marian Banaś – sekretarz

stanu w MF, szef Krajowej Administracji Skarbowej, Ewa Ośniecka-Tamecka – prorektor Kolegium Europejskiego w Natolinie, Renata Szczęch – podsekretarz stanu w MSWiA, Mariusz Madejczyk – pełnomocnik ministra cyfryzacji ds. współpracy z administracją, rządową i samorządową RP, dr Marcin Sakowicz – doradca dyrektora Krajowej Szkoły Administracji Publicznej. Wśród moderatorów byli znamomoci dziennikarze: Grzegorz Górny, Wojciech Reszczyński, Krzysztof Skowroński.

Podczas konferencji odbyły się 3 sesje. W trakcie pierwszej *Robert Schuman – dzieło jego życia* refleksje na temat Unii Europejskiej w obecnym kształcie skonfrontowano z koncepcjami jednego z jej twórców. W tej części sesji wystąpił ks. prof. T. Borutka, który wygłosił wykład *Polityka służbą społeczną wzorowaną na przykładzie Roberta Schumana*. Druga sesja poświęcona była służbie dla Polski i Europy. Podczas sesji trzeciej debatowano na temat nowoczesnej służby publicznej we współczesnej Europie.

Zdaniem uczestników konferencji Europie potrzebna jest działalność publiczna pojmowana jako służba oparta na wartościach chrześcijańskich, które ukształtowały Europę i legły u podstaw wizji Wspólnoty Europejskiej Roberta Schumana. ■

W Senacie RP – seminarium naukowe i spotkanie z marszałkiem Senatu

tekst: pracownicy CNBiWM

zdjęcia: ks. Mirosław S. Wierzbicki

Rozwija się współpraca między Uniwersytetem Papieskim Jana Pawła II w Krakowie a Senatem RP. Jej kolejnym przykładem jest zorganizowane 11 kwietnia 2018 r. w senacie RP międzynarodowe seminarium naukowe *Młodzi i wartości: perspektywy społeczno-pedagogiczne*. Inicjatorami tego wydarzenia był prof. dr hab. Kazimierz Wiatr (przewodniczący senackiej komisji nauki, edukacji i sportu

i jutro”. Sytuacja młodzieży włoskiej po Światowych Dniach Młodzieży w Krakowie przedstawił obraz młodzieży włoskiej zaangażowanej w Światowe Dni Młodzieży i przemiany współczesnej młodzieży włoskiej, które wymagają podejmowania nowych wyzwań. Natomiast ks. dr M. Kuźniar w referacie *Przemiany preferencji wartości młodzieży czeskiej* ukazał w oparciu o aktualne badania sytuację młodzie-

oraz senackiego zespołu ds. wychowania młodego pokolenia) oraz ks. prof. dr hab. Józef Stala, prorektor UPJPII. Międzynarodowe seminarium naukowe zgromadziło przedstawicieli czterech ośrodków naukowych: ks. prof. Józef Stala (UPJPII w Krakowie), ks. prof. Mirosław S. Wierzbicki (Papieski Uniwersytet Salezjański w Rzymie), prof. Elżbieta Osewska (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Tarnowie), ks. dr Mariusz Kuźniar (sekretarz Komisji Wychowania Katolickiego, Konferencja Episkopatu Czech, Praga). Seminarium rozpoczęły wystąpienia przedstawicieli polskich ośrodków akademickich dotyczące rozwoju i wychowania polskiej młodzieży. Prof. E. Osewska zaprezentowała temat *Polska młodzież wobec wartości*, którego niejako rozwinięciem był referat ks. prof. J. Stali *Towarzystwo młodym w formowaniu dojrzałej osobowości*. Następnie ks. prof. M. S. Wierzbicki w wystąpieniu *Wychowywać „dzisiaj*

ży czeskiej, jej wybory dotyczące wartości, ze szczególnym uwzględnieniem postaw religijnych. Wszystkie wystąpienia spotkały się z dużym zainteresowaniem uczestników seminarium i wywołały ożywioną dyskusję.

Po zakończeniu seminarium prelegenci i senator K. Wiatr spotkali się ze Stanisławem Karczewskim, marszałkiem Senatu RP. Podczas spotkania podjęto rozmowy dotyczące współczesnej młodzieży, możliwości jeszcze lepszego towarzyszenia jej na drodze wyborów społecznych i zawodowych, a także procedowanej nowej Ustawy 2.0 – Konstytucji dla nauki. Poważne zmiany, które mają dokonać się w ustroju i funkcjonowaniu uczelni nadal wywołują ogromną dyskusję, dlatego przedstawiciele polskich ośrodków akademickich przypomnieli i przedłożyli marszałkowi Senatu RP kwestie, które ich zdaniem nadal wymagają wyjaśnienia, doprecyzowania lub uwzględnienia. ■

Wspólna troska o rodzinę

tekst: pracownicy CNBiWM

zdjęcia: dr. hab. Elżbieta Osewska

22 marca 2018 r. w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w Warszawie miała miejsce konferencja *Dwa lata z Rodziną 500+*, w której uczestniczyli przedstawiciele Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie (ks. prof. dr hab. Józef Stala i dr hab. Małgorzata Duda, prof. UPJPII). Podczas konferencji wystąpiło wielu prelegentów prezentujących funkcjonowanie rządowego programu wspierającego rodziny, zarówno naukowców, jak i przedstawicieli samorządów. Z tego nowego programu

prezesa Polskiego Stowarzyszenia Familiologicznego, z Elżbietą Rafalską, minister rodziny, pracy i polityki społecznej oraz jej współpracownikami na temat kondycji i sytuacji współczesnej polskiej rodziny, a także podejmowanych przez ministerstwo widocznych i skutecznych działań na rzecz wsparcia rodziny. Ponieważ zaprezentowane podczas konferencji wystąpienia oraz przygotowane przez Ministerstwo materiały wskazujące na nowe ujęcie polityki rodzinnej państwa zainteresowały ks. prof. J. Stalę

prorodzinne korzysta 2 mln 400 tys. rodzin, przy czym największy udział mają rodziny z dwójką dzieci (62%). Co ciekawe z programu korzysta także 536 tys. rodzin z jednym dzieckiem spełniającym kryterium dochodowe (23%). Wyraźnym efektem realizacji programu Rodzina 500+ jest wzrost liczby urodzeń, zminimalizowanie ubóstwa oraz przywrócenie rodzinom ich godności.

Po konferencji odbyło się krótkie spotkanie i rozmowa ks. prof. J. Stali, prorektora UPJPII oraz prof. Elżbiety Osewskiej,

i prof. E. Osewską, ustalono, iż zostaną one opracowane i wydane w Wydawnictwie Naukowym UPJPII na fundamencie współpracy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II i Polskiego Stowarzyszenia Familiologicznego. Oznacza to, że te materiały, dzięki tej publikacji, będą bardziej dostępne dla wszystkich zainteresowanych, w tym pracowników i studentów UPJPII oraz członków PSF. ■

upjp2.edu.pl

Felicjanki – „sercem i modlitwą”

tekst: Marta Mastyló
zdjęcia: Marta Mastyló

Jej życie „znaczone było miłością. Była to troska o wszystkich głodnych chleba, serca i domu oraz prawdy ewangelicznej” – mówił o bł. Marii Angeli Truszkowskiej, założycielce zgromadzenia sióstr felicjanek, Jan Paweł II podczas jej beatyfikacji na placu św. Piotra w Rzymie w kwietniu 1993 r. Od tamtej chwili minęło 25 lat. Przełożona prowincjalna sióstr felicjanek – s. Alina Płoszczyca, rozpoczynając konferencję naukową w krakowskim Centrum św. Ojca Pio, zorganizowaną przez Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII w Krakowie, mówiła o posłudze sióstr wśród sierot, starszych osób, obłożnie chorych i kalek, o głębokiej relacji z Chrystusem i całkowitym mu się oddaniu, wreszcie o ogromnej sile modlitwy i ciągłym dążeniu do świętości, gdyż „tylko święci mogą zmienić świat. Świętości uczymy się i zdobywamy w relacjach z Bogiem i bliźnim”. Te główne kierunki felicjańskiej posługi rozwijane były w kolejnych wystąpieniach, by – jak mówił prorektor UPJP II ks. prof. Wojciech Misztal – w dobru czynionym przez siostry szukać inspiracji dla przyszłości, aby choć nieco z tego felicjańskiego charyzmatu móc odkryć dla siebie i ofiarować osobom, które postawi na naszej drodze Opatrzność.

Ks. dr Krzysztof Białowas, postulator rzymski pracujący w Kongregacji ds. Świętych, rozwinął temat modlitwy jako

drogi do świętości. Powtórzył za św. Teresą od Dzieciątka Jezus: „Modlitwa jest dla mnie wzniesieniem serca, prostym spojrzeniem ku niebu, okrzykiem wdzięczności, miłości zarówno w cierpieniu, jak i w radości”. O tej szczególnej rozmowie z Panem Bogiem mówił na przykładzie świętych: Franciszka Bernardone – biedaczyny z Asyżu, tak wierzącego w potęgę miłości pochodzącej od Boga, że „cały był nie tylko modlącym się, co samą modlitwą”, na przykładzie błogosławionego Dominika Spadafora, a także św. ojca Pio, który najbardziej na świecie pragnął być dla Chrystusa świętym kapłanem, oraz mistyczki Cataliny Rivas. A wspominając o zbliżającej się beatyfikacji sługi Bożej Hanny Chrzanowskiej, przywołał słowa bł. kardynała A. I. Schustera: „Ludzie nie dają się już przekonać naszym kazaniom, lecz w obliczu świętości – jeszcze wierzą, jeszcze klękają, jeszcze się modlą. Gdy przechodzi święty, żywy czy zmarły, przychodzi ...”

Temat modlitwy błagalnej w świetle opatrności Bożej podjął ks. prof. dr hab. Jan D. Szczurek, prof. UPJPII, wskazując na jej działanie w życiu bł. Marii Angeli. Ks. dr hab. Sławomir Bukalski z Uniwersytetu Szczecińskiego, wychodząc z założenia, że człowiek z gruntu jest istotą religijną, starał się dowieść, czym zatem jest ta religijność i kiedy mo-

żemy mówić o dojrzałej religijności. Dojrzała religijność, której punktem wyjścia musi być dojrzała osobowość, nadaje cel i sens ludzkiemu życiu, kształtuje system wartości, wpływa na motywację i zachowanie, angażuje osobowość człowieka do poszukiwania i poznawania Boga. Objawem niedojrzałości religijnej – mówił ks. Bukalski – może być na przykład nastawienie współczesnego człowieka na sakramentalia, gdy bardziej dba się np. o poświęcenie mieszkania niż o życie sakramentalne.

Ks. dr hab. Robert Nęcek podjął temat zdrowia (rozumianego jako całkowity dobrostan fizyczny, psychiczny i społeczny) w przekazie pism bł. Marii Angeli Truszkowskiej. Wynika z nich troska o zdrowie sióstr, świadomość wagi serca i współczucia dla chorych, których nie zastąpi żadna instytucja oraz konieczności właściwej opieki, w tym duchowej. Tego też uczyła felicjanki w stosunku do innych osób, którymi przychodziło im się opiekować. Zachęcała do korzystania z wypoczynku: „Problem jest niezwykle ważny, gdyż osoba wypoczęta może spokojnie realizować określone dobro. Lekceważenie wypoczynku prowadzi do

przegranej w życiu. Wcześniej czy później przepracowany staje się łatwym łupem dla świata. Przegra wszystko zmęczony robieniem dobra” – mówił ks. R. Nęcek. Mowa była też o mocy modlitwy w chorobie i cierpieniu – „Przypisuję tylko modlitwie, że teraz choć cierpię bardzo, to cierpię trochę spokojniej niż zwykle” – pisała błogosławiona. W drugiej części sesji temat zdrowia, profilaktyki i właściwej opieki rozwinęli prof. dr hab. med. Kazimierz Pityński, kierownik Oddziału Klinicznego Ginekologii i Onkologii Szpitala Uniwersyteckiego w Krakowie, oraz dr med. Adam Kwinta ze Szpitala Zakonu Bonifratrów św. Jana Grandego w Krakowie.

„Konferencja *Modlitwa – zdrowie – komunikacja* dotycząca życia i działalności sióstr felicjanek jest zwykłym dowartościowaniem posługi sióstr w naszym mieście” – konkludował ks. Robert Nęcek. Doceniają ją nie tylko władze kościelne i świeckie, ale także sami mieszkańcy Krakowa. To, co robią felicjanki, świetnie wpisuje się w mozaikę nauki społecznej Kościoła i papieża Franciszka. ■

Sesja naukowa poświęcona osobie bp. Karola Pękali z okazji 50. rocznicy jego śmierci

tekst: dk. Piotr Turek

zdjęcia: WTST

Pamięć indywidualna i zbiorowa ma wymiar nie tylko kulturotwórczy, lecz także eklezjotwórczy, co słusznie wydobywa przywołany fragment konstytucji Soboru Watykańskiego II. Próbę akademickiego podjęcia wyzwań niesionych przez współczesność stanowi m.in. organizacja sesji naukowych, które mają służyć intelektualnemu i duchowemu rozwojowi osób, przywołując twórczo w pamięci drogocenne dziedzictwo pozostawione przez dziejowe autorytety. Wśród wielu osób wpisujących się na dobre w historię diecezji tarnowskiej były takie, które odznaczały się zaangażowaniem nie tylko w sprawy lokalne, lecz także w te na wyższym szczeblu – krajowym i międzynarodowym, wyrażonym w zakresie tych form aktywności, których cele służyły całemu Kościołowi powszechnemu. Niewątpliwie taką postacią był bp Karol Pękala (1902–1968).

Wydział Teologiczny Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, Sekcja w Tarnowie, zorganizował 5 marca 2018 r. sesję naukową poświęconą osobie bp. Karola Pękali z okazji 50. rocznicy jego śmierci. Wydarzenie to odbyło się w Auli im. św. Jana Pawła II Wyższego Seminarium Duchownego w Tarnowie o godz. 16.00, zaś spotkanie prowadził ks. dr hab. Ireneusz Stolarczyk, prof. UPJPII. Otwarcie sesji przypadło w udziale Wielkiemu Wicekanclerzowi UPJPII – bp. dr. Andrzejowi Jeżowi, który dokonując syntetycznego wydobywania najważniejszych dzieł życia bp. Pękali, położył szczególny akcent na jego zmyśle organizacyjnym uwidocznionym w działalności charytatywnej w obliczu II wojny światowej, w atmosferze powszechnego rozprężenia komunikacyjnego i deficytu ekonomicznego. Jednocześnie wyraził nadzieję, że powstanie historycznych opracowań biskupów diecezji tarnowskiej stanowiłoby cenny wkład w pogłębianą świadomość tożsamości wiernych Kościoła, który jest w Tarnowie, oraz wkład w świadomość aksjologiczną, która w myśl starożytnej zasady *verba docent exempla trahunt* (słowa uczą, przykłady pociągają) może budować etos ich chrześcijańskiego życia.

Pierwszym prelegentem był ks. dr Jacek Soprych, wykładowca historii Kościoła, pracownik UPJPII, który wyeksponował historyczny wymiar posługi biskupa pomocniczego w diecezji tarnowskiej, co szczegółowo oddaje tytuł prelekcji *Karol Pękala – biskup pomocniczy diecezji tarnowskiej 1946–1968*. Ks. Soprych zawarł w swoim wystąpieniu m.in. spectrum funkcji, które odpowiedzialnie i skutecznie podejmował „jałmużnik diecezji tarnowskiej”, a były to: dyrektor Caritasu, Akcji Katolickiej, Instytutu Kultury Religijnej.

Ks. prof. dr hab. Bogdan Stanaszek, również pracownik UPJPII, podjął następującą tematykę *Sytuacja Kościoła w Polsce w latach 50. i 60. XX wieku*. Przedmiot wystąpienia

obejmował kontekst działalności bp. pomocniczego diecezji tarnowskiej, wydobywając totalitarne uwikłanie władzy komunistycznej w Polsce, szczególnie wymierzonej w Kościół katolicki, gdzie m.in. dzieła podejmowane przez bp. Pękalę znamionowały o heroicznym nieraz decyzjach, które towarzyszyły mu w trosce o biednych, o więźniów.

Prodziekan Wydziału Teologicznego, Sekcja w Tarnowie, ks. dr Leszek Rojowski skupił się na charytatywnym wymiarze posługi dyrektora Caritasu, wykorzystując bogatą prezentację multimedialną *Caritas w działalności biskupa Karola Pękali*, obrazującą zakres i skutki posługi i odwołującą się równocześnie do hasła biskupiego Karola Pękali *Christo in pauperibus*. „Chrystusowi w ludziach ubogich” – to, jak się wydaje, horyzont motywacji i celów wcielanych w życie przez tarnowskiego apostoła miłosierdzia. Uwidacznia się to w jego trosce, która materializowała się następująco: „W czasie II wojny światowej bp Pękala organizował pomoc dla osadzonych w tarnowskim więzieniu. Było tam wówczas ok. 2 tys. więźniów politycznych. Bp Pękala tak zorganizował pomoc, by codziennie dowozić im gorącą zupę. Raz w tygodniu osadzeni dostawali też od diecezjalnej «Caritas» 2 kg chleba, a trzy razy w roku porcję mięsa. Na to wszystko zgodzili się Niemcy”. Na niedosyt prelekcji wskazywał fakt, iż w charytatywne zaangażowanie tegoż biskupa wpisuje się jego praca doktorska poświęcona tej tematyce, a która pod względem aktualności nie ustępuje pola współczesnym publikacjom. Ta swoista redukcja jest zrozumiała, ponieważ ks. Rojowski podjął w temacie prelekcji „działalność”, czyli element „actio”, a nie twórczość bp. Pękali, co jest naturalne ze względu na konieczność zwięzłego ujęcia tematu. Być może jednak ten niedosyt będzie stanowił przyczynek do twórczego wydobywania tej pracy, popularyzując jej treści.

„Vota” biskupa Karola Pękali i biskupa Michała Blecharczyka w ramach przygotowań do II Soboru Watykańskiego – to kolejne wystąpienie, które ks. dr hab. Janusz Królikowski, prof. UPJPII, skutecznie i interesująco streścił, wydobywając najistotniejsze wątki wkładu wspomnianych biskupów pomocniczych diecezji tarnowskiej w wydarzenie soborowe. Wśród nich m.in. postulaty dotyczące statusu bp. pomocniczego (ma być dla diecezji, a nie dla biskupa diecezji), teologii stworzenia albo dotyczące stroju duchownego – aby kapłan ubierał ów strój w czynnościach liturgicznych, zaś w innych okolicznościach był w stroju świeckim. Może to stanowić ciekawy punkt zapalny do dyskusji dla zbliżającego się V Synodu Diecezji Tarnowskiej (rozpoczęcie 21 kwietnia 2018 r.), niekoniecznie negatywnie ujmując obecność stroju duchownego w przestrzeni publicznej, lecz w kontek-

ście konieczności stroju „długiego” (sutanna) na katechezie, kontestując dopuszczalność stroju „krótkiego” (garnitur, koszula z koloratką itd.).

Pracownik Uniwersytetu Medycznego w Wiedniu, prof. dr Józefa Gądek-Węsierska, wydobyła postać, która była szczególnie związana z jej rodzicami poprzez szeroko zakrojoną organizację działalności charytatywnej, a co ujęła w temacie *Biskup Karol Pękala w pamięci współpracowników i bliskich*. Wystąpienie wspomagane prezentacją multimedialną dałoby się streścić w jednej z wypowiedzi córki współpracowników bp. Pękali: „Był to człowiek charyzmatyczny. Jak na owe czasy miał nową ideę krzewienia dzieła miłosierdzia. Uważał, że nie tylko «dawanie» ludziom potrzebującym jest istotne, ale również wzmacnianie ich pozycji przez kształcenie i uświadamianie im, że mogą los wziąć w swoje ręce”.

Wspomnienie bratanka, ks. dr. Andrzeja Pękali, to próba przekazania wiedzy na temat jego wuja z perspektywy dziecięcych, a potem kapłańskich doświadczeń. Zbiór osobistych wspomnień i rodzinnych anegdot wokół bp. Pękali poszerzył możliwość przybliżenia tej postaci audytorium, wśród których znalazły się nie tylko osoby duchowne, alumni i studenci tegoż Wydziału Teologicznego, lecz osoby ze środowiska rodzinnego oraz te, które czuły z nim duchową więź, np. udzielił im bierzmowania.

Biskup Karol Pękala w źródłach archiwalnych – to ostatnia prelekcja, którą wygłosił ks. mgr Krzysztof Kamieński,

pracownik Archiwum Diecezjalnego w Tarnowie. Ukazane zbiory archiwum na temat bp. Pękali, poprzez prezentację multimedialną, pozwoliły poszerzyć nadzieje wyrażane przez bp. Andrzeja Jeża na napisanie większej monografii dotyczącej m.in. bp. Karola Pękali, gdyż w zakres tych zbiorów wchodzi zarówno młodzieńcze notatki z wykładów, osobiste zapiski, jak i kazania wygłoszone w różnych okolicznościach.

Powyższa sesja miała na celu zarysowanie sylwetki tej szczególnej postaci, która wpisując się w dzieje Polski na arenie działalności dobroczynnej, reprezentowała diecezję tarnowską oraz dobro biednych, uwięzionych, zamieszkujących te ziemie. Ks. bp Karol Pękala jest dla diecezji tarnowskiej ważną osobą, ponieważ ukazuje on, że nie trzeba wzrastać w środowisku sprzyjającym drodze do sukcesu, dobrobytu i spełnienia. Nie trzeba być olśniewającym ekspertem od reklam i sukcesów. Nie trzeba mieszkać w centrum Nowego Yorku. Wystarczy w jego małym odpowiedniku – Siołkowej k. Grybowa, a potem w Tarnowie spełniać to, co należy do własnych obowiązków. A przy tym mieć serce wrażliwe na potrzeby innych i budować kulturę, w której szacunek dla człowieka, miłość do Boga i ojczyzny, jest czymś ważniejszym niż olśniewające reklamy i sezonowe poglądy tych ludzi, którzy kierują się cyniczną zasadą, że „cel uświęca środki”. Dobrze więc patrzeć na te piękne postaci, które można znaleźć w dziejach, a którą bez wątplenia jest bp Karol Pękala. ■

Niepodległość. Idee. Fakty. Perspektywy – ogólnopolska konferencja naukowa 21–22 maja 2018 r.

tekst: Joanna Zbroja

zdjęcia: Anna Protsyk

Sekcja Historii Mówionej Koła Naukowego Phronesis, działającego na Wydziale Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII w Krakowie, zorganizowała w dniach 21–22 maja 2018 r. ogólnopolską konferencję naukową *Niepodległość. Idee. Fakty. Perspektywy*. Było to już trzecie tego typu wydarzenie przygotowane przez jej członków, które w tym roku, dzięki podjętej problematyce, doskonale wpisało się w bogaty program obchodów 100. rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę.

Obrazy konferencyjne zostały podzielone na dwa dzienne bloki tematyczne. W pierwszym dniu wystąpienia prelegentów dotyczyły kwestii niepodległości w kontekście politycznym i koncentrowały się na omówieniu aspektów politologicznych, politycznych i prawnych. W drugim dniu rozpatrywane były zagadnienia dotyczące problemu dążenia do odzyskania niepodległości w wymiarze regionalnym. W każdym z wystąpień musiał zostać wykorzystany specyficzny rodzaj źródła historycznego, jakim była relacja

świadka rozgrywających się wydarzeń. W obu dniach przeprowadzono konkurs na najlepszy referat, podczas którego komisja oceniała poziom merytoryczny oraz wykorzystaną bazę źródłową.

W pierwszym dniu (11 referatów) triumfował mgr Mateusz Kofin (UPJPII), który wygłosił referat *XIX-wieczny spór o syntezę dziejów Polski: pesymizm vs optymizm*, drugie miejsce zajął lic. Kamil Książek (UJ) z referatem *Rynek kapitałowy II RP i jego wpływy na gospodarkę Polski międzywojennej na przykładzie Giełdy Pieniężnej w Warszawie*, trzecie zaś miejsce przypadło lic. Szymonowi Orzłowi (UJ) za referat *Mysł narodotwórcza Romana Dmowskiego a odzyskanie niepodległości przez Polskę*. W drugim dniu (12 referatów) pierwsze miejsce przypadło mgr Marii W. Knoch (Ostrołęckie Towarzystwo Naukowe im. Adama Chętnika) za referat *Wielka wojna w parafii Jednoróżec (woj. mazowieckie)*, drugie mgr. Pawłowi Fiktusowi (UWr), który wygłosił przemówienie *Akcenty niepodległościowe na łamach Gazety*

Polskiej w Brazylii w latach 1914–1917, trzecie miejsce zajął ks. mgr Mieszko Ćwiertnia, prezentując temat *Wielka wojna na Małej Ziemi*, dotyczący zagadnienia działań wojennych w podkrakowskiej Niegowici. Drugiego dnia obrad, tuż po rozdaniu nagród, odbył się także ekspercki panel dyskusyjny poświęcony zagadnieniu niepodległości i sposobowi ujmowania tego tematu przez historyków. Trzech doktorów: Marcin Jarząbek (UJ), Paweł Krokosz (UPJPII) i Konrad Meus (UP) dyskutowało o tym, jak Polacy zapatrywali się

na kwestię walki o utraconą pod koniec XVIII w. niepodległość oraz przy pomocy jakich środków o nią walczyli, a także o tym, czy współcześnie dostrzegamy dziedzictwo niewoli doby zaborów.

Ciekawe wystąpienia, grono słuchaczy wypełniające każdego dnia salę konferencyjną – podsumowując, można śmiało stwierdzić, iż dwudniowe majowe spotkanie poświęcone pamięci o trudnej drodze do odzyskania niepodległości przez Polskę w 1918 r. okazało się dużym sukcesem. ■

Profesorowie i studenci z Ruhr-Universität Bochum na UPJPII w Krakowie

tekst: ks. Jan Dziedzic

zdjęcia: Jerzy Snopiński

W dniach od 14 do 19 maja 2018 r. na UPJPII w Krakowie przebywali profesorowie i studenci z Uniwersytetu Ruhry w Bochum. Nasza naukowa współpraca trwa już 36 lat, a na jej dorobek składają się liczne międzynarodowe konferencje, wykłady w ramach programu Erasmus+ oraz publikacje naukowe. W czasie ostatniego naszego pobytu na Uniwersytecie Ruhry, w którym wzięła udział 20 osobowa delegacja z Polski, punktem kulminacyjnym było sympo-

zjum na temat migracji.

Pierwsze dwa dni pobytu w Polsce to polsko-niemieckie dni katechetyczne, w następnych dniach zaplanowano międzynarodową konferencję oraz zwiedzanie Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau wraz ze spotkaniem w Centrum Dialogu i Modlitwy w Oświęcimiu.

Dni katechetyczne poruszały problematykę nauczania religii w Polsce i w Niemczech. Poprowadzili je, wraz ze

swoimi współpracownikami, ks. prof. Tadeusz Panuś i prof. Bernhard Grümme. Zajęcia odbywały się w pierwszym dniu w szkole podstawowej i wiązały się z hospitacjami, dzień drugi miał charakter konferencyjny i obejmował wykłady oraz dyskusję wokół zaprezentowanych polsko-niemieckich wystąpień. Ogólnie rzecz biorąc, podjęty projekt koncentrował się zarówno na aspektach koncepcyjnych, jak i praktycznych edukacji religijnej w obu krajach.

Międzynarodowa konferencja na temat *Kościół wobec osób wykluczonych – Die Kirche gegenüber den Ausgeschlossenen. Refleksja pastoralnoteologiczna* zgromadziła około 130 uczestników, w tym 20 studentów i doktorantów oraz 110 seniorów. W sesji przedpołudniowej podjęto takie tematy, jak: *Pokonywanie wykluczenia społecznego jako zobowiązanie dla społecznej doktryny Kościoła* (prof. Joachim Wiemeyer, Ruhr-Universität), *Islam i chrześcijaństwo. Przykłady wyłączenia i włączenia do edukacji religijnej* (prof. Bernhard Grümme, Ruhr-Universität), *Przyjęcie wykluczonych do wspólnoty zbawienia na przykładzie Dz 15, 1–35* (prof. Krzysztof Bieliński CSsR, Papieski Uniwersytet Laterański).

Sesja południowa składała się z następujących wystąpień: *Kościół wobec wykluczonych przez starość* (ks. prof. Jan Dziedzic, UPJPII), *Marginalizacja osób niepełnosprawnych w życiu wspólnotowym Kościoła* (ks. prof. Dariusz Lipiec, KUL), *Chrześcijańskie towarzyszenie wykluczonym przez uwięzienie* (ks. prof. Zbigniew Zaremski, UMK),

Stygmatyzacja chorych psychicznie i próby przeciwdziałania (ks. dr Jan Klimek, UPJPII).

W sesji popołudniowej wygłoszono referaty o wykluczeniu w kościelnej posłudze słowa (ks. prof. Henryk Sławiński, UPJPII) oraz o towarzyszeniu jako metodzie wsparcia wykluczonych społecznie (ks. prof. Andrzej Pryba, UAM). Gość z Holandii, biorący również udział w tej sesji, ks. dr. Filip de Rycke, Sint-Janscentrum, z „s-Hertogenbosch, swój wykład zatytułował *Wprowadzić obcych w miłość Ojca*. Pragnienie Apostoła Pawła w Liście do Rzymian.

W piątek (18 maja) studenci, zarówno z Niemiec, jak i z Polski, udali się do Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu. Zwiedzanie pozostałości po byłym niemieckim nazistowskim obozie koncentracyjnym Auschwitz-Birkenau trwało ponad trzy godziny. Podsumowania, w Centrum Dialogu i Modlitwy, dokonał ks. dr Manfred Deselaers.

Trzeba zaznaczyć, że poza realizacją wyznaczonego wcześniej planu zajęć, związanego z realizacją programu katechetycznego-teologicznego oraz historycznego, odbyło się wiele nieformalnych spotkań. Zwiedzanie starego miasta, kościołów i muzeów oraz sam klimat średniowiecznego Krakowa zrobiły na studentach z Niemiec bardzo duże wrażenie. Dowodem na to są choćby proste słowa: „*Krakau ist wirklich schön*” (Kraków jest rzeczywiście ładny). ■

W poszukiwaniu fundamentów Nauk o Mediach – konferencja naukowa w Polskiej Akademii Umiejętności z udziałem pracowników IDiKS UPJPII w Krakowie

tekst: dr Klaudia Cymanow-Sosin

Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII w Krakowie wraz z Wydziałem Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii UW, a także Komisją Medioznawczą Polskiej Akademii Umiejętności i Towarzystwem Studiów Dziennikarskich zorganizowali ogólnopolską konferencję, która odbyła się 20 marca 2018 r. w PAU. Tematem przewodnim był namysł nad fundamentami, na jakich osadzone zostały nauki o mediach.

Konferencja rozpoczęła się powitaniem gości przez grono organizatorów, wśród których znaleźli się: prof. dr hab. Kazimierz Wolny-Zmorzyński – przewodniczący, prof. dr hab. Janusz W. Adamowski, ks. dr hab. Michał Drożdż, prof. UPJP II, prof. dr hab. Maciej Kawka, dr Klaudia Cymanow-Sosin oraz mgr Bernadetta Cich – sekretarz konferencji. Prof. dr hab. Andrzej Mączyński, członek krajowy czynny PAU opowiedział o miejscu, w którym odbywała się konferencja, a także o historii Polskiej Akademii Umiejętności oraz obecnie podejmowanych działaniach naukowych. Uczonych i licznie zgromadzonych studentów powitali: prof. dr hab. Janusz Adamowski, dziekan

Wydziału Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii UW, który określił pola, jakie domagają się pogłębionego namysłu, ks. dr hab. Michał Drożdż, prof. UPJPII, dyrektor Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII w Krakowie przypomniał, iż media stały się kluczowym pojęciem łączącym w jeden kompleks zagadnień problematykę dotyczącą człowieka, społeczeństwa, techniki, kultury, historii itp., współtworząc w ten sposób nową przestrzeń życia człowieka: mediosferę.

Tę część konferencji, której przewodniczył ks. dr hab. Michał Drożdż, prof. UPJPII, stanowiły wystąpienia związane z zagadnieniami ogólnymi, dotyczącymi nauk o mediach. Prof. dr hab. Kazimierz Wolny-Zmorzyński (UPJPII) przedstawił autorską propozycję genologiczną, określając ją jako mapę nauk o mediach. Prelegent wspominał, iż za twórców nauk o mediach, czy medioznawstwa i nauk o komunikowaniu, tradycyjnie uważają się politolodzy i socjologowie. Jak jednak stwierdził: „Odnoszę wrażenie, że niestety tę palmę pierwszeństwa należy im odebrać i przyznać ją – czy to się komu podoba, czy nie – właśnie filologom”. Po nim

głos zabrał prof. dr hab. Jerzy Jastrzębski (UPJPII), który określił tradycje i główne nurty badań nad publicznością mediów mimo zastrzeżenia zacytowanego za Brunonem Ollivierem, który stwierdził, iż konstruowanie teoretycznego „schematu oddającego sytuację komunikacyjną” jest zadaniem w podobnym stopniu atrakcyjnym, co niewykonanym. Na zakończenie tej części konferencji wystąpiła dr hab. Krystyna Doktorowicz, prof. UŚ, która przypomniała kryteria naukowe w przyznawaniu uprawnień do nadawania stopni naukowych w dziedzinie nauk o mediach.

Drugą część konferencji stanowił prowadzony przez ks. dr hab. Michała Drożdża, prof. UPJPII, i red. Bernadette Cich (UPJPII) panel dyskusyjny z udziałem twórców dyscypliny i czołowych polskich medioznawców: prof. dr hab. Iwony

go wyraz można było znaleźć w wystąpieniach prof. dr hab. Wiesława Godzica, a przede wszystkim prof. dr hab. Jacka Sobczaka. Jak stwierdził ks. dr hab. Michał Drożdż: „Im młodsza jest jakaś dyscyplina, tym większe jest spektrum opinii i ocen dotyczących jej przedmiotu badań, metodologii, granic poznawczych teorii, paradygmatu itp.”. Po krótkiej przerwie o problemach nauk o mediach, w części konferencji prowadzonej przez ks. prof. dr hab. Wojciecha Misztala (UPJPII), debatowali: ks. dr hab. Robert Nęcek, prof. UPJPII, opisując nauki o mediach w aspekcie interdyscyplinarności, prof. em. dr hab. Wojciech Furman (UR), który przedstawił *Krótki przegląd strachów medialnych: od pozornej wiedzy do komory pogłosowej i nadmiaru informacji*, następnie dr hab. Jan Kreft (UJ), który sformułował uwagi o przedmio-

Hofman (UMCS); prof. dr hab. Janusza Adamowskiego (UW); prof. dr hab. Wiesława Godzica (USWPS); prof. dr hab. Marka Jabłonowskiego (UW) oraz prof. dr hab. Jacka Sobczaka (USWPS). W części konferencji zatytułowanej *Od fundamentów do metodologii* nie brakło głosów wspierających dążenia do usankcjonowania standardów i wyodrębnienia specyficznych cech nauk o mediach i komunikacji społecznej, czego orędownikami byli przede wszystkim prof. dr hab. Iwona Hofman, prof. dr hab. Janusz Adamowski i prof. dr hab. Marek Jabłonowski. Nie brakło również zwolenników poglądu o braku konieczności takich działań, cze-

cie formalnym i materialnym nauki o mediach *Na algorytmicznych polach post(mediów – humanizmu – konwergencji)*. Po nich swoimi spostrzeżeniami na temat „utopii interdyscyplinarizmu” i rozproszenia teorii w kontekście problemów badawczych podzielił się z publicznością prof. dr hab. Maciej Kawka (UJ), a referując *Współintencjonalność – mutualizm – zaufanie. O warunkach możliwości zdarzeń komunikacyjnych* mówiła dr hab. Beata Sierocka, prof. DSW z Wrocławia. Jako ostatni w tej części spotkania głos zabrał ks. dr hab. Andrzej Adamski, prof. WSiIZ z Rzeszowa, który zaprezentował temat *Interdyscyplinarność, transdyscyplinar-*

ność, multidyscyplinarność, metadyscyplinarność. Jaka perspektywa metodologiczna w naukach o mediach? Po panelu i tej części konferencji odbyła się dyskusja z udziałem publiczności.

Następną część konferencji, zatytułowaną *Metodologia*, poprowadził prof. dr hab. Maciej Kawka. Jako pierwszy głos w niej zabrał prof. dr hab. Tomasz Mielczarek (UJK), który zainteresował zgromadzonych tematem *Przedmiot i metodologia badań prasoznawczych*. Po nim głos zabrały kolejno: dr Monika Białek (UG), która przedstawiła prolegomenę do radioznawstwa, prof. dr hab. Maria Lizisowa (UPJPII) z referatem *Język w mediach jako przedmiot badań medioznawczych* i odniesieniem do publikowanej od lat serii konferencyjnej „Etyka mediów”. Po jej wystąpieniu głos za-

W następnej kolejności miały miejsce wystąpienia związane przede wszystkim z komunikacją wizerunkową, promocją, reklamą i marketingiem medialnym. O przestrzeni nowych metod badawczych mówiła dr Alicja Waszkiewicz-Raviv (UW), która przedstawiała z punktu widzenia odbiorcy perspektywę medioznawstwa w świetle rozwoju metodologii biometrycznych. O tychże metodach pomiaru, związanych z m.in. biometrią (takich jak statyczne i dynamiczne badania eye-trackingowe, badania psychogalwaniczne, czy VOPAN Marketing Research), ale także o szeregu innych metod, które czerpią z tradycji wielu nauk w dwuczęściowym wystąpieniu zatytułowanym *Projektowanie i badanie komunikowania wizerunkowego na przykładzie przekazów reklamowych* mówiła dr Klaudia Cymanow-Sosin (UPJPII),

brał ks. prof. dr hab. Wojciech Misztal (UPJPII), udzielając odpowiedzi na temat kwestii odrębności i metodologii nauk o mediach z perspektywy teologicznej, oraz na koniec dr Dorota Narewska (UPJPII), wypowiadając się na temat miejsca teologii w naukach o mediach.

Podsumowując część konferencji, związaną z metodologią w naukach o mediach, poprowadził współorganizator konferencji ks. dr hab. Michał Drożdż, prof. UPJPII. Jako pierwsza głos zabrała dr Izabela Bogdanowicz (UW), prezentując swoje oceny na temat badania kształcenia w zawodzie dziennikarskim i jego miejsca w medioznawstwie.

prezentując także zebranym zgromadzony materiał filmowy. Po niej głos zabrał ks. dr Krzysztof Stępiak (AH Pułtusk), próbując dowodzić istnienia reklamy religijnej na podstawie prowadzonych badań i poszukując dla niej miejsca w naukach o mediach. Kolejne wystąpienia dotyczyły badań nad przestrzenią radia. Pierwsza z prelegentek, dr Aneta Wójciszyn-Wasil (KUL), wygłosiła referat nt. pragmatyki dziennikarskiej w naukach o mediach na przykładzie Radio Studies, zaś z perspektywy praktyka wypowiedziała się red. Ewelina Andrzejewska. Spotkanie zakończyło się dłuższą – także ze względu na fakt, iż ta część konferencji stanowiła

ostatni punkt programu – dyskusją z żywym udziałem prelegentów, przede wszystkim prowadzącego tę część obrad ks. dr. hab. Michała Drożdża, prof. dr. hab. Wiesława Godzica, dr Klaudii Cymanow-Sosin, dr Anety Wójciszyn-Wasil oraz red. Bernadetty Cich i prof. dr. hab. Kazimierza Wolnego-Zmorzyńskiego, którzy – zamykając ją – podsumowali także

cały dzień obrad i podziękowali za wszystkie interesujące głosy w dyskusji. Refleksje te, jak z nadzieją sądzą organizatorzy, pozwolą naukom o mediach jeszcze mocniej ugruntować się jako odrębnej dziedzinie z wyraźnie nakreśloną metodologią. Przetawione referaty zostaną opublikowane, jako pokłosie konferencji, w najbliższej przyszłości. ■

Największy w Polsce kongres profesjonalistów PR

tekst: IDiKS

Pracownicy IDiKS UPJPII wzięli udział w sesji naukowej, która miała miejsce podczas Kongresu Profesjonalistów PR 2018 w Rzeszowie. Odbywała się ona równoległe z sesją praktyczną drugiego dnia Kongresu – 20 kwietnia w hotelu Hilton Garden Inn w godzinach 9.00–14.00. Wśród prelegentów znaleźli się: ks. dr hab. Michał Drożdż, dyrektor IDiKS UPJPII, dr Klaudia Cymanow-Sosin, z-ca dyrektora IDiKS oraz prof. Kazimierz Wolny-Zmorzyński, a na prawach uczestnika udział wzięła także dr Katarzyna Drąg, z-ca dyrektora IDiKS.

Tematem głównym kongresu było poszukiwanie panaceum na sytuacje kryzysowe w mediach, w związku z czym pojawiły się takie zagadnienia, jak: „Kryzysy” w mediach społecznościowych – realne zagrożenie, konsekwencje czy burza w szklance wody? (dr hab. Monika Kaczmarek-Śliwińska, UW), Kryzys sportowca kryzysem polityka. Przypadek braci

Zielińskich (Katarzyna Kopeć-Ziemczyk, rzecznik prasowa Ministerstwa Sportu i Turystyki, doktorantka UW), Model pola diagnostycznego jako element wsparcia w wizerunkowych sytuacjach kryzysowych (dr hab. Dariusz Tworzydło, UW, Przemysław Szuba, EXACTO sp. z o.o.), Stygmatyzacja medialna public relations. Analiza sposobów przedstawiania PR w polskich tygodnikach opinii w latach 2011–2016 (dr Łukasz Przybysz, UW), Nie tylko wizerunek. Jakie zagrożenia dla organizacji niesie kryzys medialny? (Urszula Podraza, UJ), Media IV RP i public relations (dr Paweł Kuca, UR), Inicjatorzy, obserwatorzy, wybawcy i beneficjenci – konteksty medialnych kryzysów wizerunkowych (dr Klaudia Cymanow-Sosin, UPJPII), Komunikacja kryzysowa na podstawie Domu Thumaczeń SOWA po upadku dużego i kompleksowego projektu unijnego (Ewa Rogozińska, międzynarodowy ekspert z zakresu komunikacji międzykulturowej i etyki w biznesie),

Etyczne standardy public relations a wizerunek i praktyka PR-u (ks. dr hab. Michał Drożdż, prof. UPJPII), *Skąd się biorą kryzysy wizerunkowe? Uwarunkowania semiotyczne i dyskursywne* (dr Karina Stasiuk-Krajewska, SWPS Wrocław), *Dekalog kłamcy, czyli jak produkować fake newsy* (Michał Raszka, Grupa PRC), *Obraz kryzysu dobrych obyczajów w fotografii dziennikarskiej* (prof. dr hab. Kazimierz Wolny-Zmorzyński, UPJPII), *Badania satysfakcji klientów jako element wsparcia wizerunkowego* (dr Robert Dankiewicz, PRz, dr hab. Dariusz Tworzydło, UW, Marek Zajic, EXACTO sp. z o.o.) oraz *Najważniejsze problemy w komunikacji administracji samorządowej z mediami* (dr

Izabela Bogdanowicz-Piesik, UW).

Prelegenci prowadzeni przez prof. Janusza Adamowskiego (UW) podjęli następujące kwestie: Jak przygotować się do kryzysu? Czy można przekuć go w sukces? Dlaczego strategia komunikacyjna na wypadek trudnych sytuacji powinna być standardem w każdej firmie? Na te i wiele innych pytań udzielili odpowiedzi prelegenci XVIII Kongresu Profesjonalistów Public Relations, który w tym roku zgromadził ponad 300 uczestników, w tym grono badaczy, którzy tematyką PR zajmują się w obrębie badań naukowych. ■

Koło Naukowe Komunikacji Wizerunkowej UPJPII podczas ogólnopolskiej konferencji – *Włącz się na PR*

tekst: IDiKS

24 kwietnia 2018 r. w Krakowie miało miejsce spotkanie pasjonatów public relations i marketingu podczas przygotowanej, w głównej mierze przez studentów KNKW będących członkami Stowarzyszenia PR ON, ogólnopolskiej konferencji *Włącz się na PR*.

Była to okazja, by pod okiem specjalistów z dziedziny PR pogłębić swoją wiedzę na temat komunikowania wizerunkowego. Spotkanie okazało się także przestrzenią popularyzowania wiedzy z zakresu public relations i dziedzin pokrewnych, między innymi reklamy.

W trakcie półgodzinnych bloków tematycznych wystąpili pr-owcy oraz eksperci z dziedziny marketingu i reklamy, mówiąc o nowoczesnych technikach i narzędziach wykorzystywanych w branży. Publiczność miała możliwość wzięcia aktywnego udziału w przebiegu konferencji za sprawą platformy networkingowej oraz konkursów z nagrodami.

Pomiędzy wykładami odbyła się także dyskusja panelowa, w której czynny udział wzięli zarówno prelegenci, jak i uczestnicy.

Wśród prelegentów znaleźli się:

Jonasz Wiercioch (*Przekręć, poliz, zamocz, czyli meandry komunikacji z millenialsami*);

Klaudia Cymanow-Sosin (*Komunikacja reklamowa w stanie rozproszonej uwagi – perspektywa ekonomii percepcji*);

Urszula Podraza (*Spokojnie, to tylko kryzys – komunikacja kryzysowa*);

Robert Tarnowski, Marcin Kuchno (*Wideo na YouTube czy artykuł w dzienniku? Kilka słów o roli influence marketingu w Public Relations*);

Wojciech Szymański (*Najnowsze trendy w e-marketingu*);

Jakub Müller (*Szybciej, taniej, ale czy lepiej? O tym, że*

rozwój technologii „marketingowych” przyspiesza, a klient zostaje taki sam);

Łukasz Zając (5 elementów istotnych w sprzedaży usług PR);

Bartłomiej Szczepaniak (Mindset marketera: Jak łączyć kreatywność z analityką, by zdobyć przewagę w nowej erze marketingu);

Anna Raimann (Strategia social media - dlaczego jest

taka ważna i jak ją stworzyć?);

Magdalena Tokaj (10 wskazówek, jak dobrze zmierzyć efekty działań PR);

Dawid Palen (Let's Brand Together, czyli porozmawiajmy o Twojej marce).

Wydarzenie było, jak podkreślają organizatorzy, „prawdziwą gratką dla miłośników nowoczesnego PR-u oraz adeptów tego zawodu”. ■

4. Filozofia w Górach

tekst: Jakub Synowiec

Doroczna konferencja naukowa studentów, doktorantów i pracowników UPJPII *Filozofia w Górach* odbyła się już po raz czwarty w dniach 11–13 maja w Kościelisku. Zgodnie z tradycją spotkanie miało nie tylko charakter naukowy, ale również formacyjny, turystyczny i towarzyski. Zdobyliśmy razem niezłą górkę, odbyliśmy wiele ciekawych rozmów, uczestniczyliśmy codziennie we Mszy św., poznaliśmy się lepiej i mogliśmy odczuć, że Wydział Filozoficzny UPJPII to wspólnota, w której czujemy się bardzo dobrze.

Kulminacyjnym punktem była konferencja naukowa, która pierwszy raz miała charakter międzynarodowy. Ponad połowę referatów wygłoszono w języku angielskim i w nim też toczono większość dyskusji.

Spotkanie było bardzo udane i trzy dni szybko minęły. Już teraz zapraszamy studentów, doktorantów i pracowników naukowych Wydziału Filozoficznego UPJPII na 5. edycję konferencji, na wiosnę 2019. Kultuwujmy tę tradycję! ■

ERASMUS

tekst i zdjęcia: ks. Grzegorz Godawa

Program Erasmus+ jest jak klucz, który pasuje do drzwi wielu ważnych uczelni w Europie. Ten klucz pomógł mi otworzyć drzwi do Uniwersytetu w Dobrecenie, najstarszej uczelni wyższej na Węgrzech. Założona w XVI w., obecnie umożliwia kształcenie się 26 000 studentów. Wydział Edukacji Dziecka i Dorosłego, szczególnie bliski moim zainteresowaniom, znajduje się w miasteczku Hajdúböszörmény, słynącym ze wspaniałych kąpielisk. Tam też spędziłem ostatnie dni kwietnia, rozkoszując się wspaniałą wiosną i węgierską kuchnią. Jednak najważniejszym wymiarem tego wyjazdu było spotkanie z ludźmi zainteresowanymi pedagogiką, Polską, Krakowem i naszym uniwersytetem. Mogłem się przekonać, że rzeczywiście „Lengyel – Magyar, két jó barát” („Polak – Węgier, dwa bratanki”) nie tylko do szablki i szklanki, ale także w trosce o dobro dziecka.

Wykłady i ćwiczenia, które przeprowadziłem, były próbą ukazania skrawka dorobku polskiej pedagogiki. Spotkały się z zainteresowaniem, zwłaszcza poruszone w nich zagadnienia tanatopedagogiczne. Miałem okazję zapoznać się z funk-

cjonowaniem placówek edukacyjnych na Węgrzech, a także wymienić się doświadczeniami ze studentami z Wielkiej Brytanii, którzy w tym czasie również gościli w kampusie. Głęboko w pamięć zapadła mi rozmowa z dziekanem Wydziału Edukacji Dziecka i Dorosłego, który jest bardzo otwarty na poszerzenie współpracy z naszym uniwersyte-tem. Ważne były także rozmowy, które przeprowadziłem z pracownikami wydziału. Mam nadzieję, że wkrótce zaowocują publikacjami.

Wśród czytających ten tekst są zapewne osoby, które zastanawiają się, czy warto skorzystać z oferty Erasmus+, czy sobie poradzą, albo czy Węgry to odpowiedni kierunek? Na wszystkie te pytania odpowiedź musi dać sobie każdy sam, niemniej ze swej strony chcę zachęcić wszystkich wahających się do przeżycia takiej sympatycznej i rozwijającej przygody. O erasmusowski klucz wciąż się można ubiegać, a pierwsze kroki trzeba skierować do naszego Centrum Naukowo-Badawczego i Współpracy Międzynarodowej. Po tej wizycie wszystko stanie się prostsze! ■

Staż w ramach programu Erasmus+ – Ośrodek Dokumentacji i Studium Pontyfikatu Jana Pawła II w Rzymie

Ciepłe wspomnienia praktyk we Włoszech

tekst: Maria Sochacka

Jestem doktorantką Uniwersytetu Papieskiego im. Jana Pawła II w Krakowie na Wydziale Teologicznym. Latem w ramach programu Erasmus+ miałam możliwość podjąć praktyki dwumiesięczne w Ośrodku Dokumentacji i Studium Pontyfikatu Jana Pawła II w Rzymie. W czasie praktyk zajmowałam się opracowaniem książek, oprócz tego napisałam kilka artykułów. Dla mnie niezwykle cenną szansą był dostęp do księgozbiorów związanych z osobą Jana Pawła II.

To był piękny czas, bardzo dla mnie ważny, ponieważ działalność Ośrodka jest związana z osobą Jana Pawła II, który prowadzi mnie w życiu i jest mi tak bliski, jak prawdziwy ojciec... Zwiedzając muzeum, mogłam przybliżyć się do osoby wielkiego świętego: rzeczy osobiste Jana Pawła II otwierają zasłonę ludzkich cech, przyzwyczajają papieża, podziękowania za uzdrowienia i in. łaski są świadectwem cudów dokonywanych jeszcze za życia świętego. Jego wielkość, zarazem jakaś ludzka prostota, a nade wszystko otwartość na Boga sprawiała, że Boża miłość poprzez Niego

dotykała serc ludzi z różnych krańców świata...

Podczas rozmowy z księdzem dyrektorem miałam okazję dowiedzieć się o szczegółach założenia Fundacji Jana Pawła II. Te informacje były dla mnie kolejnym świadectwem serdeczności Jana Pawła II i w jakiejś chwili pomyślałam, że bez względu na to, iż Jan Paweł II nie żyje – miłość, którą On darował światu, wciąż trwa i daje owoce. Fundacja jest jednym z jej wyrazistych przejawów, która umożliwia podjęcie studiów wielu studentom z całego świata.

Moim zdaniem działalność ośrodka to bardzo ważna misja dla świata, by przekazywać dziedzictwo wielkiego świętego, który swoim życiem pokazał wszystkim, że dobro zwycięża, że miłość jest najsilniejsza... Serdeczne chciałam podziękować pracownikom Centrum Naukowo-Badawczego i Współpracy Międzynarodowej UPJPII za serdeczność, poparcie, doradzanie w sprawach dotyczących praktyk w Rzymie. Dzisiaj praktyki wywołują w moim sercu ciepłe wspomnienia, jestem bardzo wdzięczna Bogu za ten czas. ■

Praktyki absolwenckie Erasmus+ – Museo Diocesano di Monreale, Sycylia, Włochy 2017/2018

tekst: Aleksandra Szuba

Drugi raz skorzystałam z udziału w programie Erasmus+. Po półrocznym studiowaniu w Paryżu postanowiłam, jako absolwentka, spróbować swoich sił w pracy w muzeum. Miejszem moich praktyk było Muzeum Diecezjalne w Monreale na Sycylii. Choć większości wyspa ta kojarzy się z mafią i *Ojcem Chrzestnym*, to miłośnicy i znawcy sztuki odnajdą na niej obiekty, które przypominają o obecności kultury greckiej, bizantyńskiej czy arabskiej. Praktyki w muzeum były niezwykle bogate w nowe doświadczenia. Nauka nowego języka, poznawanie kultury, sztuki

i historii Sycylii, prowadzenie zajęć dydaktycznych z dziećmi, oprowadzanie turystów czy przygotowywanie wystawy to elementy, które niewątpliwie wpłynęły na rozwój mojego warsztatu historyka sztuki. Prócz pracy był również czas na poznawanie mieszkańców wyspy oraz odkrywanie piękna Sycylii.

Na pewno warto dać się porwać przygodzie i wyruszyć za granicę, by rozwijać swoje pasje i zainteresowania. Polecam wszystkim udział w programie Erasmus+, prócz doświadczenia można poznać wielu wartościowych ludzi i poszerzyć swoje horyzonty. ■

Dzień Rodzicielstwa Zastępczego

tekst: Anna Mazurczyk, Klaudia Dudka, Angelika Berezińska
zdjęcia: Anna Mazurczyk

Studenci I roku SUM i II roku studiów licencjackich Pracy Socjalnej UPJPII w Krakowie, we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wieliczce, zorganizowali 19 maja 2018 r. festyn z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego.

W ten sposób pragniemy docenić ludzi wielkiego serca, którzy tworzą nowe rodziny dla osieroconych i odrzuconych dzieci. To oni stają się szansą na lepsze jutro dla tych, którzy zostali pozbawieni możliwości wychowywania oraz dorastania w rodzinach biologicznych. Patrząc na ich poświęcenie, trud oraz doświadczenia dzieci, chcieliśmy podarować im trochę radości, a przy tym wzmocnić ich więzi. Dzień Rodzicielstwa Zastępczego to również święto dzieci, które otrzymały bezpieczny dom od rodziców zastępczych.

Chcieliśmy, by ten Dzień przebiegł im w miłej atmosferze, wśród życzliwych ludzi. Dlatego też w ramach wielkiego festynu zorganizowany został szereg atrakcji, między innymi malowanie twarzy, loteria fantowa, mini olimpiada sportowa, fotobudka, kącik artysty, karaoke oraz koncert zespołu Sonbird. Święto rozpoczęło się od przemówienia dyrektora Instytutu Pracy Socjalnej UPJPII w Krakowie, dr hab. Małgorzaty Dudy, prof. UPJPII, oraz dyrektora PCPR w Wieliczce, Ryszarda Zakrzewskiej-Zachwieji. Nad bezpieczeństwem uczestników czuwał ratownik medyczny z Polskiego Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych

z Krakowa, który dodatkowo przeprowadził kurs pierwszej pomocy. Całość została udokumentowana przez uniwersytecką telewizję JP2TV w formie krótkiego reportażu.

Całe wydarzenie poprzedzała zbiórka słodyczy, maskotek i książek, z których stworzyliśmy paczki dla dzieci. Razem z imiennymi dyplomami stanowiły one drobny upominek i pamiątkę uczestnictwa w festynie. Dodatkową atrakcją dla najmłodszych i ich rodziców była loteria, w której przewidziano nagrody dla całej rodziny. Miało to na celu wzmocnienie ich więzi i spędzenie wspólnego czasu m.in. w Parku Pinokio, Kopalni Soli w Wieliczce, w Muzeum Żywych Motyli w Krakowie.

Największe zainteresowanie wśród dzieci wzbudziło przede wszystkim malowanie twarzy, możliwość zrobienia zdjęć z zabawnymi rekwizytami oraz olimpiada sportowa. Zupełnie spontanicznie zrodził się pomysł organizacji karaoke, zainicjowany przez najmłodszych uczestników. Całe wydarzenie zakończyło się koncertem, podczas którego członkowie zespołu podzielili się swoimi doświadczeniami i zachęcili wszystkich obecnych do rozwijania pasji.

Niezmiernie cieszymy się, iż festyn okazał się być sukcesem, a uśmiechy widoczne na twarzach dzieci i ich rodziców wynagrodziły trud i czas poświęcony na organizację tego wydarzenia. ■

Jeremiasz w Pradze

tekst i zdjęcia: Joanna Rams

Niestety (!), jako teolodzy z UPJPII nie zdołaliśmy sprawdzić, czy prorok Jeremiasz kiedykolwiek w Pradze był. Pewnie nie. Biedny. Wiele stracił, bo miasto stare, bogate w historię jest niezwykle piękne. Ma wiele uroku – tego urbanistycznego i tego historycznego. Gdyby nie to, że jesteśmy przyszłymi teologami, powiedzielibyśmy, że to miasto zaczarowane. Ciekawe, czy to wypada?

W Pradze znaleźć można jeszcze jeden rodzaj piękna – nieuchwytny, subtelny, często dobrze ukryty. Jest to, typowe dla Czech, piękno duchowe, głębia szukania Boga. Trzeba się dobrze przyjrzeć, poznać ludzi, żeby je spostrzec i docenić. Zobaczyć rzeczywisty czeski Kościół, który nadaje prawdziwy charakter temu miastu i całemu krajowi.

Grupa „Jeremiasz” z Duszpasterstwa Akademickiego Patmos wybrała się w lutym do czeskiej stolicy. Nie mogło zabraknąć przecież postaci proroka Jeremiasza w świętej Pradze, w osobach jedenastu studentów z Krakowa. Pociągało nas wspomniane piękno. To zabytkowe Hradczany ze Złotą Uliczką, katedrą i zamkiem. Mała Strana, gdzie wędruje się, oglądając kościoły, kamieniczki i pije kawę w małych, uroczych kafejkach.

Jednak naszą ciekawość poruszał bardziej ten drugi, niewidoczny aspekt wdzięku miasta. A raczej jego mieszkańców. To właśnie było celem naszego wyjazdu. Interesowała nas teologia oraz rzeczywistość chrześcijaństwa poza granicami naszego kraju. W innym, choć nieodległym, wymiarze kulturowym.

I udało się doświadczyć zwykłego – niezwykłego prze-

żywania wiary i wierności Kościołowi. Spotkanie z wyjątkowymi Czechami zorganizowała, zaprzyjaźniona z nami, odpowiedzialna za całe nasze studenckie duszpasterstwo Patmos, s. Tereza Huspekova, rodowita Czeszka. Wizyta w Pradze została starannie przemyślana i zaplanowana tak, by zmienić nasze polskie, nieco stereotypowe, spojrzenie na wiarę naszych sąsiadów. I warto było!

Spotkań było bardzo wiele. Słuchaliśmy o początkach chrześcijaństwa w Czechach, o specyfice czeskiej teologii i powołaniu świeckich w Kościele. Czesi mają niepowtarzalny świat wiary i ciekawie było go odkryć oraz poznać. Potwierdziły to opowieści o Kościele podziemnym i trudnych czasach komunizmu. Interesujące były opowieści o życiu w zakonie żeńskim i o formacji młodych alumnów. Rozmowy ze studentami takimi jak my dotyczyły życia, codzienności i modlitwy kontemplacyjnej. Społeczeństwo czeskie nie jest ateistyczne, nie jest obojętne na Boga. Jest po prostu inne niż nasze, polskie.

Zapadło nam w serce jedno spotkanie – z bardzo wyjątkowym człowiekiem – ks. Tomaszem Halikiem. Wspomnienie tego spotkania sprawia, że ksiądz Tomasz wydaje się jednym z piękniejszych szczegółów wizerunku Pragi. Znany teolog uznaje za wymagającą swoją ścieżkę powołania. Rozmawiając z nami, dał nam taką radę: „Wyobraź sobie, – mówił każdemu z nas – że żyjesz wśród ludzi, z których absolutnie nikt nie zna Boga. Jesteś jedynym chrześcijaninem, jakiego znają, jedyną Ewangelią, jaką przeczytają. Jakiego Jezusa, jakiego Boga poznają dzięki tobie?”. ■

Spotkanie Koła Naukowe Komunikacji Wizerunkowej

tekst: Klaudia Cymanow-Sosin

Wieczorem 22 maja 2018 r. Koło Naukowe Komunikacji Wizerunkowej działające w Instytucie Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej na Wydziale Nauk Społecznych UPJPII podsumowało swoją roczną działalność, a jego aktywni członkowie spotkali się w ogrodach przy ul. Kanoniczej 9, by uczcić sukces, jaki odniosła konferencja *Włącz się na PR*, a także pozostałe działania, w które włączali się nasi studenci. Nie zabrakło rozmów o przyszłości i planów roz-

woju naszego Koła.

Wszystkim zaangażowanym w powstanie KNKW, podejmowane przez niego inicjatywy, a także koordynację tego spotkania, podziękowali: ks. dr hab. Michał Drożdż, dyrektor IDiKS, dr Katarzyna Drag, z-ca dyrektora IDiKS ds. kształcenia i Klaudia Cymanow-Sosin, z-ca dyrektora IDiKS ds. public relations. ■

Wiosna rozkwitła na uczelni wraz z kwiatami!

tekst: Izabela Witek

zdjęcia: Krzysztof Mlyczyński

Marzec przyniósł na UPJPII bukiety pięknych kwiatów dla naszych cudownych Pań. Ale też już w maju kolorowe rośliny zadomowiły się u nas na stałe. A podobno to nie koniec ekspansji kwiatów w uniwersyteckich budynkach!

8 marca wszystkie panie mogły się u nas poczuć szczególnie doceniane. Od samego rana witał je bowiem przewodniczący Samorządu Studentów – Mateusz Więcek wraz ze swoimi pomocnikami. Ale to nie było zwykłe przywitanie – każda z kobiet została obdarowana goździkami. Zapach kwiatów niósł się jeszcze przed bramą uczelni!

Na pojawienie się kolorowych roślin na stałe nie trzeba było długo czekać. Już 11 maja zdziwionych studentów

powitały na uczelni duże donice z pelargoniami i trawami ozdobnymi. Samorząd wraz z zarządem zadbał o to, aby wiosna była na uniwersytecie doskonale widoczna! „Mieliśmy na celu poprawienie nastroju studentom, którzy przychodzą rano na zajęcia” – mówi Mateusz Więcek, przewodniczący Samorządu. „W Krakowie niestety jest mało zieleni, a dużo betonu. Wyszliśmy więc naprzeciw potrzebom otoczenia się kolorami, naturą. A to dopiero początek – rewolucja, jeśli chodzi o florę na uczelni, dopiero się rozpoczyna!”

Pozostaje nam tylko czekać z niecierpliwością na kolejne niespodzianki. ■

„To tylko woda”

tekst: Klaudia Dudka, Klaudia Senderska

zdjęcia: Konrad Sikora

24 maja 2018 r., w czwartek o zachodzie słońca, student V roku Wydziału Teologii – Konrad Sikora – świętował swój jubileusz 10-lecia twórczości literackiej połączony z wieczorem poetyckim. Spotkanie odbyło się pod hasłem *To tylko woda*, które zarazem jest tytułem wydanego w 2017 r. tomiku jego poezji. Konrad Sikora pochodzi z Zawadki Rymanowskiej w Beskidzie Niskim k. Dukli. Zadebiutował na łamach „Nadwisłocza” balladą *Młodość*, a także *Rapsodem żalobnym Parze Prezydenckiej*. Publikuje m.in. w „Toposie” oraz polonijnym internetowym czasopiśmie „Recognito”, redagowanym w Paryżu. Do tej pory wydał cztery książki.

Spotkanie odbyło się w kameralnej, ale jakże sympatycznej atmosferze. Zostało ono poprowadzone przez dwójkę studentów I roku Wydziału Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Justynę Lisowicz i Mateusza Borodeńko, pod czujnym okiem opiekuna Samorządu Studentów mgr Celiny Budzowskiej. Dzięki odczytywanym fragmentom mogliśmy,

po pierwsze poznać twórczość naszego kolegi, a po drugie zastanowić się nad głębszym sensem liryki. Konrad we wspaniały sposób mówił zarówno o swoich utworach, jak i całej poezji. Podczas tego wydarzenia towarzyszył nam zapach aromatycznej kawy oraz przepysznych ciast. Po zakończeniu oficjalnej części wszyscy obecni zasypali naszego kolegę deszczem pytań, co było dowodem sukcesu spotkania.

Konrad swoimi słowami zachęcił nas do częstszego sięgania po poezję, która dzięki temu wieczorowi na pewno pozostanie na długo w naszych sercach. Zaprezentowana twórczość, która została odczytana przez studentkę IDiKS – Martynę Lewek, pozwoliła nam zatrzymać się na chwilę, oddać refleksji, czy nawet zadumie. Spotkanie zakończyło się w nadzwyczajnej atmosferze, pozostawiając w nas nutkę poetyckiej ciekawości świata.

Na koniec powtórzmy za autorem tomiku *To tylko woda*:
„Czym jest człowiek? – chciałbym powiedzieć:
– *To tylko woda* – i niczym się już nie martwić” ■

Studenckie Spotkanie Wielkanocne

tekst: Klaudia Dudka, Klaudia Senderska

zdjęcia: Krzysztof Młyński

19 kwietnia 2018 r., po raz pierwszy odbyło się spotkanie wielkanocne dla studentów zaangażowanych w działalność na rzecz naszej uczelni. Organizatorem wydarzenia był Samorząd Studentów oraz mgr Celina Budzowska, opiekunka Samorządu.

Spotkanie rozpoczęło się w auli, gdzie przewodniczący Samorządu – Mateusz Więcek – podziękował wszystkim zgromadzonym studentom i wykładowcom za wsparcie oraz trud wkładany w aktywne uczestniczenie w życiu uczelni. Mateusz wymienił nazwiska osób, które najbardziej udzielają się w wielu inicjatywach: Mateusz Rosek, Katarzyna Skoczeń, Patrycja Miś, Justyna Lisowicz, Andrzej Kryjomski, Marta Kapuściak, Monika Boczkowska, Marcin Nika, Piotr Wilk, Karolina Dzierżawska, Kamila Witalińska, Adam Płonka, Krzysztof Młyński, Renata Biała, Justyna Ślęczka, Paweł Ryndak, Paulina Szczepańska, Aleksandra Kaczor, Kinga Zeleks, Dominika Suder, Martyna Lewek, Karolina Tonn, Klaudia Dudka, Klaudia Senderska, Michał Chowaniec, Grzegorz Wnuk, Magdalena Ficoń, Daniel

Łazarski, Bogdan Wieliczko, Ela Kurowska, Żaneta Wehna, Marta Woźniak, Joanna Krzysiak oraz wielu innych.

Podczas spotkania wielkanocnego towarzyszył nam ks. dr hab. Grzegorz Godawa, rozpoczynając ten czas błogosławieństwem pokarmów. Następnie wspólnie usiedliśmy przy stole, jedząc przyrządzone potrawy. Całemu wydarzeniu towarzyszyła niesamowita atmosfera oraz niecodzienny klimat. Wspólnie spędzony czas pozostanie nam długo w pamięci, na pewno wielu z nas będzie go wspominać z uśmiechem na twarzy.

Bardzo dziękujemy mgr Celinie Budzowskiej za zaangażowanie i pomoc w organizacji całego wydarzenia oraz ks. dr. hab. Grzegorzowi Godawie, który zawsze wspiera nas swoją obecnością i dobrym słowem. ■

upjp2.edu.pl

Słuchacze Uniwersytetu Trzeciego Wieku na Drodze Krzyżowej

tekst: Zofia Podosek
zdjęcia: Teresa Partyka

Krzyż Chrystusa przyjęty z miłością nigdy nie prowadzi do smutku, lecz radości – radości z tego, że jesteśmy zbawieni i że robimy odrobinę tego, co On zrobił w dniu swojej śmierci.
Papież Franciszek, homilia z 24.03.2013 r.

Okres Wielkiego Postu jest czasem szczególnej modlitwy, zarówno osobistej, jak i wspólnotowej. Odbývają się wtedy tradycyjne nabożeństwa Drogi Krzyżowej. Stanowią one jedną z form pobożności wielkopostnej i mają pomóc w przeżywaniu tego okresu. Czternaście stacji Drogi Krzyżowej ukazuje ostatnią drogę Chrystusa na ziemi, którą szedł, znacząc ją stygmatem krwi.

Słuchacze UTW UPJPII, podobnie jak w roku ubiegłym, zorganizowali i odprawili swoją wspólnotową Drogę Krzyżową. Nabożeństwo odbyło się 15 marca 2018 r. w kaplicy akademickiej przy ul. Bernardyńskiej 3. Przewodniczył mu prodziekan Wydziału Teologicznego, a równocześnie kierownik UTW, ks. dr hab. Jan Dziejic, prof. UPJPII, który na wstępie stwierdził, że patrząc na ukrzyżowanego Chrystusa, wydawać by się mogło, iż Ten, który miał władzę nad cierpieniem poddaje się. Ale On nie obiecywał, że będziemy uwolnieni od cierpienia. Jezus powiedział: „Jeśli kto chce iść za Mną, niech się zaprze samego siebie, niech co dnia bierze krzyż swój i niech Mnie naśladuje” (Łk 9, 23).

Od pierwszej stacji, która ukazuje Jezusa skazanego na śmierć, aż po ostatnią, kiedy Jezus zostaje złożony do gro-

bu, obecni w kaplicy z przejęciem słuchali wypowiedzianych słów i aktywnie uczestniczyli w modlitwie i śpiewie intonowanych przez kapłana pieśni. Oprawę muzyczną nabożeństwa zapewnił chór słuchaczy UTW prowadzony przez mgr Alicję Wolińską.

Na zakończenie Drogi Krzyżowej ks. Jan Dziejic mówił o krzyżu i zmartwychwstaniu Jezusa. Taka też jest droga naszego życia. Musimy nieść krzyż. Nie jest on klęską, ale znakiem zwycięstwa i miłości Boga do człowieka, zwycięstwa poprzez krzyż. Uczestnictwo w Drodze Krzyżowej miało stać się umocnieniem na czas rekolekcji i Paschy. Pascha to przejście, rozwój, wewnętrzny imperatyw, który wzywa do podjęcia pracy nad sobą i zmiany życia. Jesteśmy bliżej Boga, który jest miłością, a św. Augustyn z Hippony napisał: „Gdzie Bóg jest na pierwszym miejscu, tam wszystko jest na swoim miejscu”.

Sądząc na podstawie reakcji uczestników po zakończonym nabożeństwie, Droga Krzyżowa była dla nich głębokim przeżyciem duchowym, pomagającym przygotować się do Triduum Paschalnego. ■

Słuchacze Uniwersytetu Trzeciego Wieku na Maryjnym Szlaku

tekst: Irena Szlachta

zdjęcia: Dawid Czaicki

28 października 2017 r. studenci UTW UPJPII odbyli kolejną pielgrzymkę do sanktuariów maryjnych. Wędrowanie Maryjnym Szlakiem rozpoczęliśmy w maju 2017 r. pielgrzymką do sanktuarium Matki Bożej Szkaplerznej w Czernej. Z kolei w czerwcu pojechaliśmy do sanktuarium Matki Bożej Fatimskiej na Krzeptówkach, do Parafii NMP Niepokalanej Objawiającej Cudowny Medalik w Olczy oraz do sanktuarium Matki Bożej Królowej Podhala, czczonej od wieków w Ludźmierzu.

W bieżącym roku akademickim postanowiliśmy kontynuować nawiedzanie centrów kultu maryjnego, czego efektem był wyjazd do Częstochowy, Gidel i Leśniowa. Głównym celem była wizyta u Matki Bożej na Jasnej Górze z okazji 300-lecia koronacji Jej cudownego wizerunku, ale będąc w Częstochowie jakże nie pojechać do znajdujących się w pobliżu sanktuariów: Matki Bożej Uzdrawicielki Chorych w Gidlach i Matki Bożej Patronki Rodzin w Leśniowie.

Na Jasnej Górze, pierwszym etapie pielgrzymki, uczestniczyliśmy w Eucharystii sprawowanej w Kaplicy Cudownego Obrazu, jak zwykle wypełnionej pielgrzymami, tym bardziej, że była to październikowa sobota, a więc czas szczególnie poświęcony Matce Bożej. Podczas Mszy św. wysłuchaliśmy homilii, w której przypomniano, że Maryja to nasza Królowa, ale przede wszystkim Matka stale czuwająca nad swoimi dziećmi. Przygarnia nas, wyprasza potrzebne łaski, płacze, gdy widzi, że idziemy złą drogą, a przede wszystkim wskazuje każdemu z nas drogę do dobra, która wiedzie do Zbawiciela. Maryja, sama nie mając łatwego życia, pokazała, że jeśli człowiek zaufa Bogu, to zwycięży.

Z Częstochowy pojechaliśmy do Gidel, miejscowości położonej na trasie do Radomska. Wśród trzech istniejących tam obecnie kościołów najbardziej znaną świątynią jest bazylika Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny z XVII w. Jej opiekunami są oo. dominikanie.

Historia kultu Matki Bożej we wsi Gidle sięga 1516 r., kiedy miejscowy rolnik Jan Czecek wyorał z ziemi dziewięciocentymetrową kamienną figurkę Matki Bożej z Dzieciątkiem. Rolnik schował ją w domu, ale gdy cała rodzina straciła wzrok, statuetka została wydobyta ze skrzyni, obmyta z ziemi, przeniesiona do kościoła parafialnego, a potem umieszczona w drewnianej kapliczce, wybudowanej w miejscu jej znalezienia. Wodą, która pozostała po myciu figurki członkowie rodziny Czezków obmyli oczy i odzyskali wzrok. Na pamiątkę tego wydarzenia corocznie odbywa się tzw. ką-

piółka, czyli ceremonia obmywania łaskami słynącej figurki Matki Bożej Gidelskiej w poświęconym winie.

W XVII w. wybudowano na miejscu kapliczki barokowy kościół, do którego przeniesiono cudowną statuetkę. Matka Boża Gidelska została nazwana Uzdrawicielką Chorych, gdyż zachowało się wiele świadectw potwierdzających cudowne uzdrowienia z choroby dzięki Jej wstawiennictwu.

Zaopatrzeni w „gidelskie wino” i inne pamiątki pojechaliśmy do Leśniowa, gdzie znajduje się sanktuarium Matki Bożej Patronki Rodzin.

Kult Matki Bożej Leśniowskiej związany jest z kultem Matki Bożej Jasnogórskiej. Wiedzie tędy trasa pielgrzymek podążających na Jasną Górę. Według dawnej tradycji powracający z Rusi w roku 1382 książę Władysław Opolczyk wiozł ikonę oraz figurkę Matki Bożej. Zatrzymał się wraz z drużyną w okolicy Leśniowa na odpoczynek. Zmęczeni przybycze bezskutecznie szukali wody, a był to czas wielkiej suszy na tym terenie. Książę i towarzyszące mu osoby zwrócili się w pokornej modlitwie o pomoc do Matki Bożej. Prośba została wysłuchana, bo nagle wytrysnęła woda ze źródła, które dało początek potokowi Leśniówka. W dowód wdzięczności Władysław Opolczyk zostawił drewnianą figurkę Matki Bożej w kaplicy znajdującej się przy źródle, a ikonę zabrał na Jasną Górę. W XVI w. wybudowano mury kościoła i umieszczono gotycką statuę Matki Bożej w głównym ołtarzu. W XVII w. przekazano opiekę nad kościołem oo. paulinom.

W bieżącym roku odbywały się tu uroczystości związane z 50. rocznicą koronacji Matki Bożej Leśniowskiej, czczonej szczególnie jako Patronkę Rodzin. O historii kultu Matki Bożej w Leśniowie i życiu w nowicjacie opowiedział nam brat Kacper, od września br. przebywający w Leśniowie, gdyż od 1937 r. znajduje się tu pauliński nowicjat.

Był również czas na odpoczynek i zakupy. Największym powodzeniem cieszyły się polecane leśniowskie „krówki”.

Do Krakowa wróciliśmy w godzinach wieczornych, bogatsi o nowe przeżycia duchowe i wiedzę o odwiedzanych obiektach. Słowa wdzięczności należą się organizatorowi pielgrzymki, Dawidowi Czaickiemu, za dobrze zorganizowany wyjazd. Pamiątką naszej pielgrzymki będą również dwie msze św., które zostaną odprawione w lutym 2018 r. na Jasnej Górze i Leśniowie w intencji słuchaczy naszego UTW. ■

Ks. prof. dr hab. Andrzej Witko – profesor UPJPII dyrektorem Muzeum Archidiecezjalnego Kardynała Karola Wojtyły w Krakowie

Ks. prof. dr hab. Andrzej Witko został mianowany przez metropolitę krakowskiego, abp. Marka Jędraszewskiego, dyrektorem Muzeum Archidiecezjalnego Kardynała Karola Wojtyły w Krakowie. Ks. profesor jest kierownikiem Katedry Historii Sztuki Nowożytnej w Instytucie Historii Sztuki i Kultury na Wydziale Historii Sztuki i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII w Krakowie. Jest historykiem sztuki uznawanym za jednego z najwybitniejszych w Polsce znawców sztuki hiszpańskiej.

Dotychczas, przez 25 lat, funkcję dyrektora Muzeum Archidiecezjalnego pełnił ks. dr Andrzej Józef Nowobilski, również wieloletni pracownik naukowy naszego uniwersytetu. To dzięki jego staraniom udało się odrestaurować kamienicę przy ul. Kanoniczej 19 i 21. W obu tych domach mieszkał od 1951 do 1967 r. ks. Karol Wojtyła. Ideą Muzeum jest zachowanie i prezentacja dawnej sztuki sakralnej, a także promowanie współczesnej sztuki sakralnej archidiecezji krakowskiej. ■

Ks. dr hab. Piotr Kroczek będzie pełnił funkcję Kościelnego Inspektora Danych Osobowych

Ks. dr hab. Piotr Kroczek, prof. UPJPII – mianowany przez Episkopat Polski Kościelnym Inspektorem Ochrony Danych, powołany na to stanowisko 2 maja 2018 r. podczas obrad Rady Stałej KEP na Jasnej Górze, której jednym z głównych tematów tym razem były nowe przepisy unijne dotyczące ochrony danych osobowych.

Kapłan diecezji bielsko-żywieckiej, teolog i kanonista jest doktorem habilitowanym nauk prawnych w zakresie prawa kanonicznego i doktorem nauk teologicznych w zakresie teologii ekumenicznej. Wykłada na Wydziale Prawa Kanonicznego i Wydziale Nauk Społecznych UPJPII. Zajmuje się teorią prawa i prawem wyznaniowym. Ostatnio wydał *Parafia w optyce katolickiej i luterańskiej. Studium*

teologiczno-prawne, Kraków 2017 oraz *Prawo wewnętrzne związków wyznaniowych w perspektywie organów władzy publicznej*, Kraków 2017.

„Zadaniem inspektora jest czuwanie nad tym, by dane osobowe przetwarzane przez Kościół były wykorzystywane właściwie, z zachowaniem wszelkich przepisów, które znajdują się w rozporządzeniu RODO” – tłumaczył KAI bp Artur Miziński, sekretarz generalny KEP. Kościelny Inspektor będzie także organem odwoławczym w drodze administracyjnej, gdyby dane były naruszone lub w sytuacji, gdyby ktoś uważał, że zostały one naruszone.

Gratulujemy, życząc Bożego błogosławieństwa.
/Jasna Góra /Informacje KEP/ ■

Dokładnie rok temu nowym dyrektorem Wydziału Katechetycznego Archidiecezji Krakowskiej został mianowany pracownik naukowy UPJPII – ks. dr Andrzej Kielian

Obecnie została mu powierzona także funkcja Przewodniczącego Rady Katechetycznej Archidiecezji Krakowskiej

Ks. dr Andrzej Kielian – ur. w 1977 r. w Krakowie. Święcenia kapłańskie przyjął z rąk kard. Franciszka Macharskiego w 2002 r. W latach 2004–2013 pracował na Wydziale Duszpasterstwa Dzieci i Młodzieży Kurii Metropolitalnej w Krakowie. Jest redaktorem podręczników do religii dla przedszkola i szkoły podstawowej, współautorem pomocy dydaktycznych wykorzystywanych w nauce religii. Jest również adiunktem w Instytucie Teologii Praktycznej Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, gdzie także pełni funkcję kierownika

przygotowania pedagogicznego studentów teologii. Należy do Polskiego Towarzystwa Teologicznego. Jego zainteresowania naukowe wiążą się z systemami nauczania religii w Unii Europejskiej, nowymi metodami przekazu wiedzy religijnej oraz z katechezą ewangelizacyjną. Opublikował m.in. *Modele nauczania religii rzymskokatolickiej w krajach europejskich* (2009). Obecnie pomaga w duszpasterstwie Uniwersyteckiej Kolegiaty św. Anny w Krakowie. ■

Złota struna – Grand Prix XX Jubileuszowego Ogólnopolskiego Konkursu Chórów w Niepołomicach dla Krakowskiego Chóru Żeńskiego Psalmodia

XX Jubileuszowy Ogólnopolski Konkurs Chórów „O złotą strunę...” w Niepołomicach odbywający się w dniach 14–15 kwietnia okazał się szczęśliwy dla sekcji żeńskiej chóru Psalmodia. Krakowski Chór Żeński pod dyktando Katarzyny Śmiałkowskiej wyśpiewał Złotą strunę, Grand Prix festiwalu, oraz nagrodę ufundowaną przez Burmistrza Miasta i Gminy Niepołomice Romana Ptaka. Zespół wykonał *Ave Maria* Arnolda von Brucka, *Na we-*

selum była Krzysztofa Grzeszczaka oraz prawił *Tylko w Bogu* skomponowane przez Ivana Vrublevskyiego, asystenta dyrygenta chóru Psalmodia.

Grand Prix niepołomickiego festiwalu powiększyło bogaty już dorobek nagród Krakowskiego Chóru Żeńskiego, który na wiosnę przyszłego roku wraz z sekcją męską Psalmidii – Krakowskim Chórem Męskim będzie świętował 10-lecie powstania. ■

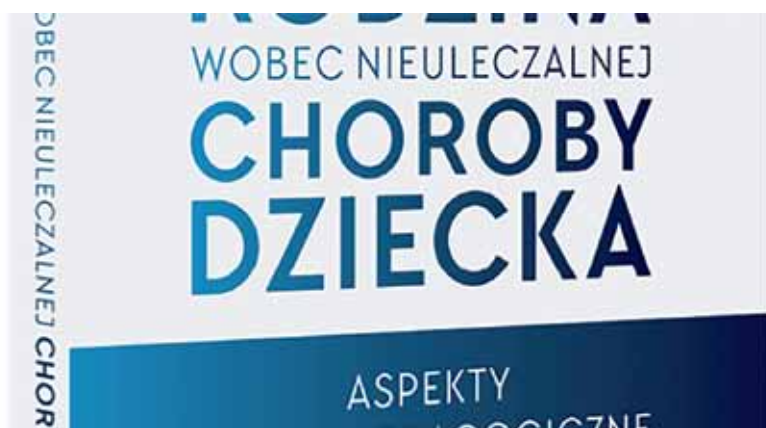
FENIKS 2018 – Nagroda dla Wydawnictwa Naukowego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

Wydawnictwo Naukowe UPJPII w Krakowie zostało docenione przez Stowarzyszenie Wydawców Katolickich i uhonorowane Nagrodą FENIKS 2018 w kategorii „Seria wydawnicza/dzieła zebrane”. Wydawnictwo otrzymało nagrodę za serię „Źródła do Dziejów Kultury Duchowej w Polsce”: *Pisma duchowe i mistyczne księdza Piotra Semenki, Boże, ku wspomnieniu memu wyrzycj.*

Godzinki staropolskie autorstwa Anny Gąsior i ks. Janusza Królikowskiego.

Galę wręczenia nagród zorganizowano w Katedrze Warszawsko-Praskiej św. Floriana. Nagrody Feniks przyznawane są przez Stowarzyszenie Wydawców Katolickich autorom książek oraz instytucjom i mediom popularyzującym religijny rynek wydawniczy. ■

Rodzina wobec nieuleczalnej choroby dziecka ks. Grzegorza Godawy NAJLEPSZĄ KSIĄŻKĄ NA WIOSNĘ 2018!

przez nie strategii codziennego życia. Badania ukazały trudne doświadczenia i emocje rodziców oraz rodzeństwa chorego dziecka pozostającego pod opieką hospicjum domowego. Problematykę tę Autor przedstawił w rozdziałach teoretycznych, wykazując

„W tegorocznej edycji finału decyzją jury plebiscytu najlepszą książką na wiosnę 2018 w kategorii Inspiracje została wyjątkowa publikacja ks. Grzegorza Godawy pt. *Rodzina wobec nieuleczalnej choroby dziecka*” (Oficyna wydawnicza Impuls).

Z recenzji prof. dr hab. Zofii Kawczyńskiej-Butrym

„Autor podjął i z powodzeniem zrealizował w ramach badań jakościowych niełatwy temat zmagania się rodzin z nieuleczalną, zagrażającą śmiercią chorobą dziecka i stosowanych przez nie strategii codziennego życia. Badania ukazały trudne doświadczenia i emocje rodziców oraz rodzeństwa chorego dziecka pozostającego pod opieką hospicjum domowego.

Problematykę tę Autor przedstawił w rozdziałach teoretycznych, wykazując się znajomością literatury przedmiotu, a pogłębił prezentacją wyników badań własnych. Ze względu na podjętą problematykę i wartość poznawczą książka jest pozycją godną polecenia. [...] Z pewnością jej odbiorcami będą pedagodzy, psychologowie kliniczni, pra-

cownicy hospicjów i wolontariusze, a także rodzice, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji opieki nad przewlekle chorym dzieckiem. [...]”

O plebiscycie:

Kilkadziesiąt książek rywalizowało w 13 kategoriach o uznanie jurorów i internautów w konkursie i plebiscycie „Najlepsza książka na wiosnę 2018”, organizowanym po raz dziesiąty przez redakcję serwisu Granice.pl. W głosowaniu oddano ponad 45 tysięcy głosów. Plebiscyt ma na celu wskazanie najbardziej interesujących premier wydawniczych minionych miesięcy. Wyboru dokonuje grono profesjonalistów zajmujących się rynkiem książki oraz – równolegle – czytelnicy, głosując za pośrednictwem strony internetowej ksiazkanawiosne.pl. ■

Mała ilustrowana Historia Kościoła Katolickiego w Polsce

ks. prof. dr. hab. Jana Szczepaniaka – relacja z prezentacji

tekst: Justyna Walicka
zdjęcia: Joanna Adamik

„To zaproszenie do myślenia o Polsce, poznawania jej przeszłości po to, by zrozumieć jej teraźniejszość oraz bardzo odpowiedzialnie i mądrze budować jej przyszłość” – mówił o nowej publikacji autorstwa ks. prof. dr. hab. Jana Szczepaniaka *Mała ilustrowana Historia Kościoła Katolickiego w Polsce* abp Marek Jędraszewski.

Arcybiskup Jędraszewski, nawiązując do słów Jana Pawła II, tłumaczył, że dzieje Polski są ze sobą powiązane na trzech płaszczyznach: jako dzieje chrześcijaństwa w Polsce, dzieje narodu polskiego i dzieje polskiej państwowości: „I stąd nie możemy się dziwić także temu, że kiedy bierzemy do ręki ten wspaniały merytorycznie i bardzo pięknie wydany egzemplarz *Historii Kościoła Katolickiego w Polsce*, to dotykamy jednocześnie nie tylko historii instytucji Kościoła w Polsce, ale dziejów polskiego narodu i polskiego państwa od początku, aż po dzień dzisiejszy” – mówił metropolita. Dodał także, że te trzy elementy tak mocno związały się

ze sobą i tak bardzo wpłynęły na naszą historię, że Polska niezwykle różni się w swoich dziejach od innych narodów europejskich. „I jestem głęboko przekonany, że ta pięknie wydana pozycja ks. prof. Jana Szczepaniaka, to [...] zaproszenie do myślenia o Polsce, poznawania jej przeszłości po to, by zrozumieć jej teraźniejszość oraz bardzo odpowiedzialnie i mądrze budować jej przyszłość” – mówił metropolita.

Ks. prof. Jan Szczepaniak, odpowiadając na pytanie, dlaczego warto pisać o historii Kościoła katolickiego w Polsce, podkreślił m.in. fakt, że znajomość historii pozwala zrozumieć teraźniejszość. „Trzeba nam patrzeć na historię poprzednich pokoleń, aby poznać bogactwo dziedzictwa tych, którzy przed nami żyli, tworzyli i zostawili przepiękną spuściznę, z której my korzystamy. Trzeba nam także mówić o historii, aby szukać w przeszłości czegoś, co będzie elementem wspólnym, tworzącym wspólnotę”. ■

Katyń, Smoleńsk – Pamiętamy! – koncert organowy w Toronto z udziałem Witolda Zalewskiego

Dyrektor Międzyuczelnianego Instytutu Muzyki Kościelnej – dr hab. Witold Zalewski, zarazem główny organista katedry na Wawelu – wystąpił 8 kwietnia 2018 r. w koncercie *Katyń, Smoleńsk – Pamiętamy!*

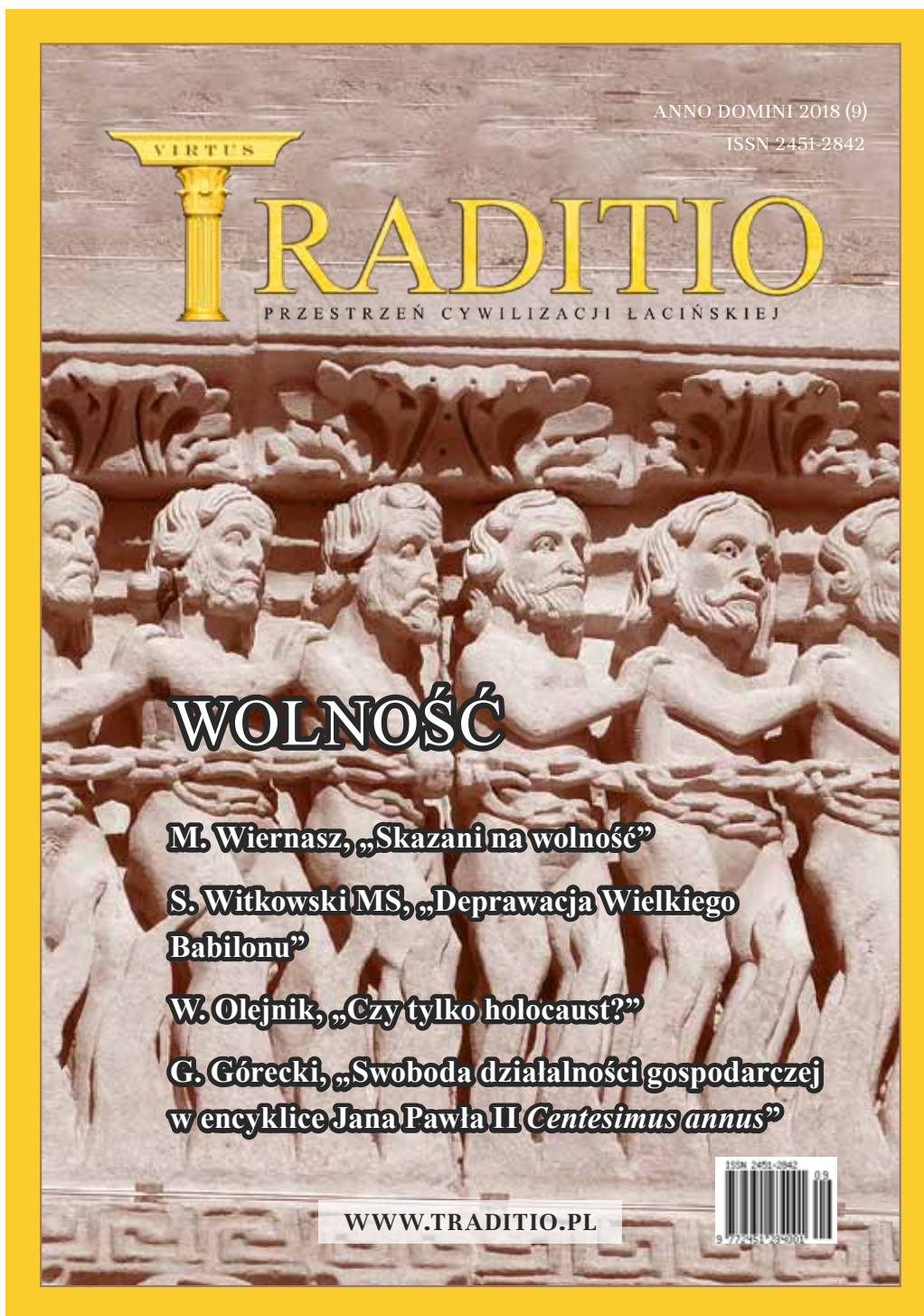
„Podczas niedzielnego koncertu *The memory never dies* w *St. Paul's Bloor Street Church* w Toronto, upamiętniliśmy 78. rocznicę Zbrodni Katyńskiej oraz 8. rocznicę katastrofy w Smoleńsku. Witold Zalewski – wybitny muzyk, pierwszy organista katedry wawelskiej, z wielką pasją i talentem

wykonał utwory takich artystów jak Bronisław Kazimierz Przybylski, Johann Sebastian Bach, Cesar Franck czy Alexandre Guilmant. Koncert wzbogacony fragmentami przemówień śp. Lecha Kaczyńskiego, które odczytał prowadzący Wojciech Wojnarowicz, po raz kolejny przypomniały nam o tym co wydarzyło się w 1940 i 2010 roku. [...]”

/fragm. ze strony internetowej Konsulatu Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Toronto./ ■

TRADITIO

Słowo od Redakcji

Jedną z kluczowych spraw w życiu człowieka jest właściwe rozumienie wolności. Ludzka zdolność podejmowania działań kierowanych rozumem oraz miłością Boga i człowieka – działań opartych na prawdzie o osobie ludzkiej stworzonej na obraz i podobieństwo Boże – pozwala osiągać człowiekowi wartości wyższego rzędu. Cennym typem wolności będzie więc wolność „do” realizacji dobra. Bywa jednak, że wolność „od” realizacji tych wartości zmierza ku porzuceniu ich przez człowieka. Ludzie mylący wolność z samowolą uważają, że są prawdziwie wolnymi osobami, podczas gdy trwają w różnego rodzaju zniewoleniach.

W aktualnym wydaniu „Traditio Przestrzeń Cywilizacji Łacińskiej”, odwołując się do chrześcijańskiego nauczania, podejmujemy temat wolności duchowej, religijnej, narodowej, osobistej.

Pożytecznej i interesującej lektury!

Dorota Kumorek,
red. naczelna „Traditio. Przestrzeń Cywilizacji Łacińskiej” ■

recenzje

Ks. Marcin Krępa, *Recepcja wskazań II Soboru Watykańskiego dotyczących odnowy muzyki sakralnej*, Kraków 2017

Sobór Watykański II w Konstytucji *Sacrosanctum Consilium* zapoczątkował kierunek odnowy liturgicznej, kończąc epokę, którą zainicjował Sobór Trydencki. Reformy dotyczyły również muzyki kościelnej jako „skarbcza nieocenionej wartości”. Muzyka kościelna umożliwia wiernym wznoszenie myśli ku Bogu, włącza ich w liturgię niebiańską, otwiera ich bardziej na słowo Boże i łaskę sakramentalną. Publikacja jest pracą doktorską, która prezentuje, jak zostały przyjęte i wdrożone wskazania Soboru Watykańskiego II w diecezji tarnowskiej. Autor na wstępie kreśli perspektywę biblijną dotyczącą muzyki i śpiewu w tekstach Starego i Nowego Testamentu. Po ogłoszeniu Konstytucji *Sacrosanctum Consilium* Stolica Apostolska wydawała instrukcje mające na celu wyjaśnienie posoborowej odnowy liturgii Kościoła oraz zawierające wskazania, w jaki sposób powinna się ona objawiać w celebracji liturgicznej. W pracy analizowane są szczególnie związane z tym zagadnienia.

Episkopaty poszczególnych krajów rozpoczęły wdrażanie wskazań Soboru Watykańskiego II związanych z liturgią. Instrukcję dotyczącą muzyki kościelnej Episkopat Polski ogłosił 8 lutego 1979 r. Autor prezentuje wskazania biskupów tarnowskich oraz IV Synodu Diecezji Tarnowskiej w kwestii muzyki kościelnej. Przedstawia organizację życia muzycznego w Kościele tarnowskim poprzez ukazanie publikacji i opracowań dla alumnów Wyższego Seminarium Duchownego w Tarnowie, modlitewników dla wiernych, prezentację działalności Wydziału Muzyki Kościelnej Kurii Diecezjalnej w Tarnowie i Diecezjalnego Studium Organistowskiego. W procesie odnowy muzyki sakralnej ważną rolę i znaczenie ma posługa kantora, psalterzysty, organisty, scholi liturgicznej, chórów parafialnych, orkiestr dętych, zespołów instrumentalnych. Proces odnowy muzyki sakralnej obejmuje wiernych, uczestniczących we mszy św., w życiu sakramentalnym, praktyce sakramentaliów, w liturgii pogrzebowej, w liturgii Domowego Kościoła. (Renata Dulian)

Zdzisław Gogola OFMConv, Jan Malik, *Święty Jan Paweł II. Papieskie wystawy filatelistyczne na ziemi krakowskiej*, Kraków 2018

Postać św. Jana Pawła II znana jest na całym świecie także przez ekspozycje pamiątek czy relikwii pozostałych po Świętym Papieżu. Mniej znane są natomiast osobliwe ekspozycje upamiętniające ten wielki pontyfikat. Zapewne do takich należą wystawy filatelistyczne. Opracowanie o. Zdzisława Gogoli OFMConv i Jana Malika, *Święty Jan Paweł II. Papieskie wystawy filatelistyczne na Ziemi Krakowskiej* to cenny zbiór prezentujący wystawy filatelistyczne poświęcone św. Janowi Pawłowi II. Były one organizowane od roku 1981 przez Polski Związek Filatelistów w Krakowie oraz w innych małopolskich miejscowościach aż do roku 2016. Autorzy w przedstawionej prezentacji wystaw przybliżają i utrwalają niektóre ważniejsze aspekty działalności papieskiej. Publikacja składa się z kilku części. Po wstępie w pierwszym rozdziale można zapoznać się z nauką skierowaną do Polaków, jaką wygłaszał Jan Paweł II podczas pielgrzymek do Ojczyzny. W 59 wystawach ukazano cenne zbiory filatelistyczne w postaci znaczków pocztowych, kart oraz pamiątkowych stempli upamiętniających pielgrzymki do Ojczyzny i innych państw. Warto dodać, że w opracowaniu znalazły się także fotografie niektórych osób wykonane podczas otwarcia wystaw oraz w trakcie ich trwania.

Prezentowana publikacja o objętości trzystu stron jest cennym zbiorem nie tylko przybliżającym czytelnikom życie św. Jana Pawła II, ale też ukazującym nietypowy sposób upamiętnienia wielkiego pontyfikatu papieża Polaka. Jest także podziękowaniem złożonym wszystkim tym, którzy poprzez swoje filatelistyczne zamilowanie przyczynili się do upamiętnienia dokonań św. Jana Pawła II. (o. Rafał M. Antoszczuk OFMConv)

